

# NOVI CINKARNA

GLASILO OBČINSKIH ORGANIZACIJ SZDL CELJE, LAŠKO, MOZIRJE, SLOVENSKE KONJICE, ŠENTJUR, ŠMARJE PRI JELŠAH IN ŽALEC

CINKARNA - CELJE

## DVA OBJEKTA ZA PRAZNIK

Več kot polovico valjanih izdelkov v izvoz

Najlepše darilo za praznik dela. In tudi slavlje je bilo v pravem delovnem vzdušju, med prizvodnimi prostori, med brnenjem strojev.

Tako je bilo v Cinkarni, v četrtek, 30. aprila, opoldne, ko so odpirali dva nova objekta: valjarno in družbeno prehrano. Vtem, ko je o pomenu nove proizvodne pridobitve, ki velja okoli 209 milijonov dinarjev, govoril direktor TOZD Metalurgija, dipl. inž. Anton Benčina, je prizadevanjih za čimprejšnjo uresničitev zahtevnega programa ekološke in ekonomske sanacije, izrekel nekaj misli predsednik kolegijskega poslovodnega organa, Maks Bastl.

Gradnjo nove valjarne ni zahtevalo samo tržišče, marveč tudi pogoji dela, produktivnost in še številni drugi faktorji. Skratka, po starem Cinkarna ni mogla iti naprej. Kolektiv, kot tradicionalni izvoznik cinkove pločevine, je moral tudi v tej proizvodnji v korak s časom in zato na osvojitve nove kakovosti, to je tračno valjane titanove pločevine.

Zmogljivost nove valjarne je okoli 9.500 ton valjanih izdelkov, od tega v prvi fazi 5.500 ton cinkove pločevine, legirane z bakrom in titanom. Razen tega bodo tu proizvajali trakove za proizvodnjo rondel in češič za baterije, anod za galvansko

zaščito in protekcijo ter mikrocink plošče za potrebe grafične industrije. Te plošče bodo nadalje obdelali in osvojili v grafični temeljni organizaciji Cinkarne.

Sicer pa bodo z novo valjarno, ki je zaenkrat v poskusnem obratovanju, močno povečali tudi izvoz. Več kot polovica izdelkov iz tega cinkarniškega obrata bo šla na tuja tržišča. V proizvodnem programu pa bodo dali prednost tistim izdelkom, ki bodo vsebovali več domačega znanja in vloženega dela.

Vtem, ko je bilo delo v stari valjarni, ki bo zaenkrat še obratovala, ročno, je v novi povsem mehanizirano. Zato bodo za enako proizvodnjo potrebovali za polovico manj delavcev, vendar z boljšo strokovno usposobljenostjo.

Novo valjarno je odprl Viktor Domjanič, ki je že 30 let v tem obratu.

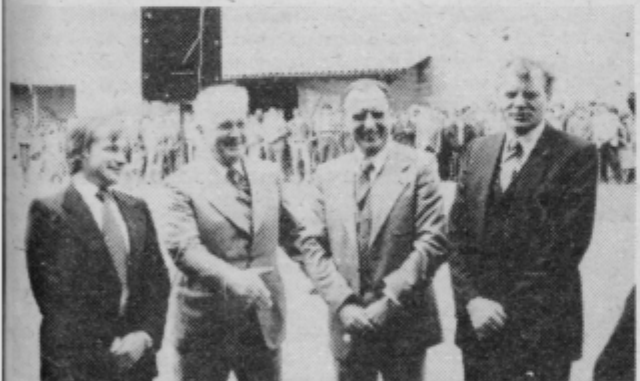
Pri novem obratu družbene prehrane, ki ga je odprl Janko Rebov, gre samo za razdeljevalnico hrane, kajti tople obroke bodo še vedno vozili iz gabske samopostrežne restavracije. Seveda pa tudi ta objekt prinaša vrsto prednosti, predvsem za boljše počutje delovnega človeka. Že samo dejstvo, da so doslej hrano razdeljevali na šestnajstih mestih, pove dovolj. Novi obrat družbene prehrane je veljal okoli 36 milijonov dinarjev.

Lepo in pravo praznično slavlje so izpopolnili godbeniki, pevci zbora Ivan Cankar, domači recitatorji in člani folklorne skupine France Prešeren.

M. BOŽIČ



V novi valjarni



Vsa pota vodijo v... Cinkarno. To velja tudi za nekdanje direktorje tega kolektiva. Tokrat so se srečali ob otvoritvi nove valjarne, v četrtek, 30. aprila. Od leve proti desni: Maks Bastl, zdajšnji direktor in trije prejšnji: Drago Čeh, Franjo Klinger in Bernard Krivec.

Foto: MB



## PO LETU DNI NIČ MANJŠA BOLEČINA

Pričakovali bi, da bomo vse podoživljali z vsaj majhno časovno oddaljenostjo. Ni slo. Ko so zatulile sirene; ko je kot lani tudi dež močil zastave spuščene na pol kopja; ko so nam žive podobe najbolj pretresljivih in turbnih prizorov zaobrile čas za leto dni nazaj; smo vse to dojemali kot prvič; smo vse to zrlji ponovno skozi vlažno kopreno solz v očeh.

Po letu dni ni bila bolečina nič manjša, naša stiska nič ohlapnejša, naša odločnost vztrajati na Titovi poti nič manj goreča.

V minuti obletnice smrti največje osebnosti v zgodovini naših narodov in narodnosti smo v vseh kolektivih, šolah, kjerkoli smo se našli delovni ljudje, za minuto obstali, se poklonili spominu na Tita v globoki zavesti, da je bil s svojim neprecenljivim bogastvom revolucionarne tvornosti z nami, ko smo se spoprijemali s težavami in se borili za uresničevanje zastavljenih ciljev.

In če smo ob tem kritično ocenili svoj delež pred letom dane obljube v zavesti, da smo storili manj, kot smo sami sebi obetali, potem smo se spominu nanj najbolj dostojno oddolžili.

## EMOKONTEJNER

# PROTI TOČI

Uspešen preizkus z raketami

Prejšnji teden so strokovnjaki delovne organizacije EMO Celje uspešno opravili »vroči« preizkus kontejnerskega skladišča za obrambo pred točo. Kontejnersko skladišče K-OPT je projektirala mlada služba INŽENIRING v TOZD EMOKONTEJNER, ustanovljena komaj letos, zato je toliko bolj pomembno, da poudarimo ta njen uspeh.

Gre za kontejnersko skladišče transportnega tipa, ki s posebno varnostno protitlačno steno varuje strelca pred eksplozijo v priročnem skladišču. Tudi streha nad priročnim skladiščem je konstruirana tako, da se pri eksploziji odpre in sprost nastali tlak.

»Na odlagališču smeti v Žepini smo kontejner preiz-

kusili tako, da smo dovolili v njem eksplodirati šestim raketam za obrambo pred točo, eno raketo pa smo izstrelili iz njega. Le-ta je predrila strop in kmalu končala v zemlji. V obeh primerih je bil bivalni prostor strelca za izstreljevanje raket proti toči popolnoma nepoškodovan, lahko bi v njem kdo mirno pil kavo, »je ne brez zadovoljstva povedal vodja inženiringa v TOZD Emokontejner dipl. ing. strojništva STANKO STEPIŠNIK.

Nariši in naredi, ne pa nariši in spravi v predal, je delovni motto inženiring službe. Do sedaj so pretežno zelo mladi strokovnjaki iz te službe projektirali več kot 30 posebnih modelov kontejnerjev, tako za potrebe čebelarjev, shranjevanja plina, za boj proti toči, ki ga bodo verjetno osvojili kar vsi, ki se organizirano borijo proti toči, in še vrsta drugih. Mirno lahko zapišemo, da gre za pravi kontejnerski preporod v EMO Celje, saj tovrstne usmeritve dajejo celo paleto proizvodnih možnosti.

Naj zapišemo še nekaj prednosti preizkušenega kontejnerja K-OPT, večina pa velja za vse, ki so jih do sedaj načrtovali v Emokontejnerju: zanesljivo in varno shranjevanje eksplozivnih snovi, premeščanje je mogoče z običajnimi prevoznimi sredstvi, zelo dobra požarna varnost, hitra lokacijska in gradbena rešitev, nizki dobavni stroški in roki, estetski videz, ki se prilagaja okolju, trajna uporabnost in ceneno vzdrževanje.

MITJA UMNIK

## MIRAN POTRČ V CELJU IN NAZARJAH

V ponedeljek bo obiskal celjsko in mozirsko občino Miran Potrč, predsednik Zveze sindikatov Jugoslavije. Dopoldne se bo v Celju najprej sešel s predstavniki občinskega in medobčinskega sveta ZSS ter predstavniki družbenopolitičnih organizacij in skupščine občine, nato pa bo gost obiskal delovno organizacijo Metka Celje. Popoldne bo Miran Potrč nadaljeval svoj delovni obisk še v mozirski občini, kjer se bo podobno kot v Celju najprej sešel s predstavniki vodstev družbenopolitičnih organizacij in skupščine občine Mozirje, nato pa bo obiskal še delovno organizacijo Glin Nazarje.

DS

## NAKOPALI SO ŽE 1,637 MILIJONA TON PREMOGA

Velenjski rudarji so v prvih štirih mesecih letošnjega leta že nakopali milijon 637 tisoč ton rjavega premoga. Aprila so planirali 22 delovnih dni, delali pa so 23 in v tem času nakopali 388 tisoč ton premoga ali povprečno na dan 16.829. S tem so dosegli osnovni načrt 82,5 odstotka in delovni 96,5 odstotka. Največji dnevni izkop v aprilu pa so imeli 7. aprila, ko so nakopali 19.800 ton.

V maju predvidevajo 21 delovnih dni in izkop 397.130 ton premoga.

TV

## PRAZNIK V DO ETOL-IFF CELJE

## MANJ UVOZA, ŠE VEČ IZVOZA

Od nove naložbe veliko pričakujejo

»Prvi maj je gotovo priložnost, ko se radi spominjamo delovnih uspehov preteklega obdobja. Naša delovna organizacija ima to srečo, da končuje naložbo, ki jo je že dlje časa načrtovala. Proizvodni program pri nas je tak, da zahteva sorazmerno veliko znanja pri pripravi proizvodov. Ni torej naključje, da je Etol-IFF ena tistih organizacij združenega dela, ki ima sorazmerno veliko inovacij, čeprav o njih nismo veliko govorili...»

To so uvodne besede, s katerimi je **Jože Bučer**, direktor Tovarne arom in eteričnih olj Etol-IFF Celje, orisal splošna prizadevanja za boljše rezultate dela in delovne pogoje v tem kolektivu.

Prvomajsko proslavo so v Etolu združili s praznovanjem nove delovne zmage; z otvoritvijo nove naložbe. Delovna organizacija bo z novo napravo za upraševanje sadja in proizvodnjo drugih arom, povečala proizvodnjo do 150 ton letno, obenem pa le-ta predstavlja tudi prispevek k zmanjševanju nakupa uvoznih surovin, saj bodo od sedaj lahko večino proizvodov izdelali sami. Obenem



predvidevajo, da bodo že v prihodnjem letu iz oddelka prašnatih arom, izvozili za 11 milijonov dinarjev izdelkov, kar bo še povečalo delež izvoza v celotnem prihodu delovne organizacije.

Nov oddelk siruparne predstavlja modernizirani in tehnološko na novo zasnovan obrat za proizvodnjo baz in emulzij. Računajo, da bodo s to pridobitvijo v letoš-

njem letu proizvedli 2000 ton proizvodov v vrednosti 77 milijonov dinarjev. Skupaj z oddelkom prašnatih arom bo tako znašala vrednost proizvodnje 100 milijonov dinarjev letno.

Vrednost naložbe v oddelku prašnatih arom in siruparni znaša po predračunu 62 milijonov dinarjev, z deli pa so pričeli lani februarja. Proslave nove Etolove

zmage in praznika dela, so se udeležili najvidnejši predstavniki Skupščine občine Celje, izvršnega sveta, družbenopolitičnih organizacij, krajevne skupnosti Škofja vas, predstavniki domačih in tujih poslovnih sodelavcev ter številni izvajalci del na novi naložbi. Trak ob vstopu v nove proizvodne prostore je prerezal **Marjan Piliš**, predsednik delavskega sveta DO Etol-IFF Celje.

Svečanost ob novi delovni pridobitvi in 1. maju je sklenil komorni moški zbor iz Celja pod vodstvom **Vida Marcena**. M. AGREŽ

## PRVI AKTIV ZKS SLUŠNO PRIZADETIH

V počastitev 40. obletnice ustanovitve OF, 40. obletnice oboževane vstaje jugoslovanskih narodov in narodnosti in praznika dela, so 25. aprila v TOSP Celje svečano odprli nove društvene prostore.

Temeljna organizacija slušno prizadetih deluje že od leta 1948 in združuje 550 članov - gluhih in naglušnih oseb, ki so uspešno vključeni v vsakdanje življenje in delo celjske občine. V novih ustrežnejših prostorih, ki so jih člani uredili s prostovoljnimi delom, bodo omogočeni boljši pogoji za njihovo družabno življenje in aktivno družbeno in politično udejstvovanje.

Ob tej priložnosti so slušno prizadeti ustanovili prvi aktiv ZK svoje temeljne organizacije, ki je prvi takšen aktiv ustanovljen v naši domovini! V aktiv je bilo sprejetih 13 novih članov, invalidnih oseb, ki so s svojim dosedanjim delom, aktivnim družbenim delom in ne nazadnje s pozitivnim odnosom do svoje prizadetosti, dokazali, da uredničujejo naloge in cilje socialistične revolucije.

MARTA JURAK-ORCINI

## ZAŠČITA SAMOUPRAVLJANJA: MOČ IN NEMOČ PRAVOBRANILCEV

delu samostojen, čeprav uživa imunost, se včasih znajde v resni dilemi, ali naj »zagriže« ali naj se umakne. So namreč tudi primeri, da se pravobranilec znajde pred takšno oviro, pred katero se mora umakniti, ker se zбоji za svoje delovno mesto in obstoj.

V takšnem položaju so pravobranilci kljub načelni podpori družbenopolitičnih organizacij pogosto v dilemi, kako naj ravnajo. Zaradi tega nastaja vtis, da pravobranilci včasih zaobidejo določena področja, da ne reagirajo - ali vsaj ne pravočasno. To velja za določene pojave nezakonitega razpolaganja z družbenimi sredstvi, prisvajanja teh sredstev, pa najsi gre za stanovanja ali druge primere

zlorab. Opraviti imamo namreč tudi s prikritimi ali odkritimi opori do delovanja te institucije, o čemer dovolj zgovorno govori podatek, da v 90 občinah v Jugoslaviji sploh nimajo pravobranilcev samoupravljanja.

Zaradi vsega tega je pravobranilec potrebna jasna in konkretna podpora, pa naj gre za zaščito samoupravnih pravic ali pa družbenega lastništva. Kadar gre za družbeno lastništvo, pa je treba poudariti, da se tovrstnih problemov ne sme prepuščati le pravobranilec, temveč se morajo z njimi ukvarjati tudi vsi drugi samoupravni in družbeni organi, ki so za to pristojni in odgovorni.

(BORBA)



Na področju zaščite družbenega lastništva nismo dosegli vidnejših rezultatov. Pri izvajanju te naloge se družbeni pravobranilci samoupravljanja namreč pogosto srečujejo z močnimi birokratsko-tehničnimi strukturami, mogóčniki, pred katerimi se neredko - umaknejo. Kajti, čeprav je pravobranilec samoupravljanja organ družbene skupnosti, čeprav je pri svojem

## RED DELA Z ZLATIM VENCEM VERI STREHOVEC

Za svoje dolgoletno plodno in aktivno delo na področju vzgojnoizobraževalnega dela z mladino in na področju družbenopolitičnega udejstvovanja je Vera Strehovec, ravnateljica osnovne šole Slavko Šlander v Celju, dobila, v predprazničnih dneh, priznanje Red dela z zlatim vencem.

Tovarišica Vera Strehovec izhaja iz napredne učiteljske družine. Od vsega začetka svojega pedagoškega dela je tudi aktivna družbenopolitična delavka.

Veri Strehovec gre tudi zasluga pri gradnji moderne osnovne šole Slavko Šlander. Poleg bogatega izvenšolskega udejstvovanja, se je z vso resnostjo, prizadevnostjo in usposobljenostjo posvečala strokovnemu delu z mladino. Od leta 1963 dalje opravlja delo ravnateljice in uspešno vodi pedagoško delo na šoli. Za nesebično in bogato delo je tovarišica Vera Strehovec v času svojega službovanja dobila že vrsto priznanj in nagrad. V. V. E.



## 4500 UDELEŽENCEV SHODA NA GRIČKU

Da so prvomajski shodi delavcev in občanov celjske občine že tradicionalni, je dokazal tudi letošnji prvomajski shod na Gričku. Udeležilo se ga je okoli 4500 delavcev in občanov, otrok, mladine in borcev. Pisana množica ljudi je preživela lep dan na Gričku, saj so se organizatorji shoda zelo potrudili, da je bilo počutje in razpoloženje ljudi res praznično. Uvod v praznični shod je bila kratka, a prijetna proslava, nato pa so se znanci, prijatelji in sorodniki jeli zbirati v gruče. Tu in tam je bilo zaslišati pešem, povsod veseli smeh otrok. Udeleženci shoda so se okrepčali s partizanskim golažem, ki so ga organizatorji delili brezplačno, za veselo razpoloženje pa je poskrbel ansambel Vikija Ašiča. Vsem udeležencem bo ostal prvomajski shod na Gričku v lepem spominu, saj je bil to shod prijateljstva in tovarištva.



## RED DELA Z ZLATIM VENCEM ZA VINKA JAGODIČA

V okviru slovesnosti ob jubilejih vstaje in Osvobodilne fronte je Vinko Jagodič prejel visoko državno odlikovanje Red dela z zlatim vencem.

Vinko Jagodič je to odlikovanje prejel za ustvarjalno delo pri vsestranskem razvoju šentjurske družbenopolitične skupnosti in za njegov delež pri krepitevi SLO in družbene samozaščite na širšem celjskem območju.

Visoko priznanje mu je izročil sekretar Medobčinskega sveta ZKD Celje Janez Zahraštnik.

## MOZIRJE: NOVA ODLIKOVANJA

Poleg dvanajstih srebrnih znakov OF in prav takšnih odličij sindikalne organizacije so v mozirski občini podelili za minule praznične dni tudi nekaj državnih odlikovanj. Tako so Red dela s srebrnim vencem dobili: Veronika Fužin, Julka Jovan, Kristina Počivavšek, Franc Pogelšek, Jožef Presečnik, dr. Franc Širko, Aleksander Videčnik in Antone Vrhovnik.

## CELJE: ODLIKOVANI BORCI

Tik pred prvomajskimi prazniki je predsednik celjske občinske skupščine Jože Marolt ob navzočnosti članov predsedstva občinskega odbora Zveze borcev in najvidnejših predstavnikov drugih občinskih družbenopolitičnih organizacij, izvršnega sveta in ostalih, podelil šestim članom Zveze borcev visoka odlikovanja, kot priznanja za njihovo še vedno aktivno družbenopolitično delo ter ob življenjskih jubilejih, ki so jih praznovali lani.

Tako je Jure Lesjak, ki je lani slavil 80. življenjski jubilej, prejel Red zaslug za narod s srebrnimi žarki, vsi ostali pa s odlikovanja dobili tudi ob šestdeseti obletnici življenja. Tako trije nosilci partizanske spomenice 1941 Adolf Sedlar, Rado Gabrovec in Dušan Knežević Red republike s srebrnim vencem, Edo Steblovnik Red zaslug za narod s srebrnimi žarki ter Vinko Andoljšek Red dela z zlatim vencem.

## ŠMARSKI NAGRAJENCI

Na osrednji občinski proslavi v počastitev dneva ustanovitve OF in praznika dela so predstavniki šmarske občinske konference SZDL in občinskega sveta ZSS podelili tudi letošnje Srebrne znake sindikata in Srebrna priznanja OF.

Tako so Srebrne znake ZSS prejeli: Magda Mestinšek iz Toprovega tozda v Šmarju pri Jelšah, Martin Berk iz GOKOP v Rogoški Slatini, Rado Drinski iz Steklarne, Jože Nužič iz Postaje milice, Anton Turnšek iz Zdravilišča Franc Železnik, upokojenec iz Mizarstva in osnovna organizacija ZSS v tozdu Vzgojno varstvenega zavoda iz Rogoške Slatine.

Srebrna priznanja OF pa so prejeli: Jože Božiček iz Koojega, Adela Rauter iz Lesičnega, Avgust Štancer iz Rogoške Slatine, Amalija Anderluh in Šmarja pri Jelšah, Fran Plohl iz Rogoške Slatine in Franc Lavrič iz Šmarja pri Jelšah.

## NAGRAJENCI V LAŠKI OBČINI

Pretekli četrtek je bila v dvorani Zdravilišča v Laški skromna svečanost ob podelitvi letošnjih državnih odlikovanj najprizadevnejšim občanom na raznih področjih njihovega delovanja.

Po uvodnih mislih Alberta Šipka, vodje kadrovske službe pri Skupščini občine Laško, je odlikovanja podelil Jože Rajh, predsednik laške občinske skupščine. Odlikovancem je čestital tudi Cveto Knez, sekretar OK ZKS Laško in Jakob Kolman, predsednik krajevne konference SZDL Laško.

Odlikovanja so prejeli: dr. Slavko Malenšek - red dela z zlatim vencem, Stane Kužnik, - red zaslug za narod s srebrno zvezdo, Jože Rajh, red dela s srebrnim vencem, Fanika Lapornik, - red dela s srebrnim vencem, Antonija Rajh, - medaljo zaslug za narod, Ernest Šuhel - red dela s srebrnim vencem, Stana Govže - red dela s srebrnim vencem, Irena Mulej, - medaljo zaslug za narod, Stane Ratej - red dela s srebrnim vencem, Tone Košir - medaljo zaslug za narod, Marija Belej - medaljo zaslug za narod.

V krajevni skupnosti Radeče je bila v torek, 28. aprila prav tako skromna slovesnost ob podelitvi državnega odlikovanja, medalje dela, ki jo je prejel Ivo Knavs za prispevek k razvoju komunalne dejavnosti, krajevne samouprave in družbenopolitično delo v krajevni skupnosti Radeče.

Tudi upravni organi skupščine občine Laško so se preteklo sredo na primeren način oddolžili svojim delavcem za dolgoletno delo. Na skromni slovesnosti so prejeli državna odlikovanja: Marica Potočnik, Štefka Martinšek, Leopold Kobilica, Martin Kolarič, vsi red dela s srebrnim vencem, ter Jože Kos, ki je prejel red dela z zlatim vencem.

## BRONASTE ZNAČKE OF

Na proslavi praznika OF in 1. maja so na Polzeli podelili bronaste značke OF. Prejeli so jih: Leopold Ribič, Lovro Ogris, Franjo Dobravc, Cirila Tomšič, Ludvik Cizej, Marjan Sever, Martina Jurjevec in Stanko Satler. O pomenu obelodajnih praznikov je spregovoril predsednik KK SZDL Polzeli Dani Pfeifer, učenci OŠ, mladinski pevski zbor in mladinci pa so pripravili kulturni program. Na sliki: Dani Pfeifer izročila bronasto značko OF in pismeno priznanje Cirili Tomšič, za sodelovanje v NOB in aktivno družbenopolitično delo v kraju.

T. TAVČAR

## KRAJEVNE SKUPNOSTI V CELJSKI OBČINI

## SAJ GRE, A PREPOČASI

## Kaj pa sociala in prostorski problemi?

V koliki meri celjske krajevne skupnosti zares postajajo temeljne samoupravne skupnosti?

Odgovor na to vprašanje mora prevevati osrednji del vsakoletne analize o samoupravnem in družbenoekonomskem položaju krajevnih skupnosti. Take analize se v celjski občini loti izvršni svet v sodelovanju s frontno socialistično zvezo.

Ocena za leto 1980 je pripravljena. Odlikujeta jo predvsem realnost in kritičnost. Za vrednotenje samoupravnega položaja krajanov in celotnih družbenoekonomskih odnosov v krajevni skupnosti pa je pomemben razvojni vidik. To pomeni, da se niti samoupravnega vzdušja niti boljšega materialnega položaja krajevnih skupnosti ne da spremeniti čez noč. Že iz gradiva pa izhaja velika pripravljenost krajanov, da si boljše uredijo krajevno življenje. Na primer v Škofji vasi, v Vojniku, na Lavi, Ostrožnem in drugod, so se odločili za dodatna samoupravna združevanja

sredstev občanov ob gradnji vodovodov, cest, kanalizacije in drugih komunalnih opravil. Prav ti in drugi primeri povedo še nekaj drugega.

Krajevna skupnost je resda ena izmed osnov delegatskega in celotnega političnega sistema. Vendar je obenem tudi družbena in družabna skupnost občanov z različnimi interesi in potrebami.

Razvejanost samoupravnega in političnega življenja v krajevni skupnosti ne bi smela nadomestiti tiste družbene in družabne povezanosti krajanov, ki je običajno merilo za presojo, katere nove vrednote prinaša hiter družbeni razvoj v življenje krajanov. Lahko se reče tudi drugače - kakšne nove etične in druge vrednote ustvarjajo in uveljavljajo krajanje v razmerah kar naglih ekonomskih in političnih sprememb. Kakšno kakovost življenja živi krajan kot družbeno bitje. Ali prihaja do novih oblik nehumanosti, do odtujenosti in privatizacije? Nekaj takega razmišljanja, če tudi povzetega iz posplošenih odgovorov o razmerah v krajevnih skupnostih, bi dragoceno obogatilo celjsko analizo o samoupravnem in družbenoekonomskem položaju krajevnih skupnosti.

Razvojne spremembe na lokalni ravni smo v preteklosti preradi merili le s kazalci ekonomske oziroma materialne razvitosti. Tudi ni naključje, da je najbolj razširjeno prav raziskovanje ekonomskega razvoja krajevnih skupnosti. Proučevanje socialnega in prostorskega razvoja pa je v zamudi. Najmanj znane so ocene in raziskave, ki bi poskušale odgovorjati na vprašanje o vrednotnem sistemu, kakršnega prinaša v ljudeh dinamika družbenih sprememb. O vrednotah, ki ljudem v krajevni skupnosti največ pomenijo. Zanimivo bi bilo npr. ugotoviti, katere nove oblike družbenja krajanov pozna družbeno življenje v celjskih krajevnih skupnostih. Kako se povezujejo različne starost-

ne kategorije? Kako se potemtakem uveljavlja krajevna skupnost kot humana skupnost, ki ljudi ne združuje le na sestankih in zborovanjih.

Navidezno ta vprašanja niso na mestu. Saj tudi celjska analiza zgovorno podaja še mnoge materialne stiske, ki jih čutijo občani. Tako je še vedno okrog 1500 gospodinjstev v celjski občini brez pitne vode. Razlike med krajevnimi skupnostmi se počasi manjšajo.

Marsikje je komunalna infrastruktura pod ravnijsko, kakršno bi smeli pričakovati glede na visok nacionalni dohodek na prebivalca v celjski občini. Navzlic temu pa skrben pregled življenja in dogajanj v celjskih krajevnih skupnostih navaja tudi k drugim razmišljanjem. Tistim, ki se ogrevajo za večjo družabno in družbeno povezanost krajanov. Zato je torej treba v ocenjevanju razvojnih sprememb izmeriti tudi stopnjo humanih, medčloveških odnosov v krajevni skupnosti.

Kakšna je programska usmeritev občinskega sveta ZSS Celje? To vprašanje smo zastavili novoizvoljenemu predsedniku sveta Franciju Vrbnjaku.

«Teško bi naštel vse naloge, ki nas čakajo v prihodnjem obdobju,» je dejal Franci Vrbnjak. «O številnih med njimi smo govorili na pretekli volilni seji občinskega sveta, predvsem pa so jih poudarjali delegati v svojih razpravah. Gre predvsem za naloge, ki so tesno povezane s prizadevanji za



## VSAKDO NAJ OPRAVI SVOJE

gospodarsko stabilizacijo in večjo produktivnost dela. Sindikati bodo morali več pozornosti nameniti nagrajevanju, posebej se nagrajevanju proizvodnih delavcev in tistih delavcev, ki delajo v težjih pogojih dela. Tod lupo bomo morali dati neopravičene izostanke z dela, delovno disciplino, tudi bolniške. Ob tem pa bomo morali bolj kot doslej vztrajati, da se v organizacijah združenega dela dejansko izvajajo usmeritve, ki so bistvenega pomena za uresničevanje gospodarske stabilizacije. Naslednji sklop nalog je

povezan z vprašanjem zaščite življenjskega standarda delovnih ljudi. Tudi o tem smo že veliko govorili, tako da bi morali sedaj dejansko preiti h konkretnemu delu, predvsem pa bi morali naš vpliv zastaviti na področju cen. Številne naloge nas čakajo še pri utrjevanju vloge osnovnih organizacij Zveze sindikatov, pa v pripravah na 3. kongres samoupravljalcev, v pripravah na partijske kongrese in volitve. Seveda jih bomo uresničili, če bomo vsi opravili sprejete zadolžitve odgovorno in zavzeto.»

DS

## POLITIČNO IZOBRAŽEVANJE

## NOVE OBLIKE

## Hitreje do družbenega dogovora

Veljavna praksa idejnopolitičnega usposabljanja in marksističnega izobraževanja narekuje nekatere spremembe. Zdi se, da bodo najprej izvedli določene dopolnitve v organizaciji političnega šolstva znotraj zveze komunistov. Ukinili naj bi enoletno srednjo politično šolo, ki je slušateljem v večini primerov dajala dvoje: potrdilo o srednji izobrazbi in spremembo delovnega mesta. Več kritik je bilo na račun napredovanja diplomantov enoletne srednje politične šole, češ da se praviloma nihče več ni vrnil v proizvodno delo, na prejšnje delovno mesto, marveč mu je bilo omogočeno boljše, to je administrativno delo. Kritično pa ne bodo pretehtali le enoletnih srednjih političnih šol, ampak tudi druge oblike partijskega političnega šolstva. Lažje bi bilo, če bi izhodišče za tako partijsko oceno predstavljala analiza idejnopolitičnega usposabljanja v zvezi komunistov. Tudi zato, ker na celjskem območju menijo, da so se nekatere oblike partijskega šolstva dobro uveljavile.

Čeprav se je zveza komunistov prva odločila za preverjanje rezultatov in slabosti v političnem šolstvu, pa se bo treba končno lotiti celotne problematike marksističnega izobraževanja, idejnopolitičnega in družbenoekonomskega usposabljanja. V teh dneh je tematski posvet o tovrstnem usposabljanju kot faktorju samoupravljanja organizirala tudi zvezna konferenca socialistične zveze kot sestavni del priprav na tretji kongres samoupravljalcev. Tema je zares aktualna. V celjski občini so na primer še kar naprej velike težave s stalno šolo

delegatov, s seminarjem Človek, delo, kultura in s podobnimi oblikami usposabljanja.

Marsikje ocenjujejo, da kvaliteta in obseg družbenopolitičnega usposabljanja upadeta. Zanimanje prav tako usiha. Morda eden izmed vzrokov tiči v dejstvu, da je že skoraj pozabljen družbeni dogovor o družbeno političnem usposabljanju. Novi dogovor pripravljajo že eno leto, vendar več kot do osnutka niso prišli - sestavljali se ne morejo zadiniti o funkciji dogovora. Res je, da ni prave povezave med snovalci in organizatorji idejnopolitičnega usposabljanja. Nadalje je tudi res, da družbenopolitične organizacije skrbijo bolj za kadrovske usposabljanje, za višjo usposobljenost lastnih kadrov. Kdo je odgovoren za množično družbeno izobraževanje, pa je manj jasno. Saj se na primer Delavske univerze pritožujejo, da v delovnih organizacijah ni več pretiranega zanimanja za načrtno, skrbno pripravljeno družbenopolitično izobraževanje. Zadovoljujejo se z občasnimi akcijami predvsem znotraj delovne organizacije. Tako se zdi, kot da je za idejno politično usposabljanje odgovoren nekdo drug, ne pa predvsem organizacija združenega dela in krajevna skupnost. Znotraj kolektivov niti osnovne organizacije zveze komunistov niti sindikata niso dovolj prizadete ob ocenah, da je skoraj povsem uplahljeno izobraževanje za boljše samoupravljanje. Takšno stanje ni v korist samoupravljanja. Ni v delavčev korist, saj pomeni manj znanja tudi manj možnosti za boljše delegatsko in samoupravno odločanje. Kriza v odnosu do vloge idejnopolitičnega usposabljanja je zaskrbljiva. Morebiti bodo priprave na kongres samoupravljalcev in na partijske kongrese odločnejše v oceni, da je treba vsaj pri sestavi novega družbenega dogovora o družbenopolitičnem usposabljanju bolj pohiteti.



## S TITOM IN KARDELJEM V SRCIH

Tudi letos so se delovni ljudje in občani žalske občine zbrali na tradicionalnem shodu pri Šmiglovi zidnici, kjer je bila pred 43. leti I. konferenca KPS in se je je udeležil tudi tovariš Tito. Osrednji govornik na prireditvi, ki so jo popestrili godbeniki, recitatorji, pevci in ansambel Jogy band, je bil sekretar OK ZKS Zalec Franc Jelen. V srcih vseh udeležencev prvomajskega shoda pa sta bila tudi velikana jugoslovanskih narodov, pokojna Tito in Edvard Kardelj. Edvard Kardelj je bil s Savinjcani še pred tremi leti na istem mestu.

JANEZ VEDENIK

## POGLED V SVET S kovinotehno

## TESNO V DRUGI VOLILNI KROG

Prvi krog predsedniških volitev v Franciji je prinesel na videz protislovni pojav: levičarske sile so se okrepile, hkrati pa je kandidat KP Francije s svojim generalnim sekretarjem Marchaisom kot predsedniškim kandidatom doživela najhujši volilni neuspeh po letu 1936; dobila je le 15,42 odstotka glasov.

V celem je vsekakor mogoče že ugotoviti, da je bil prvi krog uspešen za levico v Franciji. Kaj dokazuje takšno trditve? Socialistični kandidat François Mitterrand je dobil več glasov, kot so on in njegovi strankarski pristaši najbrž pričakovali, pa tudi več kot so napovedovali politični analitiki - dobro četrtno, 25,87 odstotka glasov.

Kmalu po objavljenih izidih se je KP Francije na plenumu za zaprtimi vrati, kjer je bilo prav gotovo izrečenih tudi obilo kritičnih in samokritičnih besed o vzrokih tako hudega poraza francoskih komunistov, odločila, da v drugem, odločilnem krogu volitev, 10. maja podpre kandidata socialistične stranke Mitterranda, s katerim je bila zadnja leta sicer hudo v laseh. Mitterranda so podprle tudi tri manjše oziroma majhne levičarske stranke, katerih kandidati so v prvem krogu zbrali 5,54 odstotka glasov.

Če bi v drugem krogu obveljal mehanični seštevek odstotkov petih levičar-

skih kandidatov, bi Mitterrand zbral skoraj 47 odstotkov glasov. To je seveda samo ena od možnosti. Kaže pa, da možnost, da bi levičarski, socialistični kandidat postal naslednji predsednik francoske republike - ni izključena.

Pristaši takega zmernega optimizma pri tem navajajo, da je dosedanji sedanji predsednik Giscard d'Estaing sicer zbral največ glasov - 28,27 odstotka, da pa je to precej manj od najmanj 30 odstotkov, ki so jih načrtovali v njegovem volilnem štabu.

Piše:  
JOŽE ŠIRCELJ

Največ glasov je Giscardu, kot je bilo pričakovati, odnesel njegov najnevarnejši kandidat z desnice, neogolistični pariški župan Jacques Chirac, ki je zbral skoraj 18 odstotkov glasov in se tako v prvem krogu uvrstil na tretje mesto.

Kot je KP Francije precej kisló pozvala svoje članstvo in pristaše, naj 10. maja glasujejo za Mitterranda, je podobno storila tudi Chiracova stranka, ki se je opredelila za Giscarda. Takšno taktič-

no ravnanje kajpak lahko prinese različno odmevnost teh vsekakor ne povsem prepričljivih pozivov strankarskih vodstev. Zato tudi imajo napovedovalci in mojstri ugibanj zdaj polne roke dela s snovanjem raznih kombinacij na temo, kaj bi bilo, če bi bilo...

Vsekakor pa je manj glasov za Giscarda od pričakovanih ter sorazmerno trden Mitterrandov položaj sprožil velik preplah na francoski desnici. Tako se je oglasilo tudi združenje delodajalcev, kapitalistov, ki se sicer razglašajo za apolitično, ki pa je zdaj dalo dovolj nedvoumno protisocialistično, protilevičarsko izjavo. Francoze skušajo zdaj strašiti z »marksizmom« in »kolektivizmom«, namigujejo, da bi Mitterrand morebiti le ustregel eni glavnih zahtev KPF, namreč tisto o vstopu komunističnih voditeljev v vlado.

Pri tem pa ne gre prezreti temeljne značilnosti izidov prvega kroga predsedniških volitev. Ta pa se kaže v tem, da se je volilno telo pokazalo nekako enakomerno opredeljeno tako do levice kot do desnice. Z drugimi besedami, noben od glavnih kandidatov v drugem krogu 10. maja ne more računati z izrazito prednostjo, s prepričljivo zmago.

Razen če se zgodi kakšno presenečenje.

OGLAS V  
NOVEM TEDNIKU  
JE POT  
K USPEHU

## RAZLOŽILI 637 VAGONOV

Ob splošnih naporih za učinkovitejšo uresničevanje stabilizacijskih ukrepov je ZTO Celje v sodelovanju z regionalno temeljno skupnostjo za železniški in luški promet organizirala akcijo za pospešeno razkladanje tovornih voz v času prvomajskih praznikov.

Zaradi dobrega odziva organizacij združenega dela in usklajenega delovanja carinarnice, špedicij in železničarjev, je akcija nadvse lepo uspela, saj so ob obeh praznikih do 3. maja razložili na območju Železniške transportne organizacije Celje 637 vagonov, naložili 187, poleg tega je bilo 258 vagonov ocarinjenih.

UM

## GORENJE IN EI NIŠ SODELOVANJE!

### Mnogo skupnih točk

Na pobudo Ljubljanske banke je v teh dneh prišlo do razgovorov o vseh oblikah možnosti sodelovanja med velikima gospodarskima sistemoma SOZD EI Niš in SOZD Gorenje Velenje. Na pogovorih so sodelovali predsednik Ljubljanske banke Janko Smole, predsednik SOZD EI Dragan Miljković, direktor DO EI Niš Dragan Pavlovič in predsednik SOZD Gorenje Gregor Svajger.

Potreba po delitvi dela in odprtosti jugoslovanskega tržišča ter predvsem po racionalnosti skupnega nastopanja tako na domačem kot tujem tržišču je bila osrednja tema razgovorov. Tako Gorenje kot EI sta ob spozna-

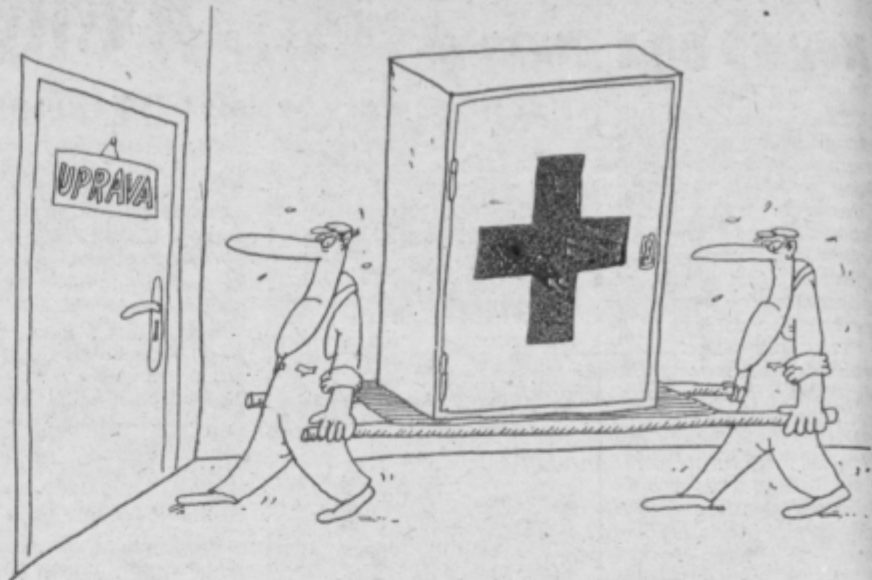
nju, da imata številne stične točke, začrtala smeri in možnosti sodelovanja na področju zabavne elektronike.

Dogovorjeno je bilo, da se pripravi samoupravni sporazum o poslovnem in tehničnem sodelovanju, kjer bo Gorenje sprejelo obveznost maksimalnih možnosti vgrajevanja komponent, izdelanih v SOZD EI, katere doslej vsi proizvajalci zabavne elektronike uvažajo.

V nadaljevanju razgovorov je prav tako dogovorjeno, da se v celotno delitev dela vključi tudi proizvodnja »Koertinga«, ki daje možnosti povečanja skupnega nastopa, posebej v izvozu, tako finalnih proizvodov kot komponent.

## ZRCALO

RIŠE BORI ZUPANČIČ



## PREOSNOVA GOSPODARSTVA

# CENE REŽEJO IZVOZNO VEJO

### Čarobne formule ni, rešitev je v povezovanju

Zagotavljanje tekoče proizvodnje, dohodkovno povezovanje, selektiven izvoz, uspešnejše obvladovanje cen, energetika, kmetijstvo in proizvodnja hrane, preosnovanje gospodarstva - to so bile glavne teme pogovorov članov izvršnega sveta SR Slovenije in predsednika Janeza Zemljariča v Celju.

»Celjsko območje je v lanskem letu na gospodarskem področju doseglo nedvomno velike uspehe, vendar bo bitka za preosnovo gospodarstva še težja, kot pa nam je izgledala lani ali nam se kaže v letošnjem letu. Še zlasti bodo težave večje, če bomo mislili in delali po starem,« je poudaril Janez Zemljarič, ko so v družbi regijskih in občinskih odgovornih ljudi iz politike in gospodarstva pretresali zahtevne naloge tekoče gospodarske politike, ki jo letošnje leto še posebej zaznamuje kot pomembno izhodišče novega srednjeročnega obdobja. Razpolagamo pa še z nemajhno hipoteko starih gospodarskih grehov, ki jim svetovna energetika in splošna gospodarska ter politična kriza, dajejo dodatne uteži.

Vsekakor lahko pričakujemo v tem letu nekatere še ostrejše razmere pri poslovanju in gospodarjenju; torej, še vedno zapletene gospodarske težave, ki pa jih lahko rešujemo vendar že na osnovi lani pridobljenih izkušenj. Ključna področja so jasna: energetika, kmetijstvo, preosnova našega slovenskega izključno predelovalnega gospodarstva, še posebej moramo z vsemi močmi prav letos zagotavljati nemoteno proizvodnjo, več storiti pri dohodkovnem povezovanju združenega dela, kajti to je za združeno delo in ves naš nadaljnji razvoj pogoj, brez katerega ne gre naprej in ekonomska neizbežnost.

Še v večji meri se moramo usmeriti v izvoz, ki pa ga moramo selekcionirati, da bomo izvažali izdelke na vse višji stopnji dodelanosti.

Kar se tiče cen je nemogoče pristajati na takšno divjanje, ki smo mu bili priče tudi v začetku tega leta. Janez Zemljarič je posebej poudaril, da si bo slovenski izvršni svet izrečno prizadeval, da bo vodil omejitveno politiko pri cenah. Prav z visokimi domačimi cenami si krepko režemo lastno izvozno vejo, na kateri naj bi vse močnejše sedeli, poleg tega, da smo že zelo zarezali v realne osebn

dohodke in še povečali nevarnost tiskanja denarja.

»Če bomo z vse višjimi cenami pokrivali izgube, potem bomo z njimi pokrili tudi vse naše nemajhne napaake, slabo produktivnost, organizacijo dela in še marsikaj,« je menil Janez Zemljarič.

Kmetijstvu in njegovi osnovni proizvodnji moramo vendar že zagotoviti preobrat, da ne bomo tako močno odvisni od uvoza pre-

hrambenih artiklov, tudi takšnih in v količinah, ko nam tega ob drugačni organiziranosti in zagnanosti, ter seveda ustrežnejših ukrepov, sploh ne bi bilo potrebno.

Splošen vtis članov izvršnega sveta SR Slovenije o gospodarskih razmerah na širšem celjskem območju in v občini Celje pa je bil ugoden, saj so se prepričali, da v okvirih reševanja mnogih zapletenih gospodarskih problemov in razmer ni pesimizma, tudi ne pretiranega jadedikovanja, kako naprej. Ka-

ko naprej, je namreč jasno še z večjo odgovornostjo, večjim znanjem in prizadevanostjo in s spremenjeno miselnostjo, da bomo še lahko tako lagodno živeli kot drugod, kot smo precej let nazaj. V okvirih pohoda svetovnega gospodarske in politične krize, smo kljub vsemu lahko celo zadovoljni z doseženimi pri čemer se mi dobro zavemo, da smo sposobni, ne samo obvladati sedanje gospodarske težave, ampak tudi delati vsi več in bolje.

MITJA UMNJE



## POKALI IZ GORICE PRI SLIVNICI

Gorica pri Slivnici je v počastitev minulih praznikov dobila svoj prvi industrijski obrat. Odprl ga je kolektiv celjske Aree, kateremu je šentjurska občinska skupščina brezplačno odstopila dotedanje večnamensko poslopje. To je bil tudi prvi korak sodelovanja šentjurske občinske skupščine, tudi krajevne skupnosti Gorica pri Slivnici in celjskega kolektiva Aurea za uresničitev velikega načrta. Vsekakor gre za zgled medsebojnega razumevanja.

Delo v novem obratu bo steklo v sredini leta. V njem bo najprej okoli petnajst, pozneje pa tudi trideset delavcev, izdelovalo pokale ter izdelke, ki sestavljajo tako imenovani otroški program. Gre za zložljive posteljnice, gugalnice, stolčke, vozičke itd.

Vrh tega bo v tem obratu pozneje stekla tudi proizvodnja embalaže za lastne potrebe Aree. To so razne škatle in podobno.

Ko bo delo v polnem zamahu, bodo delavci v tem obratu, ki je prinesel v Gorico pri Slivnici nov vir življenja, ustvarili na leto okoli 25 milijonov dinarjev celotnega prihodka.

Na sliki: na praznični dan otvoritve novega obrata, v soboto, 25. aprila.

M. BOZIČ

V šentjurski občini so v četrtek, 16. aprila izvolili Alojza Recka za delegata za 3. kongres samoupravljalcev. Pri oblikovanju predloga je koordinacijski odbor pri OS ZSS Šentjur v postopku evidentiranja možnih kandidatov upošteval republiški razrez, po katerem bo iz šentjurske občine na kongresu sodeloval 1 delegat, ki dela na področju kmetijske proizvodnje.



## ALOJZ RECKO, DELEGAT ZA 3. KONGRES SAMOUPRAVLJALCEV

Alojz Recko je zaposlen v KK Šentjur, TOZD lastna proizvodnja kot vodja kokošje farne v Gorici pri Slivnici. Poznan je kot prizadeven delavec na svojem delovnem mestu in pri družbenopolitičnem delu. Odlikuje se kot dosledni borec za razvoj samoupravnih odnosov in za izvajanje programov stabilizacije, uresničevanja ustave

in zakona o združenem delu. S svojim odprtim, tovariškim in doslednim delom si je kot delavec in aktivist pridobil zaupanje pri delavcih. Že vrsto let opravlja Alojz Recko številne družbenopolitične funkcije v svojem kolektivu, kraju in v občini. Vse sprejete naloge je vedno in povesod vestno izpolnjeval.

MP

## NEKATERI OREHI CELJSKEGA GOSPODARSTVA

**ZLATARNE CELJE:** Surovinski dogovori z Majdanpekem so v zaključni fazi, čeprav so surovinske težave največje, za nameček je še visoka cena zlata in prenapet temeljni davek. Proizvodne zmogljivosti niso izkoriščene, sedaj predelujejo okrog 800 kilogramov zlata, lahko pa bi ga predelovali tudi 3000 kilogramov. Obstojne dobre načrte za skupna podjetja v Nigeriji, Sri Lanki, na Malti in v ZDA. Za dogovore z makedonskimi rudniki je slovenski izvršni svet obljubil podporo, prav tako svoj vpliv za morebitne spremembe temeljnega prometnega davka za zlate izdelke.

**LIK SAVINJA:** Problem je lesna masa in cene lesa, saj stane kubik hrastovega lesa 140 dinarjev, pred pol leta je stal polovico manj. Izvoz šepa zaradi nizke storilnosti, zavzemajo se za hitro sprejetje gospodarskih ukrepov in menijo, da so izvozne spodbude premalo. Od gospodarjev gozdov pričakujejo več surovine.

**ŽELEZARNA ŠTORE:** Letos je nekdanj izgubaški tozda pozitiven, kar je pomemben uspeh zlasti za tovarno traktorjev. Prisiljeni so 30 odstotkov jekla izvažati zaradi deviz oziroma reprodukcijskega materiala, kar seveda ni dobro za domačo kovinsko predelovalno industrijo. Z zreškim Uniorjem načrtujejo povečanje proizvodnje jekla za 100.000 ton letno. Zavzemajo se za ureditev in uskladitev proizvodnje kmetijske mehanizacije v Sloveniji.

**TOPER CELJE:** Dokončno je že lani izplaval iz izgub in družbenega varstva. Dva tozda sta se odcepila, kar so sedaj gospodarsko že preboleli. Izredno povečujejo izvoz in prihodek. Pogovori z Metko Celje so zastali, čeprav menijo, da bi bil tekstilni kombinat v Celju pozitivna stvar. Primanjkuje jim nylon tkanin, resno pa računajo, da bodo pliber-

ški Topsport spravili na zeleno vejo, čeprav je trenutno še nerentabilen. Sicer pa je tam že stekla poskusna tekstilna proizvodnja.

**METKA CELJE:** Njihov največji problem je naložba v dotrajano opremo. Štirideset novih statev bi za 945-članski, pretežno ženski kolektiv, in ob 98-odstotni iztrošenosti delovnih naprav pomenil skoraj ekonomski preporod.

**KOVINOTEHNA:** Težave z izsiljevanjem na tržišču bo kazalo še bolj odpreti v okviru gospodarske zbornice in se bolj povezati s proizvodnjo, kajti kot sama trgovina bodo težje živeli.

**AERO:** Težko je z repromaterialom, saj so tipična kemična predelovalna industrija. Izvažajo v 32 dežel, od tega je polovica dežel v razvoju. Računajo s 100 odstotnim povečanim izvozom - letos 15 milijonov dolarjev, skušajo izvažati tudi tehnologijo, obeti za šolski program so v Angoli.

**CINKARNA:** Lani in letos niso imeli nobenih izgub, čeprav je akumulacija majhna. Težave so z oskrbo surovin iz domačih virov, na primer s piritnimi koncentraty, za katere so velike zahteve po sovlaganju in rešitve iščejo skupaj s porabniki žveplene kisline. Velik problem je tudi zagotavljanje cinka, čeprav obstoje boljše možnosti tudi doma (Makedonija, Mežica). Načrtovani izvoz bodo do konca leta dosegli, čeprav so zaostali v prvem tromesečju. Zunanjetgovinska menjava dosega številko 28 milijonov dolarjev, čeprav gre večina na klirsko področje po družabniški pogodbi z DDR.

Pogodbo z DDR bi kazalo prenoviti, kar bo verjetno tudi v vsebini pogovorov med predvidenim obiskom slovenskega izvršnega sveta v Nemški demokratični republiki.

MITJA UMNJE

## SAVINJSKA DOLINA

## KJE SO BILE BUDNICE?

Zelena dolina. Dolina, ki je utrpela hud davek med drugo svetovno vojno. Dolina, ki je znana po predvojnem revolucionarnem življenju in delu je tudi tokrat pričakala mednarodni praznik dela svečano. Na predvečer prvega maja je v Savinjski dolini zagorelo kakšnih tristo kresov. Domala na vsakem hribu, v vsaki krajevni skupnosti, v vsaki vasi... Tudi na Smiglovi zidanici je bilo tako, kot je lahko le pri takem pomniku. Vse lepo in prav, toda v praznovanje se je le prikradla črna pika.

Tako kot vsako leto doslej smo tudi letos pričakovali, da nas bodo prebudili zvoki koračnic, partizanskih, revolucionarnih in delavskih pesmi. Zvoki godb na pihala. Toda ušeli smo se! Ničesar ni bilo slišati. Slišati ni bilo tistega, kar je prvemu maju doslej vsako leto že v zgodnjih jutranjih urah dajalo svojstven pečat. Budnic letos ni bilo. In sprašujemo se, zakaj jih ni bilo. Se ni nihče spomnil, da bi godbenikom naročil, naj igrajo? Toda, so za takšno priložnost, kot je prvi maj, »naročila« potrebna. Morda ni bilo denarja? Toda v tem ne more biti izgovor. Kajti vsi delovni ljudje za kulturno dejavnost namenimo del svojega dohodka, ki ga prejmejo tudi štirje pihalni orkestri v občini Zalec za svojo dejavnost. Seveda denar še zdaleč ne odtehta vsega prizadevnega dela vrlih godbenikov, ki jim pridnosti ne gre odrekati. Toda, če so se že odločili, da ne bodo igrali, potem bi lahko vsaj pomislili, da bodo delavci njihovo glasbo pogrešali. Pogrešali ob delavskem prazniku. Morda pa godbe niso bile več motivirane za igranje, ker so že vse štiri, kolikor jih je v dolini, dobile Savinova priznanja?

J. VEDENIK

## MOZIRJE

## ZAVRNILI SO GA

## Težave tudi z odvozom smeti

Člani izvršnega sveta občinske skupščine Mozirje so na ponedeljkovi redni seji zavrnili drugi osnutek dogovora o skupnih nalogah in temeljev planov občin celjskega območja v novem srednjeročnem obdobju. Menili so, da je preveč splošen in da terja sodelovanje občin pri obravnavanju in reševanju skupnih nalog dosti večjo konkretnost. Zato so predlagali, da naj bi bil prvi osnutek temelj za nadaljnje delo na tem pomembnem področju v celjski regiji.

Zanimiva razprava se je razvila o položaju, ki je nastal pri izvajanju odloka o odvozu smeti. Nekateri občani so namreč mimo običajnih potov, mimo krajevnih skupnosti in delegacij za zbere občinske skupščine, iskali odgovor na utemeljenost občinskega odloka, ki velja od sredine lanskega leta, tudi pri družbenem pravobranilcu samoupravljanja. Izvršni svet je menil, da je sicer tre-

ba proučiti nekatera vprašanja, toda pri tem ne pride v poštev nikakršno bistveno spreminjanje odloka. Oceniti je treba le način izvajanja odloka v primerih, kjer je v vaseh ali zaselkih več kot petdeset odstotkov čistih kmetov. V teh primerih bi morda kazalo uveljaviti kontejnerski način odvoza smeti. Sicer pa bodo v tem času opozorili še na nekatere napake, ki se pojavljajo pri odvozu samem, pripravili predloge za morebitno dopolnitev odloka in se o vsem tem pogovorili tudi v krajevnih skupnostih. M. BOŽIČ

## VOLILNA SEJA VELENJSKIH SINDIKATOV

Danes (četrtek) popoldne bo ob 16.30 v dvorani Skupščine občine Velenje VOLILNA SEJA OBČINSKEGA SVETA ZSS VELENJE. O dosedanem delu OS ZSS Velenje bo poročal predsednik Marcel Medved. Na volilni seji bodo tudi sprejeli spremembe v Poslovniku o organizaciji in delovanju Občinskega sveta ZSS Velenje in njegovih organov ter izvolili predsednika in podpredsednika. Za novega predsednika Občinskega sveta ZSS Velenje je predlagan FRANC TREBŠE, ki je od leta 1974 dalje zaposlen v GIP Vegrad kot vodja izobraževalnega centra in je tam s svojim zavzetim odnosom do dela, strokovnostjo in pravilnim odnosom do sodelavcev dosegal vseskozi dobre delovne rezultate. S svojo aktivnostjo na različnih področjih družbenega življenja je zelo dobro spoznal tako problematiko kot načine in smeri delovanja za razreševanje določenih problemov in to potrdil v svojem vsakodnevnem delovanju.

Za opravljanje funkcije podpredsednika OS ZSS Velenje je znova predlagan PETER KRAPEŽ, ki je sicer zaposlen kot pomočnik direktorja v SDK, podružnica Velenje. Na volilni seji bodo sprejeli tudi delovno usmeritev za naslednje obdobje. T. VRABL

## SAMO-PRISPEVEK V VRBJU

Pred dnevi je bil v krajevnih skupnosti Vrbe referendum za krajevni samoprispevek, ki je uspel, saj je za uvedbo glasovalo kar 78 odstotkov upravičencev. V naslednjih petih letih bodo tako v tej najmlajši krajevni skupnosti v občini zbrali okrog dva in pol milijona dinarjev, denar pa bodo namenili za ureditev doma krajanov ter javno razsvetljava. J. V.

## DRUŠTVO DIABETIKOV CELJE ŽELI SVOJ PROSTOR

Celjsko društvo diabetikov potrebuje za svoje delo ustrezen prostor. Zanj so že zaprosili, v času, ko pa prostora še nimajo, sprejema vso pošto predsednik društva Viktor Dobrišek. Čeprav je članov v društvu že veliko, pa se lahko vanj še vedno vključijo preostali sladkorni bolniki na preprost način - v čakalnici dispanzerja za diabetike v celjskem zdravstvenem domu vsak dan v tednu razen sobote in nedelje, vplačati pa je treba 20 dinarjev članarine.

Poleg načrtovanega poglobljenega sodelovanja s krajevnimi skupnostmi in Rdečim križem načrtujejo člani društva konec meseca junija predavanje o zdravljenju sladkorne bolezni, v istem mesecu pa tudi izlet v Radence ali Kumrovec. Tisti, ki bodo želeli zraven, bodo lahko vse potrebno zvedeli v dispanzerju za diabetike v drugi polovici maja. V. D.

## NEPOZABNO POTOVANJE K TITU!

Bilo je nepozabno, enkratno in fantastično organizirano potovanje, potovanje k našemu Titu!

14. aprila smo se zbrali na celjski železniški postaji. Bilo nas je več kot 600 starih borcev, ki smo se zoperstavili nacistom in, ki smo preživeli to borbo. Z žalostjo smo se spominjali naših padlih borcev. Ko smo se zopet srečali, smo takoj začutili našo skupno pripadnost sodelovanja. Dediščina našega Tita je enotnost naših narodov in narodnosti, zato moramo ostati še naprej enotni in čuvati pridobitve narodnoosvobodilne borbe. Preveč življenj je bilo žrtvovanih, da je naša domovina na novo zgrajena.

14. aprila je odpeljal poseben vlak z dvanaajstimi vagoni, ogrevanimi in z vsem ugodjem. Nočna vožnja je bila zelo prijetna. Spomini, ki smo jih obujali nam niso dali spati. Ob štirih in 40 minut smo prispeli v Beograd. Čakalo nas je trinajst avtobusov, ki so nas popeljali na ogled naše prestolnice. Bila sem že v Beogradu, samo tako, kot me je tokrat prevzel, me ni še nikoli. Kar sem sedaj lahko videla, je bilo proti pričakovanju. Beograd, naša prestolnica je en sam zelen park s cvetočimi nasadi. Komaj dojameš vso lepoto narave in vse zgodovinske zgradbe, sence preteklosti in burnih časov, nato ulice z modernimi zgradbami, poslaništvi iz celega sveta, z bolnišnicami, univerzami in inštituti. Nadvse zanimiv je tudi Kalemegdan še iz turških časov. Na svojih potovanjih sem videla veliko čudovitih dežel, vendar kaj takega kot sem videla tukaj, še nisem doživela. Gigantski stolpi, visoki zidovi, pogled na Donavo, kjer plovejo parniki z živahnim prometom. Vodstvo, ki smo ga imeli, je bilo prvovrstno. Obžalujem samo to, da nisem imela s seboj magnetofona, da bi vse to posnela.

Iz tega okolja starih zidov, smo šli h grobu našega Tita. Bele stopnice peljejo preko zelenega travnika navzgor k čudovitemu parku, polnim redkih dreves. Ob poti se sprehajajo pavi in mnogi ptički zvrholijo. Vodomet pošilja sončno svetlobo nasproti globokemu miru, ki vlada na tem mestu. Neko globoko spoštovanje vlada na tem kraju zemlje, nekaj, kar obdaja naša srca s posebnim občutkom.

Hišo cvetja obdajajo cvetlice, sonce obseva grobnice, vse je ena sama svetloba. V sredini marmornate grobnice, kjer počiva naš nepozabni Tito, je vse polno cvetja, cvetja v tolikšni meri, in lepoti, da si človek lahko komaj predstavlja. Med cvetjem vodi pot za obiskovalce in pri stranskih vratih iz stekla, lahko vidimo Titovo delovno mizo, v ozadju pa njegovo knjižnico. Nato vidimo njegovo delovno sobo, skromno, a moderno opremljeno. In potem knjige, same knjige! Imaš občutek, kot da je njegova veličina še vedno prisotna kot, da lahko vsak trenutek pride ter usodo svojega naroda in dežele s svojo modrostjo in svojo trdnostjo brani. Njegov velik duh ni umrl. On živi med nami in z nami. Vsi se zavedamo njegovega velikega dela in trdnostno smo odločeni, da bomo njegovo pot bratstva še nadaljevali. Z globokim občutkom šepetam hvala, hvala Tito za vse!

Dneve in dneve se od jutra do večera mimo njegovega groba pomikajo trume ljudi, med njimi tudi veliko tujcev, Titovih prijateljev, s spoštovanjem in tišino, ki obdaja vsakogar.

Počasi smo se tudi mi pomikali proti muzeju, v katerem so razstavljeni vsa darila, ki jih je sprejela naš Tito iz celega sveta. Ena soba je polna daril narodnih noš, izdelanih iz zlata in srebra. Zelo zanimiva je soba, ki je polna Titovih portretov iz gobelina, vezanin in drugih tkanin. Neverjetno je, kaj zmora ljudska domišljija! Videti je tudi druga darila, posebno lepa so iz Indije. Nemogoče je vsega naenkrat dojeti, za to je potrebno še in še časa. Naš čas pa se je iztekal, morali smo na kosilo. Po kratkem oddihu smo si ogledali še preostali del Beograda. Vozili smo se skozi mesto in se pripeljali do predmestja. Tudi ta del je lep, obdan z lepimi kmečkimi hišicami, velika polja in prostrani travniki. Joj, kako je lepa naša dežela! Moje stare obrabljene kosti me niso hotele več nositi. Tempo in strnjen program potovanja je bil naporen, zato sem ostala v avtobusu in nisem videla ostalega.

Ob 20. uri je bil odhod in zapustili smo Beograd, obdan z lučmi, ki je bil lep kot slika iz 1001 noči.

V vlaku smo dobili večerjo ter se pripeljali ob 5. uri v Celje, bogatejši za veliko lepimi doživetji. Velika velika hvala vsem, ki so nam omogočili to lepo in nepozabno potovanje. Prof. THEA GAMELIN

## 9. MAJ - KRAJEVNI PRAZNIK KS TRNOVLJE

V krajevni skupnosti Trnovlje pri Celju bodo letos prvič počastili svoj krajevni praznik. Skupščina krajevnih skupnosti je potrdila predlog krajevnih družbenopolitičnih organizacij, da naj bo ta dan odslej vsakokrat deveti maj. V času od 1942. do svobode v maju 1945. leta je bilo namreč v Starem piskru ustreljenih devetnajst aktivistov iz te krajevnih skupnosti. Zato bo praznik počastil tudi njihov spomin.

Prireditve v počastitev devetega maja bo prišla dramska skupina KUD Zarja, ki bo v petek, 8. t.m., ob 19.30, uprizorila v domačem kulturnem domu komedijo »Kradi malo manj« v režiji Štefana Žvižjeja.

V soboto, 9. maja, na sam praznični dan, bo ob 17. uri promenadni koncert pihalnega orkestra »EMO«, uro za tem pa bo v prostorih KUD Zarje slavnostna seja skupščine krajevnih skupnosti, na kateri bodo najzaslužnejšim krajanom pri izgradnji samoupravnega in družbenopolitičnega sistema v krajevnih skupnostih podelili priznanja. Slavnostno sejo bodo sklenili z nastopom mešanega pevskega zbora KUD »Franc Kač« pod taktirko Dragice Žvar in članov domače Zarje. VIKTOR DOBRIŠEK

## V ROGATCU AKCIJA »ILEGALEC«

Taborniki odreda Treh vrhov iz osnovne šole Rogatec so ob dnevu tabornikov, 22. aprila, izvedli akcijo, ki so jo imenovali Ilegalc. V njej je sodelovalo 105 tabornikov, nekaj pionirjev in mladincev. Sodelujoči so bili razdeljeni v patrolje, ki so imele nalogo ujeti mlade ilegalce. Teh je bilo trinajst, vsi pa so imeli poseben znak in listke z napisom »Minirano«. Ob koncu je odbor, ki je vodil akcijo ugotovil, da je težko in zahtevno nalogo uspešno zaključilo enajst ilegalcev, le tri med njimi so zajeli zasledovalci, ki jih je bilo okoli devetdeset.

## ŠTEFKA POPIT

## PROSTOR JE IN GA NI!

## Podružabljanje predšolske vzgoje ne sme nazadovati!

V preteklem obdobju so v lalski občini veliko storili na področju otroškega varstva. To velja tako za pridobivanje novih mest, obvezno pripravo na šolo, uvajanje skrajšanih vzgojnih programov za otroke, ki niso vključeni v vzgojno varstvene zavode in drugo. O tem je na nedavni programsko volilni konferenci občinske organizacije ZK v lalcu razpravljala delavka IVZ Janko Herman Štefka Popit, ki je opozorila tudi na nekaj problemov.

- Precej pozornosti ste namenjali zadnje čase vključevanju otrok v predšolsko vzgojo v obrobni in brbovitih predelih. Prostori tam so, manjka pa otrok.

Š. Popit: »To je res. Ugotavljamo namreč, da starši v teh predelih varstva ne potrebujejo. Vzrokov je več: dobri sosedski odnosi, drugačna sestava družin in prometno varnejše okolje. Glavni vzrok pa je seveda v ekonomski ceni, ki ob dvigu življenjskih stroškov predstavlja dodatno finančno breme. Predšolskim otrokom v obrobni in višinskih predelih bomo zato nudili pač več vzgojnega programa kot varstva.«

- V teh predelih so vrteci nezasedeni, v delavskih naseljih pa ni dovolj prostora...

Š. Popit: »En nezaseden oddelek imamo v Veliki Pirešici, kot kaže pa bo tako tudi v Taboru, kjer bomo s

prizidkom k osnovni šoli pridobili dva oddelka. V skupnosti otroškega varstva smo za to, da ne bi otrok v preveliki meri izpisovali iz vzgojnovarstvenih enot, sprejeli nekaj ukrepov. Tako se je denimo prispevek skupnosti otroškega varstva k ekonomski ceni na otroka letos povečal na 60 odstotkov. Starši tako prispevajo k ekonomski ceni po lestvici najmanj 18 in največ 65 odstotkov cene. Otroci staršev z nižjimi osebnimi dohodki imajo tudi brezplačno prehrano. Pripravljamo tudi druge ukrepe za družine z najnižjimi osebnimi dohodki.«

- Podružabljanje predšolske vzgoje ne sme nazadovati, denarja pa tudi ne bo več toliko kot doslej. Kako naprej?

Š. Popit: »Otrok seveda ne smemo trpiti v prostore več kot bi to bilo sprejemljivo. Potem bi bili lahko deležni takšnih očitkov kot jih gospodarstvo za dvigovanje cen svojih izdelkov. Potrebe po varstvu bomo reševali z izkoriščanjem razpoložljivih prostorov kot so sejne sobe in drugi prostori v blokkih in krajevnih skupnostih. Stabilizacijskim prizadevanjem pa se bodo morale prilagoditi tudi inšpekcijske službe in v republiškem merilu prilagoditi predpise novim razmeram, jih prilagoditi na tiste, ki so obvezni, na tiste, ki so potrebni in tiste, ki naj bi bili realizirani, če bo na voljo dovolj denarja.« JANEZ VEDENIK

men. Pomemben in velik, čeprav je v prvih letih redne zaposlitve delal tudi v Slovenjem Gradcu, kjer je našel tudi svojo zvesto življenjsko sopotnico Miro, in četudi je bil nekaj časa po vojni zaposlen v Postojni. Toda, kljub temu dvema kratkima skokoma iz mesta, kamor je prišel s starši kot štiri letni otrok, ki so iz Trsta bežali pred italijanskimi fašisti, je vendarle Celjan v pravem pomenu besede. Dal mu je vse, kar je mogel, še zlasti kot organizator telesnovzgojnega in športnega življenja. Dolga leta je bil tajnik atletskega društva Klavivar, še posebej v času tako imenovane zlate dobe celjske atletike.

Živel je za atletiko. Skoraj bolj kot za družino. Ko je zapustil ta krog kot amaterski delavec, se je poslovil od športa sploh. Sicer pa je v svojem rednem delu dal najmočnejši pečat celjski Delavski univerzi. Tu je v bistvu opravil pionirsko delo in odprl pota mnogim oblik izobraževanja.

Se danes ne miruje, še vedno po malem dela, še zmeraj zvesto in zavzeto, tako kot je bil navajen od mladih nog. Da bi še dolgo tako!

M. BOŽIČ



## PETINŠESTDESET LET DRAGA BRADAČA

Ceprav je že nekaj let, odkar je izpregel in se poslovil od rednega dela, bi mu težko verjeli, če bi ne preverili podatkov, da je Drago Bradač slavil v torek, 5. maja, svoj petinšestdeseti življenjski jubilej.

Obraz, ki je samo celjski in ki je del življenja v mestu ob Savinji. Še več, temu življenju je primaknil tudi svoj ka-

## OBMOČJE

## KRATKA ODEJA DENARNIH POMOČI

**Socialni podpiranci ne dosegajo življenjskega minimuma**

Celotna dejavnost socialnega skrbstva v vseh občinah je naravnana k človeku, da si sam in s pomočjo družbene skupnosti zagotavlja socialno varnost. Deluje usklajeno z drugimi samoupravnimi skupnostmi pri nudeju različnih oblik socialne pomoči, tako osebnih kot tudi družinskih. Ščiti tudi tiste člane družbe, ki si vsled objektivnih razlogov ne morejo ustvariti ustreznih pogojev za življenje. Sem spadajo otroci, osebe pod skrbništvom in osebe brez sredstev za preživljanje. Prav o teh bo tekla naša nadaljnja beseda.

**KDO SO SOCIALNI PODPIRANCI?**

Pravico do družbene denarne pomoči imajo tisti občani, ki so dopolnili 65 let starosti. Tisti pa, ki so mlajši od 65 let in so za delo nesposobni zaradi bolezni ali telesne in duševne prizadetosti, se jim prav tako lahko dodeli družbena denarna pomoč. Občani, ki so sposobni za pridobitno delo, so samo izjemoma upravičeni do denarne pomoči in še to samo v izrednih okoliščinah: če so v težkem materialnem položaju zašli v stisko zaradi smrti v družini, pomoči so deležni tudi tam, kjer je bolezen dolgo v hiši ali pa so imeli elementarno nesrečo.

Oblike materialnih družbenih pomoči v socialnem skrbstvu so med drugimi tudi denarne pomoči. Sem spadajo stalne denarne pomoči kot edini vir ali kot dopolnilni vir sredstev za preživljanje. Dalje denarna pomoč družini, začasna denarna pomoč in enkratna dopolnilna pomoč.

Med vsemi socialnimi podpiranci prav gotovo izstopajo tisti, ki nimajo nobenih denarnih sredstev in so zato v celoti odvisni od denarne pomoči ali socialne podpore, kot smo jo včasih imenovali. Tudi njihovi otroci, če jih sploh imajo, niso sposobni, da bi preživljali starše. Nekateri otroci pa le del-

no pomagajo posredno staršem in sicer tako, da prispevajo določen delež denarja v sklad pri občinski skupnosti socialnega skrbstva.

Slednje tudi zelo različno razpolagajo z denarjem, ki ga namenjajo ljudem v stiski. Največkrat je odeja za vse prekratka, zlasti v manj razvitih občinah. Tudi merila za dodeljevanje so zelo različna.

**KAKŠNI SO OBMOČNI PRISPEVKI?**

Če najprej pogledamo kako dodeljujejo denarne pomoči v občinski skupnosti socialnega skrbstva v Celju, najprej opazimo, da se opirajo najprej na mnenja socialnih komisij pri krajevnih skupnostih, potem predloge temeljito preresetajo in šele nato določijo višino enkratne ali dopolnilne denarne pomoči.

Od prvega aprila dalje znaša denarna pomoč kot edini vir za preživljanje v celjski občini 3.200 dinarjev, kar je tudi do zdaj največ na celotnem celjskem območju. Tolikšno denarno pomoč prejema v občini 165 občanov.

Dopolnilna denarna pomoč, ki jo prejema 183 podpirancev pa je zelo različna. Najnižja je 250, najvišja pa 2.500 dinarjev.

Če pa živi podpiranec v družinski skupnosti in mu je denarna pomoč edini vir za preživljanje le-ta zneso 2.720 dinarjev.

V šmarski občini so socialne denarne pomoči naslednje: občani, ki nimajo drugih dohodkov kot smo te, ki jim jih dodeli občina dobe 2.900 dinarjev. Oni pa, ki jim je denarna pomoč v podporo pa dobe v povprečju 1.400 dinarjev.

Šentjurska občina dodeljuje denarno pomoč svojim občanom skoraj v isti višini kot šmarska. 2.900 dinarjev vsem tistim, ki nimajo nobenega drugega dohodka, ostalim pa v povprečju 1.450 dinarjev. Najmanjša pomoč zneso tudi 80 dinarjev.

V konjiški občini znaša najvišja denarna pomoč 2.900 dinarjev za vse tiste, ki jim je to edini vir za preživljanje, ostali pa dobe v povprečju 1.000 dinarjev.

Isto vsoto je namenila svojim socialnim podpirancem velenjska občina, kjer prav posebno še pazijo pri dodeljevanju dopolnilne denarne pomoči.

Žalska občina je bila dolgo na repu socialnih pomoči. Zdaj v letošnjem letu pa se je tudi držala republiškega kriterija in zato velja za vse tiste, ki jim je ta denarna pomoč edini vir za preživljanje 2.900 dinarjev, dopolnilna pa znaša v povprečju 1.000 dinarjev.

V mozirski občini je najvišja socialna denarna pomoč 1.800 dinarjev, dopolnilna pa celo lahko samo 100 dinarjev.

Tudi laška občina se ne more pohvaliti z visoko družbeno denarno pomočjo. Imajo 109 socialnih podpirancev, ki dobijo podporo, če nimajo drugega za preživljanje, v višini 2.117 dinarjev, najnižja podpora pa znaša 700 dinarjev. Valorizacijo pa imajo vsako leto.

Ko smo izmerili najdaljšo in najkrajšo odejo družbenih denarnih pomoči v posameznih občinah, pri tem pa ne smemo pozabiti da se povsod trudijo, da bi bila odeja iz leto v leto bolj elastična, opazimo nekaj: capljanje za hitro rastočimi cenami in vsak dan dražjimi življenjskimi stroški. Velikokrat je bila že izrečena misel, ki jo podpirajo prav socialni delavci, ko vidijo, kako socialni podpiranci žive - da bi morale biti socialne podpore tolikšne kot je najnižji življenjski minimum. Ta pa po zadnjih podatkih znaša 5.100 dinarjev. Tolikšna je namreč najnižja pokojnina. Socialni podpiranci so v večini po starosti njihovi vrstniki, zato moramo vsi skupaj stremeti, da bo tudi socialni podpiranec izenačen z ostalimi. Zdaj pa, ko celo najvišja denarna pomoč znaša 3.200 dinarjev, tega še ne moremo primerjati.

ZDENKA STOPAR

## V BESEDI IN SLIKI

## TABORNIKI SO ZBOROVALI



22. aprila 1951 je bila ustanovna skupščina Združenja tabornikov Slovenije, ki se je kasneje preimenovala v Zvezo tabornikov Slovenije.

Na dan ustanovitve, to je 22. aprila, praznujemo vsako leto dan tabornikov. Letos mineva torej trideset let delovanja te zveze, katere delo sloni na pridobitvah NOB in aktivnem usposabljanju mladine za SLO.

V Občinski zvezi tabornikov Slov. Konjice delujejo trije odredi. Najštevilnejši in najstarejši je odred Heroj Bračiča iz Slov. Konjic, ki je vdihnil življenje tudi Odred 100 talcev s Stranic in kasneje še odred Zelena Rogla Zreče.

Vsi trije odredi so skupno praznovali dan tabornikov na Stranicah. Vse navzoče je pozdravil tovariš Mile Pavlovič, predsednik območne zveze in komandant TO Slavko Grojler. Med kulturnim programom, ki so ga izvajali recitatorji, plesalci in člani taborniškega ansambla, smo se pesmijo »Druže Tito« spomnili na našega maršala Tita Starešina Vojko in načelnik Herbi sta nato podelila tudi diplome in praktične nagrade medvedkom in čebelicar za 1., 2. in 3. mesto na občinskem mnogoboju.

Prva mesta sta si delila OHB Slov. Konjice in OZ Zreče.

Ob pesmi »Jugoslavija« smo zapeli in zaplesali kolo, te se razšli še z večjo zagnanostjo za delo.

FRANJA MLAKAR

## ŽIČE: ŠOLARJI UREJAJO OKOLJE



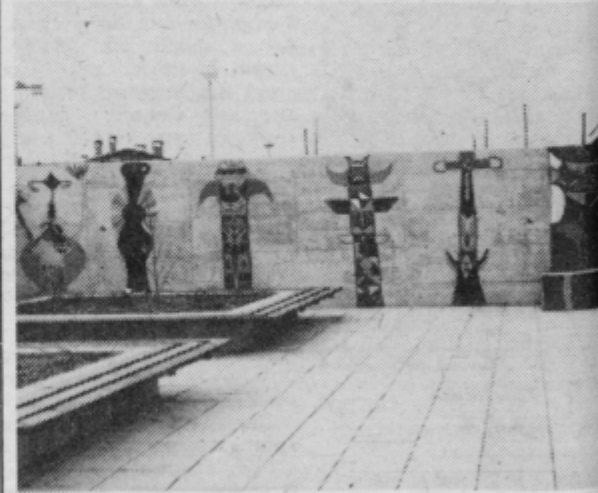
S svojimi mladimi, pridnimi rokami urejajo učenci v Žičah okolico šole. Tako bo podoba od lani lepo urejena šole še lepša in prav je tako, saj v njej preživljajo šolarji vse več časa. Od jeseni bodo namreč imeli tu celodnevno osnovno šolo, število otrok pa se zadnja leta tudi veča.

## SPOMENIK ŽRTVAM NOB

Na Polzeli v teh dneh precej razpravljajo o postavitvi spomenika žrtvam NOB v novem centru. Z akcijo je najprej pričela krajevna organizacija zveze borcev, sedaj pa so se vključile tudi ostale družbenopolitične organizacije. Kot so se dogovorili bo spomenik napravil znani kipar Janez Boljka, odkrili pa ga naj bi 2. oktobra ob krajevnem prazniku.

T. TAVČAR

## ŠOLA V NARAVI



Plod ustvarjalne domišljije kakšnega sodobnega slikarja, grafika, bi pomislili ob hitrem pogledu na poslikane stene pred šolskim poslopjem. Pa ni tako. Izvirne zamisli so se rodile v glavah osnovnošolcev, ki pridno obiskujejo likovni krožek na celodnevni osnovni šoli Fran Roš v Celju in ki pod skrbnim vodstvom akademskega kiparja Franca Purka ustvarjajo tudi takšne likovne izdelke, ki jih vidite na fotografiji in ki po svoje prispevajo k lepemu izgledu šolskega okolja ter k likovnemu in estetskemu razvoju bodočih - umetnikov?

M. AGREZ

## PREJELI SMO

## UMRL JE ČLOVEK...

Prejeli smo fotokopijo pisma, ki ga je Angela Romih, Straška gorca 8, Prevorje pri Celju, dne 20. aprila letos naslovila na Republiški odbor Rdečega križa Slovenije.

Pismo obtožuje in govori o odnosu do človeka, ki je umrl, o odnosu, ki bi nam moral biti tuj. Zlasti nam!

Takole je Angela Romihova, žena, zdaj vdova, napisala:

Sporočam vam, da je 8. aprila letos v Straški gorci 8 umrl mož Vincencij Romih, rojen 24. julija 1917., ki je daroval kri za sočloveka kar 87-krat.

Ob pogrebu ni dobil niti enega nageljčka, in tudi prošnjo za prevoz so pri Občinskem odboru Rdečega križa Šentjur (Ivan Kolman) odklonili z raznimi izgovori. Prav tako ni nihče od Krajevne organizacije Rdečega križa Prevorje, pomagal ob nenadni smrti, kaj šele da bi izrekel sožalje.

Kot kaže, poznamo človeka le ko ga rabimo (v originalu je ta misel napisana z ostrejšimi besedami, opomba uredništva), dočim ob izgubi stopijo vsi ob stran.

Tako Angela Romihova.

Kaj pravite na vse to pri Občinskem odboru Rdečega križa Šentjur pri Celju in kaj pri Krajevni organizaciji Rdečega križa Prevorje in kaj pri KS Prevorje?

V uredništvu smo ob tem pismu, ne da bi ga preverjali, ostali brez besed.

Umrl je človek, ki je, kot pravi njegova vdova, 87-krat daroval svojo kri za sočloveka. Kdo ve, koliko življenj je pomagala reševati prav njegova kri! In zdaj ni bilo živega človeka, ki bi mu vrgel v odprto jamo rdeč nageljček, tudi v imenu vseh tistih neznanih ljudi, ki jim je pomagal s svojo krvjo.

Smo res takšni, da ne znamo reči hvala tistemu, ki je veliko mislil na ljudi, na sočloveka in mu velikokrat daroval svojo kri?

UREDNIŠTVO

## TATVINA V ŠMIHELSKI CERKVICI

## IZGINILA KIPA

**Strokovnjaki UNZ iščejo sled**

Ko se je v nedeljo, 26. aprila, mežnar v cerkvi v Šmihelu nad Laškim, odpravljal k jutranjemu zvonjenju, je najprej opazil, da so vrata v zakristijo odprta. Ob pogledu na stranski oltar je nato videl, da glavnega kipa, svetega Egidija, ni na svojem mestu. Praznino je nato opazil tudi na južni strani, kjer je stal kip svete Lucije.

Izginila sta torej dva dragocena kipa iz šmihelske cerkvice nad Laškim. Kdo ju je ukradel? Koga sta ti dve umetnini tako zamikali, da si je drznil krasti in s tem oskruniti del kulturnozgodovinske celote in dragocenega cerkvenega imetja?

Osemdeset centimetrov visok glavni kip stranskega oltarja šmihelske cerkve, sveti Egidij, s skofovsko palico v roki, je star okoli 300 let, posebno dragocen pa je zato, ker je bil prenešen iz nekda-

nje cerkve svetega Egidija v Zidanem mostu, ki so jo podrlili leta 1808.

Drugi ukradeni kip predstavlja sveto Lucijo, slepo svetnico s krožnikom na rokah, na katerem sta njeni staknjeni oči. Tudi ta kip je star približno 300 let, vsak od ukradenih umetnin pa je vreden 10 starih milijonov dinarjev, saj predstavlja del bogate baročne umetnosti.

Preiskava, ki že teče, je za strokovnjake organa javne varnosti v Celju, gotovo trd oreh, saj se ob tem ropu pojavlja vrsta vprašanj, ki jih bo treba razvozlati in tako storilcem priti čimprej na sled. Ob tem pa se kar samo postavlja širše družbeno vprašanje, kako je z našo budnostjo, družbeno samozavestjo in organizacijo varovanja naših kulturnozgodovinskih in vseh ostalih vrednosti. MARJELA AGREZ

## KRAJEVNI PRAZNIK LIBOJ

Osrednja proslava ob letošnjem krajevnem prazniku Liboj bo v nedeljo, 10. maja ob 10. uri na hribu Brnica nad Libojami. Pred tem bo ob 9. uri slavnostna seja skupščine in sveta KS Liboj v Domu Svobode. Na Brnici bodo pripravili kulturni program, v katerem bodo nastopile sekcije DPD Svoboda in ansambel Francija Zemeta iz Vojnika (ta bo poskrbel za veselo poprogramsko razpoloženje), odprli pa bodo tudi nov dom, ki se naj bi kasneje z dograditvijo in dopolnitvijo spremenil v zanimivo zbirališče ljudi, ki radi zahajajo v naravo. Praznično srečanje ob letošnjem krajevnem prazniku (ta je 3. maja, ko je leta 1943 večja skupina Libojčanov odšla v partizane) bo tako na partizanski Brnici, kjer tudi sicer ob vsakem prazniku zakurijo kresove in pripravijo priložnostne kulturne programe. V primeru slabega vremena bo srečanje ob letošnjem krajevnem prazniku v Libojah ob isti uri v Domu DPD Svoboda.

T. VRABL

NEZAPOSLENI, NADURE IN ŠE KAJ

# DVA OBRAZA ENE VSEBINE



Ni kolikokrat smo v zadnjem letu dni, kar smo se resneje in bolj zavzeto lotili reševanja nakopičenih gospodarskih problemov poudarili, da je naš bodoči gospodarski, družbeni, samoupravni in politični razvoj tesno odvisen od doseganja ciljev gospodarske stabilizacije. Naloge so jasne: večji izvoz, skromnejši uvoz, večja proizvodnja hrane, pretehtana naložbena politika, boljše in bolj produktivno delo, smotrnejša politika zaposlovanja... Res so že sedaj opazni določeni rezultati pri doseganju nekaterih omenjenih nalog, kljub temu pa smo še daleč od tega, da bi lahko bili z njimi zadovoljni. Stabilizacija je dolgoročen proces, ki v svojem bistvu terja predvsem spremembo mišljenja, dela in ravnanja slehernega posameznika v naši družbi. Vse to pa ni mogoče doseči kar čez noč. To je iz dneva v dan bolj očitno. Tudi zato, ker stabilizacijski cilji terjajo vzpostavitev novih odnosov, vsakodnevna samoupravna in delovna praksa pa mnogokrat še vztraja pri starih. Tako prihaja ne samo do večjih težav, temveč tudi do odklonov, ki se ponekod spreverčajo celo v nasprotje začrtane poti gospodarskega razvoja.

Poglejmo primer zaposlovanja in zaposlenosti delavcev v občini Celje.

## ODMIK OD ZAPOSLOVANJA ZA VSAKO CENO

Nenačrtno zaposlovanje, ki se je izražalo v visoki stopnji rasti zaposlenosti (3 do 4%) in nizki rasti produktivnosti, je v celjski občini resno ogrozilo družbeni standard občanov. To se je kazalo tako v problemih z otroškim varstvom, zdravstvenim varstvom, v pomanjkanju stanovanj, v nezadovoljivi oskrbi prebivalstva.

Podatki kažejo, da je bilo leta 1965 v celjski občini zaposlenih 26.984 prebivalcev, v letu 1970 že 28.181, v letu 1975 se je to število povzpelo na 34.739 in v letu 1980 na 39.203. Tako visoka rast zaposlovanja je daleč preseгла možne kadrovske vire v celjski občini in je temeljila predvsem na velikem deležu zaposlovanja pretežno nekvalificiranih in priučenih delavcev iz drugih republik in pokrajin. To je tudi pomembno vplivalo na nizko kvalifikacijsko strukturo zaposlenih in se odraža v podatku, da je sedaj v celjski občini kar 41% zaposlenih delavcev brez strokovne izobrazbe ali brez končane osnovne šole.

Rast zaposlenosti se je vidno umirila šele v lanskem letu, ko se je zaposlenost povečala za okoli 650 delavcev (vključno z zaposlovanjem pripravnikov). To je sovpadalo s predvideno rastjo zaposlovanja za 1,5%, kot jo je določala resolucija o družbenoekonomskem razvoju občine in kot jo je predvidevala bilanca zaposlovanja v občini Celje. Načrtnejše zaposlovanje kot pomemben element na poti k stabilnejšemu gospodarjenju je tudi omogočilo, da so se v celjski občini nekoliko izboljšale življenjske razmere že zaposlenih delavcev. Že na tem mestu pa velja poudariti, da bi se morale življenjske razmere še izboljšati, če hočemo doseči višjo delovno storilnost. S tem v zvezi bo treba spremeniti in dopolniti samoupravni sporazum o minimalnih standardih za življenjske in kulturne razmere pri zaposlovanju novih delavcev in tudi zaostri njihovo izvajanje.

## PORASLO JE ŠTEVILO BREZPOSELNIH

Nekontrolirana in nenačrtna politika zaposlovanja iz preteklih let se je v vsej svoji resnosti pokazala v zadnjem času, saj zaradi bistveno manjše stopnje zaposlovanja raste število nezaposlenih delavcev. Pri tem sta v celjski občini (verjetno pa je podobnosti najti tudi v ostalih občinah) očitni dve značilnosti: prvič, da se večja število nezaposlenih s srednjo strokovno izobrazbo in drugič, da nastajajo velike težave pri zaposlovanju brezposelnih invalidnih in drugih težje zaposljivih oseb. Ob tem pa tudi Center za poklicno usposabljanje in zaposlovanje invalidnih oseb v Celju kadrovske in organizacijsko ni usposobljen za strokovno pomoč organizacijam združenega dela pri pripravi pogojev za zaposlovanje njihovih in tudi drugih brezposelnih invalidov. Pri tem gre predvsem za zagon delavnic pod posebnimi pogoji, za adaptacijo delovnih mest, za prekvalifikacije invalidnih oseb in drugo.

In kaj pravijo podatki? Na dan 31. 3. 1981 sta bili v občini Celje brezposelni 302 osebi. Med brezposelnimi je 192 oseb ozkega strokovnega profila, (med njimi 122 žensk), 57 brezposelnih ima končano poklicno šolo (od tega je 33 žensk), 38 med njimi jih ima končano srednjo šolo (23 žensk), 12 jih ima končano višjo šolo (10 žensk) in trije imajo visoko izobrazbo (med njimi ena ženska). Od tristodveh brezposelnih oseb jih je 111 takih, ki iščejo prvo zaposlitev in 159 onih, ki so mlajši kot 26 let. Podatki dalje pravijo, da je bilo na Skupnosti za zaposlovanje tudi 17 iskalcev zaposlitve s srednjo (10), višjo (6) in visoko (1) izobrazbo, ki so zaključili šolanje lani oziroma letos in se v tem času prijavili za zaposlitev. Od teh sedemnajstih mladih ljudi, ki so komajda zaključili šolanje, je kadrovske štipendije prejelo pet diplomantov (dva ekonomista sta prejela kadrovske šti-

pendiji v EMO in Topru, en gradbeni inženir v Gradisu in dva gradbena tehnika v Železarni in Ingradu), štipendije iz združenih sredstev pa je prejelo prav tako pet štipendistov. Pripomniti velja, da so to samo tisti iskalci zaposlitve, ki so se po zaključku šolanja prijavili za zaposlitev pri Skupnosti za zaposlovanje, niso pa všeti vsi tisti maturanti, ki služijo vojaški rok v JLA.

## SO TO NAŠE REZERVE?

Nedvomno je na rast števila nezaposlenih v celjski občini vplivala smotrnejša politika zaposlovanja kot eden pomembnih elementov za doseganje stabilnejšega gospodarjenja. Žal pa se je ta »smotrnost« odrazila predvsem v zapiranju vrat novim kadrom, v odločnem odklanjanju novih delavcev, ne pa v boljši organizaciji dela in v iskanju notranjih rezerv. Obrnimo torej za hip prednjo plat medalje in pogledimo, kaj se skriva za njo.

Pred dobrimi štirimi meseci, ob koncu lanskega leta torej, je bilo v celjskih organizacijah združenega dela, ustanovah in skupnostih zaposlenih skupaj 135 upokojevcov, od tega 63 v gospodarstvu in 72 v negospodarstvu. Ob njih pa je v občini zaposlenih še 92 delavcev, ki izpolnjujejo pogoje za polno upokožitev, pa tega iz različnih vzrokov ne naredijo. Kdaj se bodo upokojili, je torej prepučeno njihov lastni odločitvi in volji. Iz opisa del in nalog, ki jih opravljajo teh 227 že upokojenih delavcev in delavcev pred upokožitvijo, je mogoče izluščiti ugotovitve, da ti delavci opravljajo pretežno režijska in administrativna dela.

Seveda bi bilo napak in nesmiselno govoriti, da bi se morali vsi ti ljudje umakniti mlajšim kadrom. Kajti v marsikaterem delovnem procesu so ti ljudje še potrebni, bodisi zaradi manjšega obsega nalog, ali specifičnosti delovnih opravil. Marsikje, kjer bi lahko isto delo in naloge brez zadrege opravljali mlajši kadri,

pa bi morali starejši delavci oditi v zaslužni pokoj. Seveda pa bi morale ustrezne službe ukrepati selektivno in od primera do primera videti, kakšna zaposlitev je za organizacijo združenega dela ali ustanovo smotrnejša.

Posebno poglavje, ki po svoje priča o neustrezni organiziranosti dela znotraj gospodarskih in negospodarskih organizacij v celjski občini, pa so nadure. Čeprav določajo samoupravni splošni akti jasne pogoje, na podlagi katerih se odreja nadurno delo delavcem, presega število nadur v posameznih organizacijah združenega dela vsake razumne meje. Poglejmo nekaj števil. V mesecu decembru je celjsko gospodarstvo izplačalo delavcem 234.237 nadur, negospodarstvo pa 21.237. Absolutni rekorderji na tem področju so v delovni organizaciji Aero Celje, kjer so v decembru izplačali delavcem kar 65.104 nadure. Sledi Železarna Store s 23.993 nadurami, Cinkarna s 7.000 nadurami in Avto Celje z 2.589 nadurami. V gospodarstvu prednjačijo po izplačanih nadurah v izobraževalnih organizacijah: v TŠC se v decembru izplačali 2.904 nadure, v Šolskem centru Boris Kidrič 2.340 nadur in tako naprej. Pri tem naj povemo, da gre pri »šolskih« nadurah predvsem za tiste, ki jih opravijo predavatelji v oddelkih za odrasle in v drugih predavateljskih aktivnostih v nadaljnjem delovnem času. Kljub vsemu pa je mogoče reči, da za tolikšnim številom nadur tiči tudi več subjektivnih razlogov. Objektivni je mogoče ta, da gre seštevek nadur, v mesec december, ko veljajo marsikje izredne delovne razmere, ko je treba začeto delo skončati. Vendar pa naslednji podatek, ki velja za julij 1980, za mesec torej, ko običajno pojenja huda delovna zagnanost, spodbi je prejšnje ugotovitve. V tistem mesecu je bilo namreč v celjskem gospodarstvu izplačanih 128.000 nadur in v negospodarstvu 14.600. Tedaj pa resda ne tečejo nikakršne izobraževalne aktivnosti saj še rednega pouka ni! Se bomo že morali strinjati z ugotovitvijo, da smo slabo delovno organizirani in da povrh tudi zelo slabo izkoriščamo delovni čas.

## VIDETI, KAJ KDO DELA

Podatki, ki govorijo o številu zaposlenih upokojevcov in delavcev, ki že imajo pogoje za upokožitev in pa podatki o številu nadur, ki so jih izplačali v celjski občini v mesecu decembru zgovorno povedo, da so v naših delovnih okoljih še velike rezerve. Pa ne samo v nas samih, pri našem delu, ki mora postati predvsem produktivno delo, če hočemo doseči zastavljene stabilizacijske cilje. Rezerve so tudi v organizaciji dela in morda je ravno boljša organizacija dela najlažja pot k dvigu produktivnosti. V zvezi z vprašanji, ki so bila omenjena in ob delstvu, da se zna število nezaposlenih še povečati, ko se jeseni vrnejo maturanti iz JLA, bi morali v delovnih organizacijah in skupnostih temeljito pregledati dela in naloge zaposlenih in ugotoviti, kje bi bilo mogoče s prerezporeditvami, dodatnim izobraževanjem in upokožitvami učinkoviteje organizirati delo in prispevati k produktivnosti dela. Nenazadnje pa smo vsi skupaj odgovorni za to, da iskalcem zaposlitve zagotovimo tudi ustrezno socialno varnost.

DAMJANA STAMEJČIČ

**ZDENKA PIKELC**, vodja kadrovske službe v Kovinotehni Celje: »V naši delovni organizaciji imamo pogodbeno zaposlenih devet upokojevcov. V glavnem opravljajo takšna dela, ki ne zahtevajo poln delovni čas in so v glavnem zaposleni zunaj Celja. Med njimi so tri čistilke zaposlene s polovičnim delovnim časom v enotah v Mariboru in Nišu, dva upokojenca delata v trgovini v Smartnem ob Paki, v Požarevcu je zaposlen referent za narodno obrambo dve do tri ure na dan. Do ustrezne kadrovske zasedbe bosta svoje delo opravljala tudi trgovski potnik v poslovalnici v Nišu in vodja predstavništva v Beogradu. V Celju pa imamo občasnega prevajalca za ruski jezik. Sicer pa je odšlo od januarja do danes sedem delavcev v pokoj, sedem jih bo šlo še v naslednjih mesecih, le en delavec je že lani izpolnil pogoje za upokožitev in bo tudi on letos odšel v pokoj. Kljub temu, da nas bo letos zapustilo petnajst delavcev, pa nimamo v načrtu večjega zaposlovanja.«

**MARULEC MARIJA**, vodja kadrovske službe, Aero Celje: »V naši delovni organizaciji je bilo v lanskem letu opravljenih 77.264 nadur, kar je za okrog 30.000 manj kot leto prej. Največ nadur je bilo v TOZD Kemija in TOZD Grafika. Razlog je v bistvenem povečanju obsega poslovanja. Proizvodnja se je v Kemiji povečala lani za 32 odstotkov, v Grafiki pa za 46 odstotkov. Nadure so opravili delavci iz neposredne proizvodnje, in sicer največ v proizvodnji Aero kopirnega papirja in v vzdrževanju, oboje v TOZD Kemija. Vzrok za tako število opravljenih nadur je v tem, da je veliko odsotnosti z dela, da se občasno povečajo naročila in pa sama narava dela, ki zahteva strokovnost in hitro ukrepanje, ker proizvodnja ne sme stati. Zato na ta delovna mesta ne moremo občasno zaposlovati novih delavcev z rednim delovnim časom in vključujemo raje delavce iz lastnih rezerv, ki to delo poznajo in se brez zastoja lahko vključijo v proizvodnjo.«

PRED JUTRIŠNJO UPRIZORITVIJO SHAKESPEAROVEGA HAMLETA

# PREDSTAVA, KI JO POTREBUJEMO

**Vsaka generacija ima svojega Hamleta**

Pred sedemindvajsetimi leti je bil na deskah celjskega poklicnega gledališča uprizorjen Hamlet v režiji Dina Radojevića. Mnogim je ostal v spominu kot odlična predstava. Jutri zvečer bomo na istem odru ponovno videli delo gledališke klasike in hote ali ne hote zadevamo na vprašanje: kakšnega Hamleta nam bo dal celjski gledališki ansambel, v zadnjih letih znan po svojem jugoslovanskem formatu. O tem je tekla beseda z režiserko predstave Vido Ognjenović, sicer ravnateljico »Srbskog narodnog pozorišta« iz Beograda.

## TITO-REVOLUCIJA-MIR

Mladi iz vseh občin celjske regije se bodo zbrali v petek 8. maja ob treh popoldan v Slovenskih Konjicah na tekmovanju »Tito-Revolucija-Mir«. Občinske konference mladih bodo poslale po dve skupini: prvo bodo sestavljali mladi iz osnovnih šol, drugo pa mladinci iz ostalih osnovnih organizacij. Tekmovanje bo v Domu teritorialne obrambe.

MBP

To je že njena tretja predstava v Celju. Najprej smo jo spoznali ob režiji Kovačevićevih Maratoncev in ne dolgo tega še ob režiji znane predstave A. P. Čehova Tri sestre. Svoje razmišljanje je strnila v naslednje ugotovitve:

»Kakšen bo ta Hamlet? Že Jan Kott je dejal, da ima vsaka generacija svojega Hamleta. Mislim, da gledališče ne more dajati odgovorov, mora pa postavljati vprašanja. In če že to počne, mora postavljati vprašanja o občečloveških problemih. Ta hip pa smo že pri Hamletu. Pri naši predstavi se vprašujemo, kaj je z entuziazmom, z brezkompromisnostjo, poštenostjo, kaj je s silo moči in volje, ki jo vsaka generacija ima - kam vsa ta energija gre? Hamlet vse to združuje, oziroma so v njem nakopičene vse vrste naših dvomov, našega oklevanja pred problemi in težavami, ki jih sicer ne pripisujemo sebi, ker se čutimo zanje premajhni.

Danski kralj je prišel do oblasti na nepošten, podel način. Uporniški duh, ki je zavladal na drugi strani je našel svoj simbol v Hamletu. Ta naj bi opravil nalogo, da kaznuje - umori kralja. Na tej svoji poti pa Hamlet naleti na vse preveč ovir, vse preveč kompromisov naredi, tudi sam s seboj. Zagreši nekaj

umorov, ki so bili proti njegovi volji. Preveč se zaplete v igro, stvari počenja hote. To zdaj ni več tisti Hamlet, kakršnega smo poznali še včeraj: dvomeč mladenič, ki se sprašuje: »Biti ali ne biti?« Naš Hamlet je hiter, inteligenten, predvsem pa čustven. Zato se pričneta v njem razhajati čustvenost in upornost. Ker nadvladajo čustva, ne more več polno služiti uporniškemu duhu. Hamlet je v igri. V umazani igri. Sledi tudi spoznanje, da ne bo nikoli tak kot je Horacij, ki je njegova senca. Horacij je vzor točnosti, zbrano, tudi hladnosti. Hamlet ni takšen, ker ima preveč čustvenih obremenitev. Zato ob spoznanju, da je vpleten (hote) v umazano igro, ob spoznanju, da je nanjo pri-

stal, da je postal »ideološko nevaren«, ostane sam s svojo strastjo do smrti.

Hamlet je potemtakem sinonim za spoznanje, da v današnjem svetu pravzaprav nihče ne more ostati nevtralen, da nihče ne more sveta gledati s strani, se izogniti družbenim hotenjem in spremembam.

Takšno je razmišljanje režiserke, ki jo je pri Hamletu od nekdanj najbolj zanimal ta problem, oziroma Hamletov stavek: »Jaz umiram...« in pojem živega Horacija. Pred nami je tako predstava, ki jo potrebujemo zaradi človeške razsežnosti in zaradi priložnosti ki nam jo nudi: da se zazremo vase in izmerimo vsak svojega Hamleta v sebi.

DRAGO MEDVED



Zvone Agrež kot Horacij, Peter Boštjančič kot Hamlet in Drago Kastelic kot Bernardo. Foto: V. Berk

SAVINOV SALON ŽALEC

## MALA PLASTIKA

Ob razstavi del Vaska Četkovića

Te dni je v Savinovem salonu v Žalcu (še jutri na ogled plastični cikel Vasilije Četkovića-Vaska, poimenovan Mala skulptura, dobra dva ducata malih, iz železa napravljenih kiparskih izdelkov, ki avtorja nedvomno kažejo v zelo dobri luči in pričajo, kako pomemben delež v Četkovićevem kiparskem delu zadnjih let zjema prav mala plastika, zvrst, ki je bila na jugoslovanskih tleh dolgo potisnjena na rob kiparskih zanimanj. Mnogokrat, dokler nam tudi jugoslovanski bienala male plastike v Murski Soboti ni odprli oči, smo jo razumeli bolj kot osnutek, kot skico brez lastnih vrednosti. Danes nanjo že gledamo z drugačnimi očmi in jo vidimo kot enakovredno, vidimo jo v drugačnosti njenega kiparskega oblikovanja, kot občutljiv skupček kiparskih elementov, kjer začno ob konstantah mase in prostora pomembno vlogo igrati podrobnosti, igra površine, občutljivi prehodi in menjavanje pogledov, udrtih in izbočenih predelov, včasih celo barva in vtiskavanje različnih materialov.

Vasko Četković si v tem okviru široko odprtih možnosti, ki so v mali plastiki zaradi njene specifičnosti še toliko večje, slej ko prej še vedno izbira tiste »prave« kiparske materiale, kovino, ki mu je še zlasti pri srcu, pa tudi les in kamen. Tisto materijo, ki mu v pregnetenju in prilagajanju ponuja obliko zamišljenega kiparskega izražanja in posebne učinke, ki jih želi v njih doseči. V skladu s kiparjevim nenehnim iskanjem, razpetem v množstvu interesov in obliko plastičnega rokopa, dimenzij in detajlov, v razgaljanju, sredotočenju imantnih zakonitosti mase, prostora in oblikovanja. Vasko Četkovićev čikel, z neverjetno naglico si sledijo drug za drugim, je kot umetno zaustavljen trenutek v živni težnji po novem, drugačnem, izzivajočem, kot stopnja garaškega spreminjanju v otipljivo, konkretno, pred - stoječe

Vasko Četković je kipar, kate-rega ustvarjanje vodi po zamotanih poteh h kar se da preprostim, brez balasta, odvečnosti in nepotrebne opisanosti napravljenim končnim plastikam, ki včasih spominjajo na skelet, a so v bistvu izpeljava, osredotočenja na bistvene, označevalne komponente izbranega motiva, ki je kot izziv, kako nekaj, tudi vsakdanjega, običajnega, znanega, že obdelanega, povedati na hkrati individualni in hkrati polnoplastični način. Predno sploh prime v roke kiparsko pomagalo in predno se sploh loti kiparskega materiala, prehodi postopek sestopanja, odkrivanja in doumljanja, proces, v katerem razčisti stalnice in možnosti variantne obdelave.

V razstavljenem ciklu Mala skulptura prepoznavamo koncept male plastike nasploh in hkrati posebni, individualni deleži Četkovića v prostoru te likovne smeri. Avtor na osnovi asociativne simbolike, ki se ne sprevrže v nobenega od polov, ali le v asociacijo ali le v simbol, spreminja izbrano materialnost, tokrat železa, v novi likovni funkciji tako, da fizično težo nadomesti občutek lahкотnosti, maso, ki bi morala po vseh zakonitostih težiti h tlam, razbija ritem, pokončnost ali vertikalnost se sprevrča v valovanje površine, statičnost razkrajajo svetlobni učinki. S poudarjanjem določenih sekvenc plastične oblike, ki se v postopku ustvarjanja nikoli v svoji identiteti ne more ponoviti, in z robovi kot nosilci nove napetosti nastaja v sintezi upodabljajoče in interpretativne težnje posebna selekcijska shema. V zlitju vseh elementov, vseh pogledov celotnega vtisa v prostoru, v teh relacijah uporablja tudi podstavek kipa, se dogaja pred nami Četkovića mala plastika kot razgibano nizanje in doumljanje posebne zvrsti kreativnega dejanja.

MARLEN PREMSAK

## MARKO ŠUŠTARŠIČ V VRHU NAŠEGA SLIKARSTVA

Likovni salon Celje je v sodelovanju z Moderno galerijo Ljubljana pripravil razstavo slikarskih in grafičnih del akademskega slikarja MARKA ŠUŠTARŠIČA. Z njegovimi starejšimi deli se je Celje soočilo že leta 1966, vendar enkratne priložnosti, kot je bila retrospektivna razstava v Jakopičevem razstavišču v Ljubljani in možnost izbora del za celjski razstavniki prostor ni bilo moč prezreti. Tako se tokrat seznanjamo z izborom slik in grafik od leta 1955 pa do njegove smrti leta 1967, to je z zadnjimi tremi fazami njegovega umetniškega ustvarjanja.

Predstavitev se začneja z najbolj značilnimi deli (Poplava, Piknik, Parada...), kjer govorimo o intimnosti, lirčnosti, erotičnemu nadrealizmu v najširšem pomenu - to je o viziji višje zakonitosti, o asociativnih oblikah igre misli, sanj in fantazije. Slike označuje čistost risbe in oblik, umirjene in zamolke temno rjavkaste, rdečkaste in zelenkaste barvne harmonije, za katerimi slutimo doživljaj starega holandskega slikarstva.

Ze leta 1968 je Marko Šuštaršič opozoril na novo stopnjo slikarstva, kjer je posamezne figure osamil, jih vključil v geometrijske like, jih smiselno in likovno povezal v intimno pripoved naše vsakdanjosti. Čeprav se v teh letih prepletata še vedno oba tokova, se leta 1970 izkristalizira povsem novo obdobje, imenovano »Slikanice«. V razgibanih in barvno živih kompozicijah, vkljenjenih v geometrične like pripoveduje o zakladnici spominov, doživetij in zaznav. Ni več intimnega sveta, ni več lebdječih predmetov in figur z asociativno simboliko, njegova pripoved postaja resnična, življenjska, njegove podobe so odsev sprejemanja in doživljanja bivanjskega prostora, so sporočilo komunikacijskih in množičnih medijev, njih osebno sprejemanje in reagiranje nanje. To obdobje označujemo s terminom psihičnega realizma, ki pa se nadaljuje še v nadaljnjo stopnjo razvoja. To sta zadnji dve leti, ko je Šuštaršič stopil na pot »nove figurallike«. Iz prej slikovnega pripovedovanja je izluščil vse nadrobnosti, figure je monumentaliziral in jih postavil v močno zeleno romantično obarvano hribovsko krajino. (Družina, Vrsta, Figura v belem...). Poudarja grotesknost, ironičnost človeka v veličini narave. In tu je smrt prekinila njegovo delo.

Prešel je najrazličnejše tokove sodobne likovne umenosti, se ob njih ustavljal in nam puščal mojstrsko dovršene dokumente, ki poleg Marija Preglja, Gabriela Stupice sodijo v vrh slovenskega povojnega slikarstva.

ALENKA DOMJAN

LIKOVNI SVET

## NOVI VIDIKI

akademskoga slikarja R. Pušelje

Predstavitev del akademskoga slikarja RATIMIRJA PUŠELJA v Avli Razvojnega centra Celje, je prerez njegovih likovnih snovanj zadnjih desetih let. Spoznavamo se z umetnikom mlajše slovenske generacije, ki si je na osnovi filozofskih, socioloških in brezkompromisnih idejnih zasnov ustvaril sebi lasten likovni opus. Neusahljiva moč njegovega problemskega razmišljanja je človek, kot osrednji vsebinski moment v prostoru bivalne at-

mosfere. Le-tega je Pušelja sk svoj likovni in filozofsko misel razvoj počasi iz kozmičnih si postavil v najintimnejši prosti ki ga imenujemo »dom«.

Niz razstavljenih slik, izredno precizno izdelanih, nam govori vsakdanjem življenju, o impresivnem vznemirajoče obtožbe naše časa in življenja. Opazuje obdajajoči svet, veliko mesto, razisku objekte, z intenzitetno nas navaj da se ga zavedamo in poskušaj z njim ustvarjati kompromis. Pušelja slike obdeluje na impers nalen, nevtralen način, ne k mentira scene, ne napada kot s cialni realisti, niti ne slavi kot t klamni agent. Govori preprosto svetu, v katerem se rodimo in razvijamo, govori o intimne pejsazu naše vsakdanjosti, o inrieru in mrtvi prirodi, iz katere sestavljeno naše življenje.

Njegova zgodnejša dela, z izrevanjem močnih kontrastnih barv, so grajena še v duhu pe artisticne umetnosti, ki pa spotano prehajajo v »novi humanizem«. Iz določenega atmosferskega ozadja preide v črno objvano ozadje, v nesluten bizart prostor z vprašanjem ekološke ogroženosti, in v katerega v iz zionistični projekciji postavi guro, ali pa samo del nje. Gre oživljanje človekove eksistence njegove socializacije, gre za objenje konvencionalnega prostora, ki si ga človek v današnjem času le s težavo ustvarja.

V organizaciji slikovne povrne kot celote uporablja Pušelja malokrat likovne efekte, ka pa, se pojavijo edino ekspresivistični. V zadnjih letih, v ciklu slik »Dokumenti« operira ključno s črno-modro barvo, fotografsko interpretirano likovno projekcijo, ki je plod odlične poznavanja človeka, njegov psiholoških, socioloških in fizioloških sposobnosti. Poleg poudarjenega vsebinskega momenta vsebujejo slike Ratimirja Pušelje vse vrednosti umetniškega dela.

ALENKA DOMJAN



## XIV. MLADINSKI PEVSKI FESTIVAL

CELJE, Od 28. DO 31. MAJA 1981



Mešani mladinski zbor iz Hartlepoola v Angliji je sodeloval že na zadnjem festivalu in prejel bronasto odličje. V Celju jim je bilo tako všeč, da so se prijavili tudi za letošnji festival.



## AMATERSKO GLEDALIŠKO GIBANJE

## PESTRO IN AKTUALNO

Po 24. področnem srečanju gledaliških skupin

Od 25.-30. aprila je potekalo v Gornjem gradu in Vojniku 24. področno srečanje amaterskih gledaliških skupin celjskega področja, ki ga je organiziralo področno združenje gledaliških skupin, ZKO Mozirje in Celje ter PD Gornji grad in PD F. Prešeren Vojnik. V okviru srečanja je svoje dosežke predstavilo sedem skupin, ki so se zvrstile za naslednjim sporedom: AG Velenje se je predstavilo s priredbo prozega besedila Bulgakova Pasje srce v odrski priredbi in režiji Janeza Starine, Gledališče pod kozolcem iz Smartnega ob Paki je predstavilo priredbo prozega besedila Milenka Straška Blizina človeka, katere avtor in režiser je Bogomir Veras, KUD Zarja iz Trnovlj je uprizorilo satirično komedijo Daria Foja Sedma zapoved, kradi malo manj v režiji Stefana Zvižaja (omenjene predstave so izvedli v Gornjem gradu), AG Železar iz Štor je predstavilo Ayckbournovo komedijo Ljubene druge polovice v režiji Zdravka Ivačiča, OO ZSMS iz Vrbja je predstavila Štefančeva Večna lovišča v reži-

ji Stefana Zvižaja, PD Braslovce komedijo Dobričani na Skupno stanovanje v režiji Anice Brišnik in PD Gornji grad Molierovega Zdravnika po sili v režiji dr. Franceta Urlepa (omenjene predstave so izvedli v Vojniku). Zaradi objektivnih ovir je odpadla uprizoritev Cankarjevega Martina Kačurja v izvedbi Rečičkih cim iz Rečice ob Savinji in v režiji Franca Bidra, namesto katere je vskočila mlada skupina iz Vrbja z Večnimi lovišči.

Ze pogled na spored letošnjega srečanja kaže, da so se skupine večinoma lotevale komedij, v katerih pa so skušale odkriti poleg možnosti za sproščeno radoživost tudi sporočilno pomembnejše prvine satire in aktualne družbene kritike. Preseneča dejstvo, da so se kar tri skupine lotile uprizorjanja proznih, torej nedramskih besedil. Vsi trije poskusi (Velenje, Smartno in Rečica) so dali razmeroma dobre rezultate, gotovo tudi zaradi izrazitejšega avtorskega odnosa režiserjev, ki je bil nujen že v fazi izbire primerne besedila, še zlasti pa v fazi njegove predelave za oder. Pomemb-

no repertoarno osvežitev pomenita uspešni uprizoritvi komedij francoskega klasičista Moliera in italijanskega sodobnega komediografa Foja. Če je skupini iz Gornjega grada uspelo s poštenim in nenasilnim odnosom do besedila dokazati, da je Zdravnik po sili še sporočilno in uprizoritveno aktualen, je Trnovelčanom uspelo s privito živahnostjo in ostrino gledaliških prijemov ustreči temperamentu in sporočilni večplastnosti Fojeve satire. Nekoliko manj sporočilne aktualnosti in uprizoritvenih možnosti ponujajo besedila Ayckbournova, Dobričanina in Štefanca. Prav uspešnejše uprizoritve z letošnjega srečanja znova potrjujejo staro spoznanje, da je le dramaturško in sporočilno sodobno ter bogato besedilo lahko osnova solidne uprizoritve, četudi kdaj uprizoriteljem ne uspe doseči umetniške prepričljivosti besedila.

Tudi letošnje srečanje izpričuje, da je kakovostna izbira besedil in njihova odrska izpeljava še vedno omejena na razmeroma ozek krog skupin, ki so se s svo-

jim delovanjem uveljavile v zadnjih letih. Ni težko uganiti, da gre v teh primerih za skupine, ki so organizacijsko, kadrovsko in materialno tako trdne, da se lahko lotevajo zahtevnejših poskusov (Velenje, Smartno, Trnovlje). Drugje manjka enega ali drugega ali vsega po malem in so zato tudi ustvarjalne ambicije manjše, seveda tudi dosežki. V takih pogojih so tudi presenečenja zares redka, pa še to ne toliko v smislu vrednosti končnega rezultata, ampak predvsem v sodobnih uprizoritvenih hotenjih in uredniških zamislih. Tako presenečenje so letos pripravili mladi iz Rečice ob Savinji s svojo priredbo Kačurja.

Najbolj razvito amatersko gledališko dejavnost imata trenutno občini Velenje in Celje, ki sta se jima prav letos s kakovostjo ali vsaj z množičnostjo pridružili tudi občini Mozirje in Zalec, o minimalnem gledališkem življenju je mogoče govoriti v občinah Šmarje in Šentjur, že kar o zastoju pa v Slovenskih Konjicah in Laškem. Ta neenakomernost v razvoju med občinami nalaga področnemu združenju gledaliških skupin in občinskimi ZKO še veliko organizacijskega in strokovnega dela, ki postaja iz dneva v dan bolj nujno, če želimo odpraviti nekatere »bele lise« na področnem zemljevidu amaterskega gledališkega delovanja. SLAVKO PEZDIR

## VSTAJA NA CELJSKEM OBMOČJU 1941

## DEPORTACIJE

Množične deportacije Slovencev so bile eden temeljnih ukrepov za uničenje slovenskega naroda. Nacisti so jih imeli za temeljni pogoj, brez katerega ni mogoče doseči glavnega namena nacistične okupacije slovenskih predelov, tj. popolnega pomembanja. Iz nobene druge zasedene pokrajine tudi niso izgnali tako velikega števila prebivalstva kot pri nas, čeprav iz raznih vzrokov niso mogli v celoti uresničiti svojih načrtov.

3. Izseliti je treba tudi prebivalce obsavskega pasu, ki obsega območje nemškega rajha jugozahodno od Save in območje okoli 20 km severovzhodno od Save. Tukaj je treba ravnati kot pri točki 2.

4. Izseliti je treba tudi prebivalce tako imenovanega obsoletskega pasu, to je območje, ki je na priloženi karti označeno s črto. Tudi tukaj je treba ravnati kot pri točki 2.

5. Izseliti je treba tisto vaško prebivalstvo po vsej Spodnji Štajerski, ki očitno kaže primesi tuje krvi. Tudi te osebe je treba podvreči grobem rasnemu pregledu.

6. Drugo prebivalstvo, to je večina, ostane za sedaj v deželi. Po gauleiterjevih pozivih bo v znamenje svoje notranje pripravljenosti do Nemčije stopilo v Štajersko domovinsko zvezo. Vsak vstop v Štajersko domovinsko zvezo bo odvisen od podrobnejšega pregleda v

Piše:  
JOŽE VURČER

3

Osnovne načrte za deportacije so nacisti sestavili že pred »aprilsko vojno« v času priprav za napad na Jugoslavijo po 27. marcu 1941. Pri sestavi načrtov so imeli pomemben delež folksdojčeri iz Slovenije, ki so se na poziv umaknili v »Tretji rajh« po 27. marcu z lažno parolo, da v Jugoslaviji preganjajo nemško manjšino. Celjski kulturbundovec Edo Paidasch je o svojem delu v Gradcu zapisal: »1. april. Politični delavci iz Celja se srečujemo pri Wilder Mann. Vse so pritegnili h kakšnemu delu. Mene so poklicali k VoMi v Kreuzgasse. Sprejel me je dr. Helmut Carstanjen, ki ga poznam s političnega dela v domovini. Določil mi je delo: priprave za politično delo v Spodnji Štajerski. Sedaj vem za gotovo, da se nam bliža osvoboditev. Z veseljem in navdušenjem se vržem na delo. Sestavljam sezname, rišemo zemljevide... Razpravljamo o izselitvi obsavskega in obsoletskega pasu.«

Ob prevzemu oblasti šefa civilne uprave za Spodnjo Štajersko 14. aprila 1941 v Mariboru je Uiberreither že napovedal deportacije Slovencev: »Hočemo to deželo tako pritegniti, da bi imel v njej prostor le Nemec in tisti Štajerci, ki so se leta, desetletja in stoletja zvesto in tovariško borili z ramo ob rami z našimi sonarodnjaki, ki so bili - nam po krvi zelo sorodni - pripravljani tudi v poslednjih desetletjih hrepeneti z vsem srcem po priključitvi k Nemčiji. S temi hočemo delati. In vse drugo, moji sonarodnjaki, tega tudi javnosti ne prikrivamo, mora ven!«

Nacisti so nameravali izgnati od 220.000 do 260.000 Slovencev, izgnali pa so jih dejansko okoli 80.000. Osnova deportacij slovenskem Štajerskem so bile »smernice za izselitev tujerodnih elementov z območja Spodnje Štajerske«, ki jih je izdal v Mariboru 18. aprila 1941 rajhovski vodja SS Heinrich Himmler.

V smernicah je Himmler na kratko določil naslednje:

»1. Takoj je treba izseliti vse slovensko izobraženstvo.

2. Takoj bodo z družinami vrcd izseljeni vsi Slovenci, ki so prišli po letu 1914. Z izbora je treba preveriti, ali so med njimi rasno posebno dragoceni elementi, ki jih nocoj prepustiti tujemu ljudstvu. Tiste, ki jih bodo izbrali pri grobem izboru, je treba nato poslati k osrednjemu vselitvenemu uradu, ki jih bo natančneje pregledal.



Otto Lurker, komandant varnostne policije in varnostne službe na Spodnjem Štajerskem, vodja preseljevalnega štaba, eden poglavitnih krvnikov slovenskega naroda.

osrednjem vselitvenem uradu.

Ponavljam in povzemam: Skupine pri točkah 1-5 bodo v veliki večini izseljene do 90 in več odstotkov. Od njih bo pri grobem izboru, torej samo na pogled, samo majhen del rasno dobro ocenjenih prišel k podrobnejšemu izboru. Če bodo prebili podrobnejši izbor, bodo ti ljudje oziroma družine kot rasno dragocene, narodnostno pa nezanesljive presajene v rajh, kjer se naj pomembijo.

Vse pri točki 6 omenjeni del prebivalstva pa je treba podvreči podrobnejšemu izboru. Tu bo primer, da bo od 90 do 95 odstotkov Nemcev ali pa popolnoma sposobnih za pomembjenje. Iz krvnih in političnih razlogov bo odklonjen le majhen del, ki ga bo treba izseliti, kot je to predvideno pri točkah 1-5.

Za izvedbo smernic je bil nato v Mariboru ustanovljen preseljevalni štab, ki ga je vodil komandant varnostne policije in varnostne službe SS-Standartenführer Otto Lurker. Šef civilne uprave za Spodnjo Štajersko pa je ustanovil »Urad pooblaščenca državnega komisarja za utrjevanje nemštva«, katerega naloga je bila najprej upravljanje imovine deportiranih Slovencev in naseljevanje Nemcev, pozneje pa tudi deportacija nekaterih skupin Slovencev, ki so jih nacisti razglasili za sposobne za pomembjenje, in od leta 1942 dalje tudi sorodnike partizanov in ustreljenih telcev.

## MPZ FRANCE PREŠEREN

## ZADOVOLJNI S PRIMERJAVO

Uspešen nastop na tekmovanju v Švici

Pevci in pevke mešanega pevskega zbora France Prešeren iz Celja so z dirigentom Edvardom Goršičem uspešno zastopali našo zborovsko pesem na velikem mednarodnem tekmovanju pevskega zbora v švicarskem mestu Montreux. Na 18. tekmovanju, ki je bilo od 11. do 25. aprila, je sodelovalo petindvajset pevskega zborov iz številnih evropskih držav in iz Japonske. Kot je na tem tekmovanju navada, proglasijo samo zmagovalce.

No, to sta bila po odločitvi žirije zbora iz Berna in Helvinkov, po odločitvi poslušalcev pa zbor iz Budimpešte. Za vse ostale zbere bi lahko poenostavljeno rekli, da so razdeljeni le med dobre in slabe. Naš pevski zbor je je uvrstil med dobre, po-

dellili pa so mu tudi posebno častno priznanje.

Gotovo je nastop na tako velikem tekmovanju, kjer so zbrani tako rekoč vsi, ki v zborovskem petju ustvarjajo sedanost, za vsakega pevca velik dogodek, še zlasti, če lahko ob primerjavi z drugimi ugotovi, da naša zborovska pesem prav nič ne zaostaja, celo nasprotno. Prešerenov zbor je bil namreč na tem tekmovanju eden redkih s sodobnim programom, ki so ga tudi dobro izvedli. Tudi poslušalci v veliki kongresni dvorani, ki sprejme 2000 poslušalcev (dvorana je bila ves čas polna!), so to potrdili z aplavzom, eden izmed njih, urednik glasbenega časopisa iz Lusane pa je bil celo tako navdušen, da je osebno čestital pevcem k odličnemu programu. To je

bila samo še ena potrditev pravilne programske usmeritve zbora k sodobni glasbi in k utrjevanju kvalitetne izvedbe.

Glasbeno poslanstvo zbora je bilo seveda najpomembnejše, vendar mu lahko pridružimo tudi številna druga spoznanja - o drugi deželi in njenih ljudeh. Vemo, da Švica slovi po urejenosti. Upravičeno. Pa vendar je pri nas še lepše. Zal pa ne znamo ali nočemo urediti, izkoristiti tistega, kar nam daje narava. Kaj vse se da narediti, lepo pokaže že sam Montreux. Prešerenovce je najbolj navdušilo bujno, čudovito raznoliko in urejeno rastje, ki mu skrbna nega in blago podnebje ob Lac Lemana, ki mu mi pravimo kar Zenevsko jezero, prija. Poleg urejenosti dežele pa v spomi-

nih pevcev izstopajo tudi ljudje, s katerimi so se srečali in spregovorili. Prijetni ljudje so bili to in kar presenetljivo dobro poznajo našo državo in način, kako živimo v njej.

Našo pesem pa zbor ni predstavil le poslušalcem iz številnih dežel, ki so se zbrali v Montreuxu. Zapeli so tudi ob Gardskem jezeru v Italiji na predvečer dneva Osvobodilne fronte. Z revolucionarno, narodno in umetno pesmijo so počastili praznik, poslušalci pa so njihov program, predvsem pa borbene pesmi, v katerih so prepoznali besede Jugoslavija in Tito, z odobravanjem sprejeli. Pevsko pot MPZ France Prešeren lahko tako še enkrat ocenimo kot dobro, vzpodbudno in koristno.

MILENA B. POKLIČ

## LAŠKO: »ŠTUDENT IN NJEGOV PROSTI ČAS«

Klub študentov občine Laško je ob 1. maju pripravil zanimivo razstavo z naslovom Študent in njegov prosti čas. Razstava je bila v dneh od 30. aprila do 3. maja v sejni dvorani stavbe SIS v Laškem.

Delček tistega, kar študentje delajo v prostem času, je razstavljalo sedem študentov, oziroma študentk, prevladovali pa so pleteni izdelki, makrameji, gobelini ter izvorni izdelki iz najrazličnejših materialov.

Otvoritev razstave Študent in njegov prosti čas so študentje popestrili še s krajšim recitalom »Ob prvem maju«. Razstavo in recital so študentje organizirali v okviru kulturne komisije, ki deluje pri Klubu študentov občine Laško.

M. A.

## NAŠA BESEDA 81 - ŠENTJUR

## KULTURA NA POHODU

Prireditve bodo tekle mesec dni

»Naša beseda 81« se je v šentjurski občini pričela 25. aprila in bo sklenjena 25. maja. Prireditve dramskih skupin so letos posvečene 40. letnici revolucije in ustanovitve OF.

Kot prvi so se v Loki pri Žusmu predstavili člani kulturnega društva Ilija Gregorič iz Bistrice ob Sotli, in sicer z Jaro meščanko.

V nedeljo, 3. maja je bil na Dobju koncert moškega pevskega zbora in recital kulturnega društva iz Kozjega. Danes opoldne bodo v osnovni šoli Šentjur odprli likovno razstavo. Kulturni dogodek pa bo popestrila recitacijska skupina društva iz Loke. Jutri, v petek 8. maja se bo prireditve nadaljevala v Gorici pri Slivnici z Najlepšo rožo v izvedbi skupine iz osnovne šole Šentjur, na Planini bodo gostovali učenci s Ponikve z igro: Naš svet, naše

sonce je mama. Istega dne zvečer bo v šentjurski dvorani koncert moškega pevskega zbora iz Ponikve.

V Gorici pri Slivnici bodo mladinci iz OO ZSMS Prevorje v nedeljo uprizorili Vdovo Rošlinko. V petek, 15. maja bodo učenci COŠ Loka v šentjurski dvorani odigrali Vzornega soproga, na Dobju bodo gostili skupino iz Planine, ki je pripravila igro Modra vrtnica. Člani društev iz Dobjega, Ponikve in Šentjurja pa bodo tega dne zvečer uprizorili Večer folklore.

Prireditve ob letošnji Naši besedi se bodo nadaljevale v nedeljo, 17. maja v Loki pri Žusmu, kjer bodo Šentvidčani oživili Kastelko, v Bistrici ob Sotli pa bo koncert ženskega pevskega zbora iz Šentjurja.

V šentjurski blagovnici bo od ponedeljka, 18. maja dalje na

ogled likovna razstava osnovnošolcev iz Šentjurja, v Dramljah pa bodo otvorili razstavo del učencev iz Loke in Ponikve. Na Ponikvi bo 19. maja nastopil Medvedek Trdoglavček pod spretnimi prsti lutkarjev iz šentjurske šole. V Loki bodo nastopili tamburaši in folkloristi iz Dobjega in recitacijska skupina iz osnovne šole Ponikve.

Množičnost letošnje Naše besede bodo okrepili še otroški in mladinski zbori, ki bodo nastopili 22. maja v Dramljah. Dva dni kasneje bo v Šentjurju koncert godbe na pihala in nastop odraslih pevskega zbora.

Sklepna prireditve Naše besede 81 bo 25. maja na Kalobju, ko bo skupina iz Dobjega uprizorila igrico Imenitni rojstni dan. Recital pa pripravljajo učenci osnovne šole Kalobje.

MATEJA PODJED



DPD SVOBODA CELJE

## HARMONIKARJI NAVDUŠILI

### Vodstvo je prevzela Marija Založnik

Nedvomno je harmonikarski orkester celjske Svobode že nekaj let ena izmed najdelavnejših sekcij.

Tudi letošnji koncert, ki je bil v sredo 29. aprila v Narodnem domu, je bil doživljaj za vse, ki radi poslušajo to glasbo. V programu je sodeloval orkester s svojimi solisti - učenci celjske glasbene šole.

Ze prejšnji dirigent Albert Završnik je v svojem nekajletnem delu vnesel veliko novosti v orkester. Predvsem novo zvočnost s katero je osvojil pot do poslušalca. Celoten zvočni spekter zanimivih in dobro izbranih skladb orkestra je tokrat celjskemu občinstvu predstavila članica tega orkestra Marija Založnik, ki je po odhodu prejšnjega dirigenta

prevzela mesto za dirigentskim pultom.

Orkester je svoj koncert delil na dva dela. V prvem delu je dirigentka predstavila skladbi polni španskega melosa, menjajoče se ritmike in novih disonanc A. Götz - Rapsodija Andaluzija, J. Draeger - Španske skice. Hora staccato, solist Zoran Kolin. Vsekakor ta dela zahtevajo poleg ritmične tudi izredno muzikalno obdelavo. Dirigentki pa se je to predvsem zaradi dobrega obvladovanja partitur in situacije, posrečilo. K dobri muzikalni obdelavi skladb pa je nedvomno pripomogel tudi sodoben in kvaliteten pouk harmonikarjev na celjski glasbeni šoli. V celotni interpretaciji je orkester dirigentki lepo sledil.

Drugi del sporeda je bil lahkotnejši, dobro nastudiran, ki je zadovoljil tudi nekoliko manj zahtevnejše poslušalce. Dirigentka Marija Založnik je orkester vodila avtoritativno s primernimi dirigentskimi gibi.

Kje iskati odgovor za kvalitetno rast, ki raste in leta v leto v orkestru?

Odgovor je enostaven. V izredni muzikalnosti vsakega člana orkestra, v večletnem delu v atmosferi osebnega prijateljstva in glasbenega razumevanja ter skupni pripadnosti pri tem delu.

Ob koncertu pa resnično ne smemo pozabiti tudi neumornih organizatorjev, ki z izredno zavzetostjo in svojim delom pomagajo orkestru navzgor.

A. Z.

### CELJE: KORAK NAPREJ V VARSTVU OKOLJA

Veliko, skoraj preveč aktualnih vprašanj se je zvrstilo na enaintridesetih ločenih sejah zborov celjske občinske skupščine, v torek, 5. maja. Zato danes le nekaj osnovnih misli in ugotovitev.

Poročilo o delu slovenskih delegatov v zveznem zboru zvezne skupščine je opozorilo, da bo treba razširiti delegatsko bazo in vanjo bolj kot doslej vključiti tudi občinske skupščine.

Ocena izvajanja družbenega plana občine v lanskem letu - uvodno poročilo je na skupnem zasedanju vseh zborov posredoval predsednik izvršnega sveta Venčeslav Zalezina - je izzvenilo bolj kot opozorilo, kako naprej, da bi delali bolje.

Poročilo o uresničevanju družbeno in samoupravno opredeljene kadrovske politike in razvoju kadrovske dejavnosti v občini je potrdilo, da bo treba na tem področju še veliko napraviti, tudi v strokovnem pogledu.

Razprava o izvajanju družbenega dogovora o varstvu okolja je priznala uspehe, ki so bili doseženi. Navzlic temu nalog ni zmanjkalo, še zlasti v tistih sredinah, kjer so doslej naredili premalo. Bo treba opozoriti na odgovornost?

Priznanje uresničevanja programa drugega samoprispevka v občini in potrjeno stališče, da bo treba s takšnimi solidarnostnimi akcijami v občini nadaljevati tudi v prihodnje.

M. BOŽIČ

### JEZIKOVNO RAZSODIŠČE

#### ZAKAJ NE DOMAČE IME

V Delu z dne 11. decembra 1980 je bila objavljena Tanjugova Nahajališče plina pod Jadranom. V tem članku so zapisali kraj ime Pula. Zanima me, ali se zavestno odrekamo obliki Pulj ali šlo le za spodrsrlaj pri prevodu. To vprašujem zato, ker nisem za le tega primera, temveč že daljša opažam, da imajo tisk, radio televizija kar najraje obliko Pula.

Tu gre za naša domača imena krajev, rek, vod ipd. zunaj narodnostnega področja. Taka imena so še Reka, Benetke, Oglej, Videm, Dunaj, Gradec, Pariz, Varšava, Praga (od rek Donava) ipd. Pridružimo jim lahko še imena na našem narodnem območju zunaj Jugoslavije, npr. Trst, Gorica, Celovec, Be Vsa ta imena imajo tudi drugojezične podobice: Pula, Rijeka, Ver Roma, Aquileia, Udine, Wien, Graz, Paris (izgovori pari), Warszawa, Praha ipd., pa Trieste, Gorizia, Klagenfurt, Villach ipd.

Do podomačenih imen je prišlo zato, ker so kraji, ki jih nosijo sprejeti v slovenski predstavniki svet, in je bilo naravno, da so domačo obliko, primerno dobi, ko so prišli v naš jezik. Ta imetorej del naše kulturne in politične zgodovine in so nam ko kulturno izročilo dragocena sama na sebi; zato jih tudi ohranjanje ne spodrivamo z vzporednicami, ki jih imajo v drugih jezikih. E in še bolj so nam pri srcu slovenska imena prvotno (ali še slovenskih naselbin, kot so Gorica, Gradec, Celovec, Beljak, T In kar žali nas (in boli), če kdo - dostikrat tudi v nevednosti - reč je bil v Villachu ali v Gorizii, namesto v Beljaku ali Gorici.

Upajmo, da je oblika Pula namesto Pulj je prevajalski spodrsrlaj Pulju je bila svojčas vojaška mornariška postojanka, v kateri je tudi veliko Slovencev, zato je ta beseda podomačena. Tudi Cankar je pisal svoja pisma iz Pulja, ne iz Pule. Ostanimo torej tem imenu in pri vseh takih, kot smo jih omenjali zgoraj. Navse nje je tudi pri vseh drugih narodih tako!

#### ZREČE: REVIVA GLASBENIH ŠOL

Učenci glasbenih šol od prvega do desetega razreda, s sti, komorni ansambli in orkestri bodo nastopili v soboto 10. uri dopoldne v kulturnem domu v Zrečah. Revija glasnih šol pripravlja glasbena šola iz Slovenskih Konjic, na pa bodo poleg Konjičanov nastopili tudi učenci iz Ceračade, Sentjurja, Smarja, Velenja in Zalca.

Pokrovitelj velike glasbene prireditve mladih je Kova industrija Unior iz Zreč.

#### RECITATORJI NA TŠ

Mladinsko kulturno-umetniško društvo Tehnik iz TŠ lje je lani zmagalo na 5. festivalu recitacijskih in dramskih skupin gradbenih polskih centrov Jugoslavije v Reki. je društvo postalo letošnji gostitelj 6. srečanja, ki bo jutraj maja ob 16. uri v telovadnici Tehniške šole v Celju.

V državni skupnosti naj se ustvari po demokratični poti posebna srbska enota, ki bo na demokratičnih osnovah združila ves srbski narod na njegovem nacionalnem ozemlju; isto načelo naj velja tudi za Hrvate in Slovence. V vseh federativnih enotah naj imajo narodi možnost v širokih samoupravah zadostiti svojim posebnim pokrajinskim, gospodarskim, kulturnim, socialnim in drugim zahtevam in interesom.

Kongres je odločno obsodil akcijo KPJ, ki se skuša polastiti oblasti in je povzročila državljansko vojno ter s tem oslabilo odporno silo naroda okupatorju. Obsodil je tudi AVNOJ in pozval KPJ, naj se - kot vse druge skupine - podredi osvobodilni vojni in splošni narodni disciplini.

Ko je nekaj dni prej v posebni izdaji Slovenskega poročevalca (1. IV., 28 a, decembra 1943) Boris Kidrič v članku »Zgodovinski zbor v Jajcu« komentiral drugo zasedanje AVNOJ, je dejal, da je Jugoslavija dobila svoje pravo in resnično zakonodajno ter izvršno telo, svoj pravi in resnični parlament, ki v vsakem pogledu ustreza potrebam narodnoosvobodilnega boja, pristni demokraciji in volji jugoslovanskih narodov. Drugi zgodovinski sklep AVNOJ je sklep o federativni ureditvi Jugoslavije, ki prvič zakonito potrjeno jamči popolno enakopravnost narodov in še trdneje cementira njihovo slogo in enotnost. Tretji zgodovinski sklep je tisti, ki odvzema vse pravice bivši jugoslovanski vladi v Londonu oziroma Kairu. Londonski begunci, ki so aprila 1941 izdajalsko prepustili narode Jugoslavije in državo na milost in nemilost okupatorju, ne samo da z ničimer niso pomagali narodnoosvobodilnemu boju, marveč so iz strahu pred prebujenim jugoslovanskim ljudstvom temu zabodli nož v hrbet in postali organizatorji petokolonstva in sodelovanja z okupatorji. Kralj je soodgovoren za vse protinarodne in protidržavne zločine begunskih vlad in njihovega »vojnega ministra« Draže Mihajlovića. Kralj je imenoval te vlade in Mihajlovića. Kralj in dvor sta postala zastava narodnih izdajalcev doma in v inozemstvu. Poleg kraljevega znaka nosijo, na primer, slovensko belo in plavogardisti nemški kljukasti križ. AVNOJ je torej ugodil potrebam boja, ko je kralju prepovedal vrnitev v državo.

Toda vrnimo se k domobranstvu.

Domobranci so kajpak za svoje delo prejeli plačo in ta je prihajala (skupaj z vsem drugim vojaškim materialom) iz nemškega žepa. Nemci so s svojo znano natančnostjo začeli voditi o tem kartoteke od 1. januarja 1944.

Necesa pa Nemci domobrancem vendarle niso dajali in zaradi tega so slednji po malem godrnjali. Kljub temu da so se namreč domobranci borili z ramo ob rami z Nemci, si nikakor niso mogli priboriti kakšnega vojaškega odličja, zakaj nihče ni predvidel take možnosti.

»Ker so se domobranci borili skupaj z nami, je iz njihovega moštva večkrat prišel glas, zakaj naši dobivajo odlikovanja, oni pa ne,« je po vojni med zaslišanjem izjavil SS general in višji policijski in SS vodja Erwin Roesener.

Gauleiter Rainer je menil, da bi morali imeti domobranci svoja odlikovanja, in je naročil Roesenerju, naj pripravi glede tega ustrezen predlog. To je to sporočil Leonu Rupniku, ki je dal narediti nekaj vzorcev. Sivolasi general se je po daljšem razmišljanju odločil, da bi podeljeval dve vrsti

odlikovanj, ki bi ustrezala nemškemu železnemu križu in križu za vojne zasluge.

Za vojaške osebe si je zamislil odlikovanje v obliki malteškega križa z meči. Na sredini bi bila slovenska kokarda s kranjskim orlom. Imel bi tri stopnje in bi se nosil po vzoru nemškega železnega križca. Za civilne osebe bi bil malteški križ (prav tako s kokardo in z orlom) brez mečev. Tudi to odlikovanje bi imelo tri stopnje in bi se nosilo podobno kot nemški križec za vojaške zasluge.

Kaže, da je bila zadeva z odlikovanji za domobrance zelo zanimiva, saj si je poleg Rupnika omislil svoje predloge tudi Rainer in jih odnesel v OKW (Oberkommando der



SLOVENSKA POLITIČNA EMIGRACIJA

6

Wehrmacht) v Berlin, toda spomladi 1944 je nemško vrhovno poveljstvo njegove osnutke zavrnilo. Pač pa so odobrili, da lahko domobrancem podeljujejo nemške ranjenske značke (podeljevali so jih za rane, dobljene v boju), in sicer pod enakimi pogoji kot nemškim vojakom. Značke so bile bronaste, srebrne in zlate. Prve je podelil domobrancem Roesener 20. aprila 1944 ob zapirski. Šele poleti tega leta pa je vrhovno poveljstvo nemške vojske iz Berlina poslalo odredbo, da lahko domobrancem podeljujejo tudi nemška odlikovanja za zasluge v boju, in sicer pod enakimi pogoji kot nemškim vojakom.

V praksi je bilo to takole: domobranske enote so pošiljale predloge domobranskemu organizacijskemu štabu, ki jih je posredoval Roesenerjevemu štabu. Ta je o predlogu razpravljal in primerjal dejanje, za katero je bilo predlagano odlikovanje, z vojaškim poročilom o boju, v katerem se je predlaganec odlikoval. Če so Nemci menili, da je

predlagani domobranec vreden odlikovanja, je Roesener podpisal ukaz o podelitvi.

Včasih pa so predlagali posamezne domobrance za odlikovanja tudi nemški komandanti - bodisi tisti, ki so podeljevali nemškim enotam, bodisi tisti, ki so operativno delovali v domobranskih enotah. Tak predlog so Nemci posredovali naprej domobranskemu organizacijskemu štabu, ki je moral preveriti, ali niso morda tudi oni že poslali istega predloga. Tako so se Nemci s svojim tradicionalnim občutkom za natančnost izognili nepotrebnemu dvojnemu delu.

Od poletja 1944 so podeljevali odlikovanja komanda enot s primerno slovesnostjo, Roesener pa je drugič podelil domobrancem odlikovanja (prvič je delil le ranjenske značke) ob njihovi drugi prisegi 30. januarja 1945.

Koliko odlikovanj so si prislužili domobranci za svestvobito v službi Nemcev?

»Čisto natančnega števila ne bi znal povedati, vem pa, da je bilo podeljenih precej odlikovanj. Podelil sem okoli 400 železnih križcev druge stopnje in približno 400 križcev vojne zasluge. Ranjenskih značk je bilo veliko,« je reč Roesener med zaslišanjem.

V dnevih pred dokončnim porazom pa na odlikovanja nihče ni več mislil. Ljudje, ki niso imeli zaradi svojega sodelovanja z Nemci in predtem z Italijani čiste vesti, mrzlično tuhtali, kako bi se rešili v zadnjem trenutku. Kljub temu da so do zadnjega javno govorili, kako Nemčija zmagala, so sami zase dobro vedeli, da je izgubljeno. Poraz Nemcev je tudi njihov poraz.

Razen če... in tu je še vedno pri nekaterih vendarle ta iskrica upanja. Če namreč Slovenijo zasedejo zahodni vezniki in če bi se z njimi dalo kako pomeniti.

General Leon Rupnik je aprila 1945 v Ljubljani do nekaterim predstavnikom meščanskih političnih strank da se lahko v primeru prihoda zahodnih zaveznikov glade tudi zamenjajo. Na njegovo mesto lahko stopi »demokracija sestavljen odbor«, ki zaveznikom dopove, da je Rupnik samo njegov »figurant, ki je bil primeren za nemške okupacije«. Dejal je, da je prepričan, da bo zavezniki, če pridejo, razumeli položaj in bo z njimi la delati, kot pa je lahko on z Nemci. Izrazil je prepričanje, bodo tudi pustili domobranstvu vzdrževati red.

To je bila izjemno divja kombinacija, ena tistih, ki lahko porodijo zgolj v glavah obupanec, a če nič drugega je dobra ilustracija položaja ljudi, ki bodo kasneje sestljali po vsem svetu raztreseno slovensko politično emigracijo.

Ampak tudi take nemogoče rešitve so se nekaterim zomogoče in dr. Pestotnik je ob prizadevanju, da jim odhajajočji Nemci izročijo težko orožje, s katerim bi la vzdržali do toliko zaželenega prihoda zahodnih zaveznikov dejal: »Vzporedno s tem mora iti politična akcija! Pravosno je treba opozoriti Anglo-Američane, da nismo več kolaboracionisti... Treba jim je dopovedati, da nismo reakcija da smo prava demokracija.«

Medtem ko bi se skupaj z Nemci do zadnjega trenutka borili proti narodnoosvobodilni vojski, zavezniki armatorej, bi poskušali s »politično akcijo« sekundo do dvanastih s saltom čez glavo pristati v tem istem zaveznikiškem taboru, proti kateremu so se prav do zadnjega bojevali skupaj z Nemci!





Morda bo okolje ob zgodovinskem Joštovem mlinu kmalu bolj urejeno, kar si želijo tudi številni obiskovalci, ki jih ob obisku zanima zgodovina mlina.

Krajevna skupnost Medlog. Sliši se dokaj odmaknjeno, pa vendar ni tako, saj se stara naselja prepletajo z novimi in kmetijske površine z asfaltnimi. Obsežna krajevna skupnost je v zadnjih letih močno spremenila svojo podobo in zaenkrat še nič ne kaže, da bi se razvoj ustavil ali povsem obtičal. Le tu in tam se vse prerado zatakne, tarnajo krajani, ki z nejevoljo gledajo zlasti na odseke luknjastih in prašnih cest. Da, veliko bo treba še postoriti v tej krajevni skupnosti, ki je zaradi neposredne bližine s Celjem tako zelo svojstvena.

Je kmetijska, je industrijska, z malo truda bi lahko bila tudi izletniška. Ima svojo šolo in vrtec. Ima tudi svoje probleme. A ima tudi ljudi, ki se na vsakem koraku zavzemajo za hitrejši razvoj svoje skupnosti, v katero bi radi pritegnili tudi mnoge na novo priseljene krajane, ki bodo pripadnost do krajevne skupnosti pridobili sčasoma. En dan v krajevni skupnosti Medlog, med krajani, je bil seveda premalo, da bi natančno in natančno spoznala ravnicu, na kateri 533 ha živi 2050 krajanov. S pričujočimi vrsticami pa vam bom ven-

darle naslikala nekaj vsakdanjih utrinkov iz njihovega dela in življenja.

#### OBMOČJA KS

Zanimivost krajevne skupnosti Medlog je tudi ta, da jo delita na dvoje kar dve močni cestni prometni žili in še železnica povrhu. Včasih zaradi take svoje razdeljenosti kar težko enotno zaduha, kar se zrcali še posebno pri kakšnih skupno načrtovanih akcijah.

In katera so ta območja? Ljubljanska cesta in ulice ob njej tvorijo nekako zaključeno enoto. Prav tako Lava skupaj z Ložnico in Ronkovo ulico. Jedro krajevne skupnosti sestavljata Medlog in Babno. Z izgradnjo verižnega bloka ob Ljubljanski cesti je nastalo novo, četrto območje.

V krajevni skupnosti se tako kar naprej ubadajo s problemom, kako vsa ta štiri področja med seboj čimbolj povezati, kajti le v enotnosti vidijo uspehe za skupaj načrtovane akcije. Struktura krajanov je resnično tako pestra, tako zelo različna, da bo najbrž treba vložiti še veliko truda, kadar bo šlo za kakšno vsklajevanje mnenj, mišljenj in želja.

#### PISANA DRUŠČINA

Težko je v kakšni krajevni skupnosti srečati tako pisano družino delovnih organizacij ali tozdov na tako omejenem prostoru. Samo v industrijski coni je devet delovnih kolektivov: Obnova, Nivo, Cestno podjetje, Ingrad-mehanizacija, Ingrad, Gozdno gospodarstvo, Elektrosignal in Tkanina.

## ZABELEŽKE IZ KS MEDLOG PRI CELJU

# MLINAR ZDAJŠN

Njihovo geslo je: kar zmoremo



Ivanka Zavšek



Vinko Andoišek



Danilo Bregar

Posejani levo ali desno ob prometnih žilah pa so še: Oprema, Slovenijales, Avto Celje, Mlekarna, Vrtnarstvo Hmežad, Ingrad IGM Medlog, Biro servis Mladinske knjige, Kmetijski šolski center, osnovna šola Slavka Šlandra in VVZ Anice Černejeve.

Družbo pa jim dela še 15 zasebnih obrtnikov. Med njimi sta tudi 2 gostilni – pri Čulk in pri Janič. Ključavničarsko obrt imata Drame in Kravanja. Hribernik, Blazinšek, Rojnik in Bornšek so avtoprevozniki. Janez Ocvirk ima avtoličarstvo. Anton Janc je elektromehaničar. Biro servis ima Dominik Grobelnik, Malči Grobelnik pa dela usluge iz področja usnjarske dejavnosti. Majda Žličar ima frizerstvo. Poleg naštetih pa sta v krajevni skupnosti še dve vrtnariji.

#### KJE JIH ČEVELJ ŽULI?

Na področju komunalne ureditve, bi sledil odgovor. Res je, da so v krajevni skupnosti z združenimi močmi, s prostovoljnimi delom in tudi s prostovoljnimi prispevki že marsikaj naredili in se lotili prenekaterih pomembnih akcij, a še ni vse tako, kot bi radi. Ceste v krajevni skupnosti so zelo obremenjene, tako asfaltno kot makedamske. Po njih dan za dnem vozijo težki tovornjaki, pa tudi zima vsako leto prispeva svoje. Mnogi odseki še čakajo na že zdavnaj obljubljeno asfaltno prevleko. Krajani negotujejo nad luknjami v asfaltu in nad prahom, ki se dviga s cest. V svoje plane kar naprej vpisujejo problematiko cest, ki jo je treba odpraviti. Čas pa prinaša vse več razpok in tudi višje cene, tako da se zdi cilj včasih kar nedosegljiv.

V načrt del za letošnje leto so si zapisali tudi postavitev pokritih avtobusnih postajališč. Tudi telefonska govornica v strnjem delu naselja postaja nuja. Predvsem pa želijo ohraniti čimveč zelenih površin in zato bodo

skrbeli za urejanje zelenic. Saj lahko prav taka krajevna skupnost, ki leži tik ob onesnaženem mestu, s svojimi zelenimi in kmetijskimi površinami »napaja« mesto s hrano in čistim zrakom.

Trgovina v krajevni skupnosti Medlog pa je tista, ki je še do pred nedavnim močno burila duhove krajanov. Zdaj se je vihra vendarle polegla. Odločeno je, da bo Center v naslednjih mesecih pričel graditi trgovino za verižnim blokom ob Ljubljanski cesti.

#### O PLAVI LAGUNI

Na račun modrega kolosa, vpetega v krak med cesti in železnico, je bilo povedano že nekaj pikrih. Čez 1000 ljudi živi v modrem bloku. Če odmislimo manjše probleme, (v upanju, da jih bodo izvajalci del nekega dne vendarle odpravili), ostane eden večjih v obliki parkirne gneče na dvorišču, ki je pravzaprav cestišče. Menda bo nekega dne rešen tudi ta problem... In ko bo zrasla še

»zvočna zavesa« ob cesti menda tudi hrup med obeh primerih nam pravi, da ne le to, da potpežijo kamo. No, medtem pa ko oživili delo hišne pravice in jo bolj speli za no krajevno skupnost, sedaj so prizadevanja na v glavnem pri v krajevne skupnosti, trudi popestriti delo svetov v plavi laguni. novo priseljeni krajan bolj spoznali svojo krajevno skupnost, prejemajo, seveda tudi vsi ostali, ne izdaje biltenov in macij Rdeči mlin. Zabeležijo in vsebino poročila mladi skupaj s KK S

#### NA PIŠEKOVIM KMETIJI

V predprazničnem dnevu sem se ustavila pred domačijo kmetiškega. Seveda sem ga z sredi kmečkih opravil zdaj ne zmanjka. Na velikem posestvu gospodinja sama z ženo. Ob njej sta 4 otroci.



Kmet Ivo Pišek pred spominsko ploščo na kateri je zapisano, da sta hiša in bližnja okolica dajali varno zatočišče borcem NOB.



Vrtnarici Štefka Uranjek in Antonija Vrečar pri delu v rastlinjaku. V celjskem vrtnarstvu so se preusmerili v gojenje okrasnih rastlin.



Vrtec Anice Černejeve ob Ljubljanski cesti je velik predvsem pa za malčke, ki v njem preživljajo brezskrbno otroštvo.

# IN TKALCI EGA ČASA

es, ne odlašajmo na jutri!



V krajevni skupnosti Medlog si želijo, da bi k delu in aktivnostim pritegnili kar največ novih krajanov iz Ingradovega verižnega bloka.



Mirko Manfreda



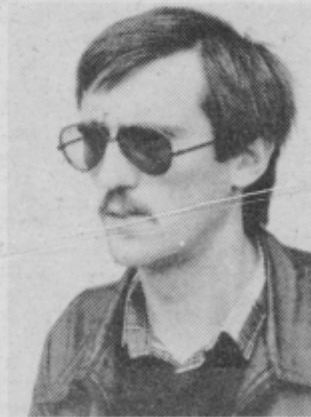
Ivan Grobelnik



Franc Podjavoršek



Alojz Anžič



Tone Dimnik



Drago Skale

Ivo je kooperant Kmetijske zadruge Celje in s kooperantskimi odnosi, pravi, je zadovoljen. Nekaj skrbi mu povzroča pomanjkanje metnega gnoja. Kmetija je usmerjena v živinorej.

Na pročelju Pišekove hiše pripeta spominska plošča, kateri je zapisano: Ta hiša je bližnja okolica so dajali stoletih NOB. Ploščo je vzidala terenska organizacija ZZB IOV.

»Da«, je povzel besedo Ivo. Težke čase smo prestajali in ne bi zdržali, če si ne bi pomagali. Ranjence smo skrivali na podstrešju in zanje je skrbelo cela družina. Nekateri se nas še spominjajo in nas včasih obiščejo.

## ZNAMENJU CVETJA

Kar 3 vrtnarije premore krajevna skupnost. Dve sta v lasti, tretja je Hmeljovo vrtnarstvo, ki se razprostira na prostoru ob ljubljanski cesti, kjer je tudi kmetijski šolski center. Tu

je zaposlenih 100 ljudi. Zemljo obdelujejo na 30 ha. 80 arov zemljišč je pod steklom. Sprva se je vrtnarstvo ukvarjalo z zelenjadarstvom, zdaj so se preusmerili v proizvodnjo okrasnih rastlin. In še nekaj je, kar ne gre pozabiti. Kolektiv tesno sodeluje s krajevno skupnostjo.

Vrtnarici Štefka Uranjek in Antonija Vrečar sta tisto dopoldne pod stekleno streho pleli lončnice...

Res je krajevna skupnost Medlog v znamenju vrtnarij. Obiskala sem tudi Marijo Debenjak. Celjani jo dobro poznamo že celo vrsto let. 67-letna Marija je vzljubila zemljo in vsa ji je predana. Že od leta 1936 prihaja na celjsko tržnico. Pri delu na vrtnariji ji pridno pomaga posinovljenec Slavko. Le nad letošnjim mrazom se hučuje Marija, saj je napravil škodo tudi njej.

## KJE PA JE MLIN?

Joštov mlin. Le kdo ne pozna tega visokega, samotnega poslopja z v nebo štrlečim dimnikom, ki je viden daleč naokoli. Mlin je baje mlel že za časa celjskih grofov. Sprva ga je gnala Ložnica, kasneje parni stroj in nazadnje elektrika.

V tem poslopju je bilo 31. decembra 1939 in 1. januarja 1940 partijsko posvetovanje, ki je prišlo v zgodovino kot II. konferenca KPS.

O teh dogodkih je bilo že toliko napisanega, da se zdi bolj prav, če sežemo v sedanjost in prihodnost mlina. Kaj se mu obeta? V spominski knjigi je ničkoliko podpisov in pripisov obiskovalcev. Največ je otrok, ki jim zna Darinka Joštova na tako svojstven, samo njen način, pripovedovati o zgodbah iz mlina. Z okorno otroško pisavo je Andrejka nekoliko razičarjena napisala: Kje pa je mlin? Seveda. Mlin v otroški domišljiji lepo klopota ob bistrem potočku in takega si želijo otroci tudi videti. Vode danes ni več ob mlinu, pa čeprav se Joštovi nemalo

krat z nostalgijo spominjajo blago šumeče Ložnice. In tudi Joštovi, kot mala Andrejka razmišljajo o tem, da bi bilo vendarle prav spet »pognati« mlin. Predvsem pa bi morali okrog njega ustvariti drugačen ambient. Dalo bi se ga napraviti turistično zanimivejšega. Mnogi obiskovalci so v knjigo upravičeno zapisali, da je spominska soba lepo urejena, okolie mlina pa ne zasluži pohvale. Spomenik, kakršen je Joštov mlin, si zasluži lepo urejeno okolico, kamor bi radi prihajali mladi in stari. Morda bi se napotili peš iz mesta po novo asfaltirani pešpoti, ki jo je tolikokrat prehodil Franjo Vrunč. Morda bi pot poimenovali Vrunčeva steza?

Ivanka Zavšek, tajnica KS Medlog: »Delo na tako raznolikem terenu kot je naš, ni lahko. Krajanje iz različnih območij si prizadevamo med seboj kar najtesneje povezati. Treba je znati prisluhniti mnogim njihovim željam in težavam. Najbolj me veseli, da se v delo vključuje vedno

več mladincev. Akcij se lotevamo skupaj in skupaj se veselimo uspehov.«

Vinko Andolšek, predsednik sveta KS: »Ena naših zadnjih uspešnih akcij je izgradnja povezovalnega vodovoda z Lopato in Ostrožnim. Ker je delo na terenu obsežno, smo aktivirali, in to dokaj uspešno, območne odbore in sodelujemo skupaj z njimi. Največ sivih las nam povzroča komunala, pa tudi financiranje krajevne skupnosti.«

Danilo Bregar, sekretar izvršnega odbora KK SZDL: »Naša krajevna konferenca dobro dela, zlasti se tedaj, ko gre za skupne, usmerjene akcije. To naše delo se zrcali tudi v aktivnostih posameznih sekcij in odborov. Se posebej velja izpostaviti prizadevnost sekcije za kulturo in za kmetijstvo. Zdjaj se pripravljamo na akcijo NNNP.«

Mirko Manfreda, predsednik ZZB NOV: »Organizacija šteje 67 članov. Povprečna starost je 65 let in razumljivo je, da vsi borci niso več

aktivni. Večina pa si vendarle prizadeva, da bi po svojih močeh pripomogla k razvoju krajevne skupnosti. Tesno sodelujemo z družbeno političnimi organizacijami v krajevni skupnosti.«

Ivan Grobelnik, predsednik KO RK: »Pred organizacijo RK stojijo zdaj, v času pred akcijo NNNP pomembne naloge in dolžnosti. Sicer pa skozi celo leto skrbimo, da so začrtane naloge vestno uresničene. Organiziramo zbiranje starega papirja in oblačil in poskrbimo za starejše krajanje. Naša organizacija šteje zdaj 650 članov.«

Franc Podjavoršek, predsednik gasilskega društva: »Gasilsko društvo Babno je slavilo lani 60-letnico obstoja in delovanja. Jubilej bomo, upam, počastili v letošnjem letu, saj lani ni bilo vse nared za slovesnost. Adaptirali smo gasilski dom in tudi z gasilnim avtomobilom se ne moremo ponášati. Star je že. Društvo šteje 19 članov, vanj pa bi radi pritegnili zlasti mlade.«

Alojz Anžič, tajnik gasilskega društva: »Lahko rečem, da smo ena najaktivnejših organizacij na terenu. Ko smo adaptirali gasilni dom, smo se še posebej izkazali s prostovoljnimi deli. V obnovo doma smo vgradili 3000 delovnih ur. Letos smo posredovali pri dveh požarih - v Selcah in na Humu. V domači krajevni skupnosti nam na srečo ni bilo treba.«

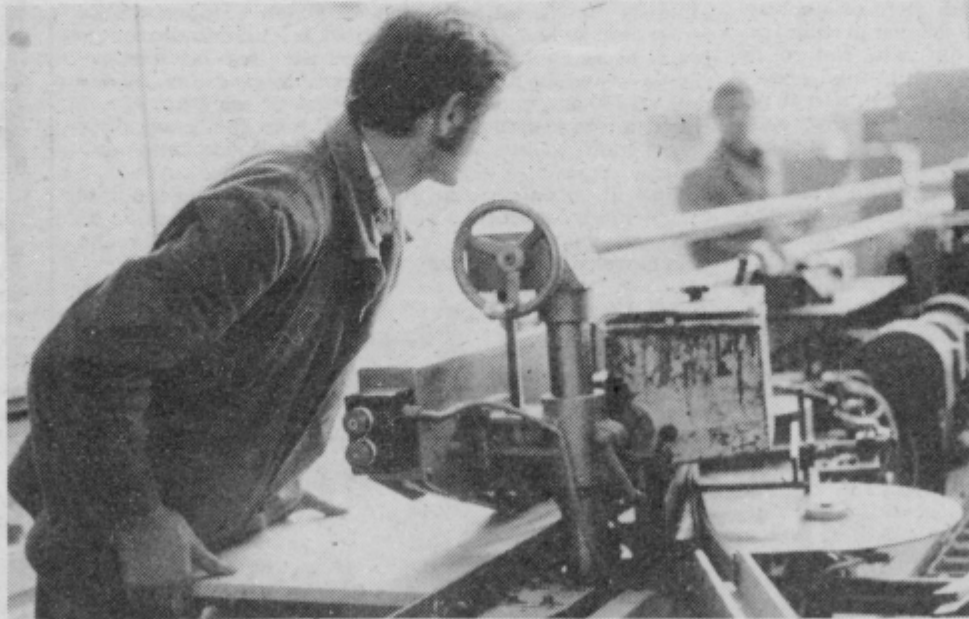
Tone Dimnik, predsednik OO ZSMS: »Precej mladih nas živi v tej krajevni skupnosti. Aktivno nas dela kakšnih 30. Lani smo se lotili številnih akcij in nikoli ne stojimo ob strani, ko gre za kakšno delo, naloge ali akcije v domači krajevni skupnosti. K svojemu delu bi radi pritegnili mladince iz »lamel«. Še bolj bi bili uspešni, če nas bi bilo več.«

Drago Skale, referent za IPD: »Mladi smo si zadali nalogo, da bomo o dogodkih v domači krajevni skupnosti kar najbolje obveščali sokrajanje. To nam zaenkrat kar dobro uspeva z izdajo skupnih biltenov. Aktualne vesti, dogodke in obvestila natisnemo in jih raznosimo do vsakega gospodinjstva. Krajanje nas v tem podpirajo.«

Krajevna skupnost Medlog. Veliko je še dogodkov, utrinkov in problemov, ki bi jih še veljalo zapisati na teh dveh straneh, a za vse ni bilo prostora. To nas zavezuje, da se bomo v tej primestni krajevni skupnosti še kdaj oglašili in o njej kaj napisali. Ob tako živahni in pestri dejavnosti, ki se tod odvija, bo še veliko priložnosti. Morda bo prva ob postavitvi temeljnega kamna za novo in težko pričakovano trgovino!



Telev za krajevno skupnost, Doldne.



Martin Brežnik in Ivan Pavlovič pri delu ob robni furnirki v delovni organizaciji Oprema, ki je s sodelovanjem kar najtesneje povezana s krajevno skupnostjo.

Zapisala in slikala: MATEJA PODJED

IZ OBISKA ČLANOV SLOVENSKEGA IZVRŠNEGA SVETA

## VEČ IN CENEJE IZ ZEMLJE!

Poudarek tehnološki rasti in produktivnosti v kmetijstvu

Zadnji pogovori delegacije izvršnega sveta SR Slovenije v Celju, ki jo je vodil predsednik Janez Zemljarič, so dali problemom agroživilstva, predvsem hitrejšemu razvoju kmetijstva in pridelovanju hrane celo večjo pozornost, kot je bila v pripravah predvidena. Pogovorov se je z ostalimi člani slovenskega izvršnega sveta udeležil tudi predsednik republiškega komiteja za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Ivo Marenk.

Zaradi že omenjene pozornosti in aktualnosti povzemamo nekaj glavnih poudarkov iz agroživilskega svežnja razprav. Med prvimi je prav gotovo ta, da moramo tehnološki rasti in produktivnosti v kmetijstvu, še zlasti tam, kjer je stroka močna, posvetiti večjo skrb. Visoka mlečnost, ki jo je, na primer pri mlečnosti krav, dosegel družbeni sektor v žalski občini še pred petimi leti, do

sedaj ni dovolj napredovala. Sedanji dosežki na tem področju so se že spustili z vrha v slovensko poprečje. Prav zato so bili izraženi pomisleki zaradi zagotavljanja mlečne surovinske baze za regijsko mlekarstvo v Rušah pri Arji vasi. Ta nalozba računa namreč z dvema pomembnima pogojema: zajeti v odkup od sedanjih 45 kar 60 odstotkov krav in dvigniti mlečnost od sedanjih 1600 litrov mleka po kravi, kar na 3200 litrov mleka; se pravi, mlečnost po kravi podvojiti! Prav ta pogoj za zagotovitev mlečne surovine je morda le prehuho ambiciozen in težko uresničljiv. Menda bi bila številka 2500 litrov mleka po kravi neprimerno bolj realna.

Drugi poudarek iz razprave o razvoju agroživilstva na širšem celjskem območju je veljal količini in kakovosti živilske krme. S tem je najtežnje povezan problem treh

klavnic na celjskem območju (v Celju, Laškem in Sentjurju); ki so pre malo povezane, tudi še sedaj v okviru sicer že zastavljenega sodelovanja med obema glavnima agroživilskima sestavljenicama organizacijama združenega dela, Hmežadom iz Zalca in Merxom iz Celja. Klavnice se morajo nemudoma povezati, izvesti delitev dela, sicer ne bodo imele vsake zase kaj klati. Pri tem pa ima šentjurska v žepu že določbo o prepovedi klanja zaradi neizpolnjevanja zahtevanih delovnih pogojev. Gre samo za to, da odločba še nima izvršene moči. Delitev dela se bo sicer izvedla postopno, čeprav je predlog o njej že star nekaj let. Po njem naj bi celjska klavnica prevzela regijsko funkcijo, šentjurska se mora preusmeriti v predelavo mesnih izdelkov, laška pa v specialno predelavo. Tri klavnice v sedanjem obsegu in dinamiko razvoja živinoreje v celjski regiji nimajo ekonomske prihodnosti.

Naslednji poudarek je veljal hmelju. Prav je, da večamo njegove površine, vendar se bo treba istočasno še bolj ukvarjati s povečanjem donosa na hektar zemljišča. Tu so še vprašanja namakanja, saj hmeljsko letino izrazita suša lahko popolnoma izniči. S tem pa je treba bolj računati, tudi ob uvajanju boljših in donosnejših sort hmelja.

Agrokarte še vedno niso sprejete v vseh občinah tako, kot bi morale biti; namreč, kot nujni pogoj za pametnejše in dolgoročneje izkoriščanje zemljiških površin. Spodbudna je bila informacija, da se bodo odkupne cene pri živini med Slovenijo in Hrvaško, ki so tako dolgo motile preskrbo z mesom pri nas, uredile in poenotile.

O davčni politiki je bilo že veliko napisanega, pogovori so poudarili le to, da bi morala biti občinska davčna poli-

tika bolj iznajdljiva in predvsem spodbujati tržno proizvodnjo na zemlji. Prav tako v Sloveniji je nujno potrebujemo poslovno skupnost za kmetijsko mehanizacijo, sicer bodo nekateri proizvajalci v svojih »zelenih programih« spet delali vsak nekaj po svoje.

Pri gospodarjenju in izkoriščanju gozdov, lesne mase, se predvidevajo nekateri zaostreni ukrepi okrog sečnje in žaganja, kajti dejansko je škandal, za Slovenijo prav gotovo, da nam primanjkuje na vseh koncih in krajih prav lesne surovine. Končno imamo vsaj te surovine dovolj doma in je ne bi bilo potrebno uvažati. Druga plat medalje je seveda preobsežna predelovalna lesna industrija, ki smo jo po besedah predsednika izvršnega sveta Janeza Zemljariča »nasejali vsepovsod in preobilno«, obenem pa spada prav lesna predelava med tiste, ki prav sedaj zvoniijo še z večjimi zahtevami za povečanje cen svojih izdelkov. Povrhu že uveljavljen lesno predelovalni izvoz, zaradi visokih domačih cen, izgublja tuja tržišča, namesto da bi bilo obratno.

Vsekakor lahko pričakujemo poostreno politiko kar zadeva zasebne žage, več pobud za združevanje kmetov - gozdnih posestnikov, kajti ocene so, da je tovrstno gozdarsko združevanje kmetov zaspalo. Pričakujemo lahko tudi več politične akcije, in predvsem nov sistem cen in davkov, kajti lesno akumulacija je treba postaviti tja, kamor spada. Na žago kjer je sedaj, praviloma že ne sodi.

MITJA UMNIK

NOVI PREDSEDNIK MHB

## ZAUPAJO NAM!

Vinko Kolenc se ne boji nalog

Ing. Vinko Kolenc je hmeljarski strokovnjak, znan doma in v drugih državah. Hmelju se je posvetil pred 38 leti in tudi po njegovi zaslugi je hmeljarstvo v Spodnji savinjski dolini, kjer živi in dela doseglo tak uspeh. V teh letih je opravljal številne odgovorne funkcije. Sodeloval je pri ustanovitvi Slovenske poslovne skupnosti za hmeljarstvo pred 11 leti, bil predsednik jugoslovanske formacije za hmelj, največje priznanje njegovemu delu in strokovnosti pa je izvolitev za predsednika mednarodnega hmeljskega biroja. Izvoljen je bil konec marca v Parizu. O svojem dosedanjem delu in nalogah, ki mu jih nalaga nova funkcija pa je povedal takole:

»Ustanovitev Slovenske poslovne skupnosti za hmeljarstvo je vzpodbudilo k večji organiziranosti in sodelovanju tudi druge jugoslovanske hmeljarje, tako da so ustanovili Jugoslovansko formacijo za hmelj. Pri njej je poseben sklad rizika, ki izravna in pospešuje izvoz hmelja. Kot predsednik te skupnosti sem bil predlagan za predsednika Internacio-



nalnega hmeljarskega biroja, ker so naslednji dveletni mandat podelili Jugoslaviji. V združenju je večkrat prišlo do nesoglasij, zato so člani menili, da bi bila Jugoslavija v tem obdobju najprimernejša za vodenje. Gotovo je pri tem odločala naša nevrščena politika in ugled.

Seveda mi funkcija nalaga mnogo dolžnosti, ki pa se jih ne bojim prevzeti, saj imam ob sebi izjemnega sodelovalca dr. Petra Pavliča, generalnega sekretarja biroja. To funkcijo opravlja že 15 let in ima zelo bogate izkušnje, ki bogo tudi meni ob neposrednem sodelovanju veliko pomagale pri delu. Najprej bo treba urediti medsebojne odnose v združenju in jih postaviti na trdno osnovo. Naša osnovna naloga je, da uskladimo pridelavo in porabo hmelja, da preko naše mednarodne asociacije poskrbimo za primeren dohodek. Preprečiti moramo tržne oscilacije, ki včasih ovirajo proizvodnjo.

Ing. Vinko Kolenc ima tudi natančen pregled nad položajem jugoslovanskega hmeljarstva v svetovni proizvodnji. Kot nam je povedal, pokrivalo 4,7% svetovne proizvodnje in tudi po kvaliteti ne zaostajamo za nemškimi in češkimi sortami. Zato je naš hmelj na svetovnem tržišču cenjen in ga lahko prodamo. Največji odjemalci so ZDA, Japonska in Brazilija. Lani, ko je bilo letina pri nas dobra, smo izvozili 2100 ton, podatek velja za Slovenijo, medtem, ko ga Jugoslavija izvozi od 2800 do 3000 ton.

M. BRECL

T. TAVČAR

## KOMENTAR

Bolj bi ustrezalo: kmetijska zadruga in sindikat. A tisti kmetje, ki se najbolj zavzemajo, da bi tudi oni imeli svoj sindikat, navadno ne mislijo tako. V sindikatu bi se radi organizirali zato, da bi imeli protiutež ali nekakšno organizirano opozicijo nasproti kmetijski zadrugi, s katere delom in poslovanjem niso zadovoljni.

Zadrudniki, oziroma združeni kmetje imajo vsekakor pravico - lahko rečemo, da je to celo njihova dolžnost - zahtevati, da se slabo delo njihove kmetijske zadruge in temeljne zadrudne organizacije izboljša. Treba pa je dobro premisliti, kako to uresničiti. Ali bi bil kmečki sindikat res najustrenejša organizacija za to?

Ob primerjavi dejavnosti sindikata in delavskega sveta v delovni organizaciji se pokaže, da sindikat nikjer ne nado-

## KMETIJSKA ZADRUGA ALI SINDIKAT

mešča delavcem njihovih samoupravnih organov, niti jih ne more nadomestiti. Tako tudi sindikat kmetov, kot družbenopolitična organizacija, ne bo mogel nadomestiti gospodarske dejavnosti kmetijske zadruge, niti ne bo mogel s pritiskom na njo izsiliti, da bi ustregla željam kmetov, kadar niso zadovoljni z njenim odkupom živine, krompirja, sadja in drugih pridelkov, ki jih ne morejo prodati.

Zakaj se nekateri kmetje želijo zateči v kmečki sindikat, četudi se niso izkoristili vseh možnosti, ki jim jih omogočajo zakon o združevanju kmetov in drugi predpisi? Ali teh predpisov ne razumejo ali jih namerno nočejo upoštevati?

Kmetijska zadruga je organizacija kmetov in delavcev, ki so združeni v njej. Ali to ni dovolj jasno? V zadrugi so še temeljne zadrudne organizacije (TZO), da je dejavnost kmetov in drugih zadrudnih obratov ločena tudi obračunsko in samoupravno. V TZO je veliko več kmetov kot delavcev - trditelj, da le sodelujejo z njo, je zgrešena - zato imajo v samoupravnih organih številnejše zastopstvo.

Mnogi kmetje pa »svojo« zadrugo le kritizirajo in od nje zahtevajo, naj bolj upošteva njihove koristi. Po njihovem mnenju so kmetijska zadruga le delavci v upravi in ne tudi oni in njihovi samoupravni organi. Z njo si še vedno stojijo nasproti, kot da so vsak na drugem bregu široke reke. Ali bo sindikat tisti most, ki jih bo zblizal? Ali ga morda imajo za jurišni oddelček, s katerim bi prisilili zadrugo, da bi bolj služila njim?

Upam, da malo pretiravanja ne škoduje, kajti tako si je neustrezna razmerja laže predstavljati. Kmetje pa ne potrebuje nobenega juriša ali pritiska na svojo zadrugo od zunaj. Imajo vse možnosti, vsidrati se po zakoniti poti ob volitvah samoupravnih organov v njej in zahtevati od slabih delavcev, da izboljšajo svoje delo ali se poslovijo od njega.

Zakaj voditi od zunaj boj s celo kmetijsko zadrugo ali TZO ko lahko znotraj nje ocenjujejo delo posameznih delavcev ter hkrati predlagajo, kako naj ga izboljšajo. Zahtevajo lahko, da zadrudni delavci kot celota in vsak zase opravljajo svoje delo tako, kot bo po mnenju združenih kmetov najbolj koristno tudi za njih.

To ne nasprotuje ustanovitvi sindikata kmetov. Popolnoma zgrešeno pa bi bilo, če bi kmetje hoteli svojo dejavnost preusmeriti na sindikat in bi se še bolj izločili iz neposredne dejavnosti kmetijske zadruge in temeljne zadrudne organizacije.

JOŽE PETEK

## KORISTNO Z ZABAVNIM

Mala krajevna skupnost Breze je 13 kilometrov oddaljena od svoje občine Laško. Marsikdo misli, da se v tako malih hribovskih naseljih ne zgodi nič zanimivega. Ta prispevek nam bo dokazal ravno obratno.

Napotila sem se na pošto te krajevne skupnosti, ko nekaj »zabrenč« za mano. Obrnem se, a v tistem trenutku že »švigne« nekaj čudnega mimo mene. Ustavim se in gledam. Pred mano se pojavi mali motor z velikim voznikom. Mislili si boste, nič zanimivega, saj lahko mini motorje kupimo v tujini, toda ta motor je izdelan prav na Brezah. Lastnik oziroma avtor tega malega škrateja je avtomehanik Jože Horjak, domačin Brez. Jože je povedal, da je to precej živo stvarco izdelal v šestih mesecih v prostem času, katerega pa nima na pretek, saj se ob delu še dodatno izobražuje. Za motorizem se je navdušil že v otroških letih. Minulo leto je branil barve Orehove vasi v motocrosu v republiškem merilu in se uvrstil na 4. mesto. Njegov mini »izum« meri v dolžino 110 cm, v višino pa nič več in nič manj kot 45 cm. Njegova teža je enaka teži vreče cementa. Jože pravi, da je njegov motor stabilizacijski, saj je poraba benzina zelo minimalna.

Kjerkoli se pojavi mini motor in maksimalka, dobila kmalu mnogo občudovalcev. Imel je že celo ponudbo za prodajo, a žal ve vsakdo, da ni denarja, ki bi poplačal ročno delo človeka, zlasti še takšno.

IRENA GABERŠEK



## ŠRANGANJE ŠE NI V POZABI



Šranganje sodi med lepe slovenske navade, ki jih še marsikje ohranjajo. Šranganje spada k poroki. Zenu, ki odpelje dekle v drugo vas, fantje, nevestini sovaščani, postavijo šrango. Svatov ne pustijo naprej, dekler ne odkupijo neveste. Odkupnina je ponavadi zelo visoko postavljena in kaže, kako cenjeno je bilo dekle v domači vasi. Zenu tako visoke cene seveda ne more plačati, četudi mu priskoči na pomoč priča. Zato se začne pogajanje. Svatje postavljajo fantom razne uganke, ki jih morajo rešiti. Če ne uganejo, se odkupnina zniža. Tudi mnogo želja imajo svatje, zato imajo fantje pripravljeno bogato mizo.

Šranganje se nemalokrat dolgo zavleče. Fantje ne popustijo, svatje ne plačajo. Vsakič pa se ob koncu le sporazumejo in še noben zenu ni odšel brez neveste. Tudi šranganje v Topovljah se je dobro končalo za obe strani. Za nevesto Andrejo Kumer so fantje zahtevali deset starih milijonov. Besedni boj je bil zelo hud, nazadnje je zenu Robert Slemenšek iz Gomilkega moral odšteti 475 tisočakov in 5 par. Oboji so bili zadovoljni. Zenu, ker je ukanil fante in za tako nizko ceno dobil čedno, mlado ženo, fantje pa, ker so zenu dokazali, da je bila Andreja v domači vasi priljubljena dekle. Na sliki: Šranganje v Topovljah.



CELJE

## PO ASFALTU NA GRAD

Velika pridobitev za priljubljeno izletniško točko

Cesta na celjski Stari grad je zdaj asfaltirana v vsej svoji dolžini. Tudi zadnjih 500 metrov je dobilo pred prvomajskimi prazniki asfaltno prevleko. Počastitev te delovne zmage je potekala v krogu tistih, ki so največ pripomogli do tega uspeha. Ob tej priložnosti je prof. Zoran Vudler govoril še o drugih prizadevanjih domačega Turističnega društva za vzdrževanje grajskih razvalin, za modernizacijo ceste in podobno, skratka za čim boljše ureditev najbolj obiskane celjske izletniške točke.

Celjsko turistično društvo je že prva leta po drugi svetovni vojni prevzelo skrb za vzdrževanje Starega gradu. Slo je za veliko obveznost, saj je vojna prizadela tudi te

razvaline. Nekaj bomb je opravilo svoje. Turistični delavci so se lotili dela z veliko vnamo. Tu so se najbolj uveljavili zdaj že pokojni Alojz Rihteršič, Blaž Pristovšek, Jože Pelikan in za njimi še Rado Jenko, Rudolf Pibrovč, Slavko Kukovec, Zoran Vudler, Janko Hartman, Marjan Ašič... Že 1957. leta je bilo na gradu urejeno gostišče. Tako je izletniška točka vse bolj pridobivala na pomenu in privlačnosti, nenehno je raslo tudi število obiskovalcev na njej. Tako je Stari grad 1952. leta obiskalo okoli 3.500 ljudi, deset let pozneje že 41.500, 1972. leta - 92.300 in 1979. leta 164.300. Lani je bilo na gradu zaradi preureditvenih in raziskovalnih del manj ljudi in tudi gostišče je bilo zaprto.

Pomembna je ugotovitev, da sta slednjic našla skupni

jezik za reševanje vseh vprašanj okoli gradu turistično društvo in Zavod za spomeniško varstvo.

Zdaj je asfaltirana ne samo cesta, tudi dostop do gradu, do restavracije je speljan po novih stopnicah. Dela pa s tem še niso končana. To velja tako za komunalna kot za spomeniško-varstvena. Razen tega čaka še ureditev muzejske sobe.

Pri cesti je šlo v zadnji fazi za 501 meter. Opravljena so bila tudi po zaslugi velikega razumevanja Občinske skupščine Celje ter Občinske komunalne skupnosti. Dela je izvajal kolektiv Komunalne, TOZD Ceste - kanalizacije, medtem ko je nadzor opravljal dipl. inž. Jože Smodila. V celoti je šlo za okoli sedem milijonov dinarjev.

Na vrhu, tik pred vstopom med grajske razvaline, je urejen parkirni prostor za okoli trideset osebnih avtomobilov ter za dva avtobusa.

Z otvoritvijo ceste je ponovno zaživel tudi delo v gostišču, ki ga upravlja kolektiv Merxa.

Ob otvoritvi zadnjega odseka modernizirane ceste je Turistično društvo podelilo najbolj zaslužnim za opravljeno nalogo tudi lepa priznanja.

Z urejeno cesto je Stari grad na pragu novega vzpona, vsekakor pa močnejšega obiska izletnikov, turistov. Že doslej se je Stari grad uvrstil po številu obiskovalcev na tretje mesto v Sloveniji. Bo zdaj to uvrstitev popravil?

M. BOŽIČ

## TURISTIČNI DROBIŽ

**MESEC POHORSKIH JE-  
DI** - V hotelih Dobrava v Zrečah in Planja na Rogli je ves mesec maj posvečen domačim pohorskim jedem. Te dni, do 9. maja, je na vrsti teden zreških pogenj in štrukljev, sledil bo teden zabijih krakov in polžev, nato bo teden mesnih rolad in za konček še teden divjačine.

**KMEČKI TURIZEM** - Pri Zgornjesavinjski kmetijski zadrugi so se dogovorili, da bodo letošnji polni penzionari na kmetijah, ki se v moziški občini ukvarjajo s turizmom od 280 do 320 dinarjev na dan.

**DOLENJSKA KOLESAR-  
SKA TRANSVERZALA** - Številnim planinskim transverzalam in potem, tudi evropski pešpoti, se je zdaj pridružila še Dolenjska kolesarska transverzala, ki je dolga 300 km. Razdeljena je na pet etap in vodi v prvi etapi od Novega mesta do Čateža. Druga etapa je od Čateža do Trebnjega, tretja do Dolenjskih Toplic, četrta do Vinice in peta nazaj do Novega mesta.

**ŠTEVILKE IZ ROGAŠKE  
SLATINE** - V prvih treh mesecih letos so v rogaškem zdravilišču zabeležili vsega skupaj 52.753 nočitev. Razveseljiv je podatek, da se je število nočitev tujih gostov v primerjavi z enakim obdobjem lanskega leta povečalo za 17%. V polnilnici mineralne vode pa so napolnili v tem času 6,7 milijona litrskih steklenic.

PREBOLD

## OBNOVA BAZENA

Zmagali so skupni interesi

Vsi zapleti okoli obnove preboldskega bazena, ki so povzročali nekaterim sive lasje in jih zaradi navidezno nerešljivih problemov spravljali v malodušje, so dobili svoj epilog. Zmagali so skupni interesi, ki so dali tudi zeleno luč za začetek obnovitvenih del edinega takšnega objekta v žalski občini.

Prizadevanja domačega turističnega društva za obnovo bazena so namreč nalezela na ovire in le vztrajnosti njegovih članov gre zahvala, da so jih premagali. Zaplete okoli lastništva, interesnih sfer in druge zaviralne elemente je bilo težko obiti. Velika enotnost vseh krajevnih činiteljev je pripomogla, da so zadeve stekle v prid skupnih interesov. Navzlic temu se še vedno pojavlja vprašanje, kaj bi bilo z bazenom, če bi domače turistično društvo ob vseh teh problemih vrglo puško v koruzo in prepustilo zadevo tistim, ki so menili, da ti programi niso uresničljivi in da so za obnovo bazena potrebni drugi pristopi. Če bi zmagali slednji, potem se letos v preboldskem bazenu ne bi kopali. Če pa bi se, bi morala sanitarna inspekcija globoko pogledati skozi prste, saj sta bili s sanitarnega stališča močno vprašljivi že zadnji dve sezoni.

V razreševanju vseh teh vprašanj je v Preboldu zmagala enotnost. Pobudo turističnega društva, katerega delo je ponovno oživel, so podprli vsi krajevni dejavniki, od krajevnih skupščin do družbenopolitičnih organizacij. Res pa je, da so se zade-

ve tako zapletle, da so nekateri dvignili roke. Na srečo so se ušeli.

Obnovljen bazen, ki ga bodo preoblekli s poliestrom, napeljana topla voda iz tekstilne tovarne, notranja in zunanja ureditev turističnega kompleksa s camp in vi-

kend prostorom ter druge akcije, tudi hortikulture, bodo dale svoje in tako kraju pod Zvajgo znova tisto mikavnost, ki bo privabila številne turiste.

Turistično društvo, Partizan, krajevna skupnost, kolektiv Tekstilne tovarne in telesnokulturna skupnost pospešeno vodijo akcijo za obnovo bazena in celotnega njegovega kompleksa in če ne bo nepredvidenih težav, bodo dela opravili najpozneje do konca junija. Tako bodo ujeli tudi kopalno sezono, kar pa je v tem trenutku tudi najvažnejše.

DARKO NARAGLAV

RIBIŠKA DRUŽINA LAŠKO

## STREHE NIMAJO

Predsednik družine Albert Panjek

V četrtek, 23. aprila, so zborovali laški ribiči. Po sprejemanju poročil na obecnem zboru 27. marca, kjer so med drugim dali tudi razrešnico organom družine, ter izvedli volitve delegatov, so se tokrat prvič zbrali delegati, da bi izvolili organe družine, sprejeli letni plan dela, ribiško-gojitveni načrt za obdobje 1981-85 ter postavili še nekatere cilje. Med njimi, kot najbolj »vročo temo« problem pomanjkanja družinskih prostorov ter drugih ustreznih prostorov za nemoteno delovanje družine.

Na zboru, kjer je bil prisoten tudi predsednik KK SZDL Laško Jakob Kolman, so delegati sprejeli sklep, s katerim so tudi izpričali svojo privrženost napredku ribištva ter vlaganju sredstev v osnovno dejavnost. Tako so sredstva, s katerimi družina trenutno razpolaga, pr-

venstveno namenili za ribiško-gojitveno dejavnost, kjer so posebej poudarili redno vlaganje rib v lovne revirje (tudi Savinjo, ki se po zadnjem poginju rib leta 1979 le počasi sanira), nadalje, za dokončanje del na ribnikih Marof ter še posebno skrb za sanacijo salmonidnih, lovnih revirjev in gojitvenih potokov.

Kljub temu pa se družina ne misli odpovedati še nadaljnjemu pospešenemu iskanju družinskih prostorov. Tokrat je ta svoj problem izpostavila širše ter zainteresirala tudi družbenopolitične organe v občini.

Delegati so za naslednji mandat izvolili Alberta Panjeka za predsednika, Božidarja Slimška za tajnika, Mirka Bolčino za blagajnika ter novega gospodarja Leopolda Pavčnika.

BOŽIDAR SLIMŠEK

## ZA ČISTO OKOLJE

Ribiška družina Šempeter je pripravila večjo akcijo čiščenja bregov Savinje od Letuša do Petrovč ter okolico jezera v Presarjih. Kljub slabemu vremenu se je akcije udeležilo okoli 200 članov ribiške družine in 61 učencev osnovne šole Miha Pinter-Toledo iz Velenja. Če bi vsa društva v žalski občini tako skrbela za čisto okolje kot ribiška družina, bi bila podoba občine precej drugačna.

T. TAVČAR

## 25-LET RD VOGLAJNA

Za svoj 25. jubilej bodo člani Ribiške družine Voglajna v novem kulturnem domu v Gorici pri Slivnici v soboto, 23. maja pripravili srečanje in slavnostno razvitje prapora. Pričakujejo okrog 400 ribiških in ostalih gostov. Se prej pa bodo na slivniškem jezeru Tratna, 15. maja, pripravili prvo prireditev - tekmovanje za ribiškega carja.

UM



Ljubljanska banka  
Splošna banka Celje

## VELIKE NALOGE

Še vedno nas veže obljuba in še zmeraj smo pri načrtu Ljubljanske banke Splošne banke Celje za letošnje leto, pri dokumentu, ki so ga sprejeli na zadnjem zboru in ki govori o poti, ki jo bo ta denarni zavod ubiral v letošnjem letu.

Vtem, ko sta bila dosedanja zapisa več ali manj namenjena kreditni politiki, zatem nalogam banke na področju urejanja ekonomskih odnosov s tujino itd., posegamo danes še na druga področja, ki pa seveda zavzemajo enakopraven položaj v okviru skupnih nalog.

Kot pomemben vir razpoložljivih sredstev banke so sredstva občanov, zlasti hranilne vloge. Zato bo Ljubljanska banka Splošna banka Celje tudi v tem obdobju posvečala veliko pozornost zbiranju prostih denarnih sredstev občanov. Tu gre tako za vse oblike denarnega varčevanja, za pospeševanje brezgotovinskega poslovanja itd.

V skladu s sprejetimi usmeritvami bo banka pospeševala namensko varčevanje za stanovanjsko graditev, zatem za pospeševanje razvoja drobnega gospodarstva, predvsem obrti in kmetijstva in pri tem uvažala tudi nove oblike namenskega varčevanja.

Nove družbenoekonomske odnose si bo prizadevala uveljaviti na področju stanovanjsko komunalnega gospodarstva. Za financiranje te dejavnosti bo usmerjala poleg namensko zbranih sredstev še dodatna sredstva občanov v višini sto milijonov dinarjev. V družbenem dogovoru o skupnih osnovah za zagotavljanje in usklajevanje samoupravnih družbenoekonomskih odnosov je opredeljeno, da bodo banke letno namenjale 20% od stanja dinarskih

sredstev občanov za to področje, kar bi za Ljubljansko banko Splošno banko Celje pomenilo 426 milijonov dinarjev.

Glede na to, da so sredstva za nove naložbe v primerjavi z naložbami v stanovanjsko komunalno gospodarstvo sorazmerno nizka, bi dodatna sredstva v to sfero gospodarstva pomenila osiromašenje potenciala za naložbe v gospodarstvo. Zato se je izvršilni odbor opredelil, da letos za stanovanjsko komunalno gospodarstvo ni mogoče izločiti več dodatnih sredstev, kot je predvideno z načrtom.

Vrh tega bo banka sodelovala z vsemi udeleženci v stanovanjski graditvi, da bo tako prispevala k pospešeni, ekonomski in prostorsko racionalni stanovanjski graditvi.

Posebno poglavje načrta je združevanje in pridobivanje sredstev za razvoj prednostnih dejavnosti. Banka bo združevala sredstva le za opravljanje plačilnega prometa s tujino, za financiranje infrastrukture republiškega pomena, za financiranje naložb republiških blagovnih rezerv in za pospeševanje obmejnega gospodarskega sodelovanja.

Za vse te namene bo LB Splošna banka Celje združila okoli 90 milijonov dinarjev. Poleg tega bo treba zagotoviti tudi sredstva za izpolnitev že sprejetih obveznosti iz preteklih let. Te pa znašajo okoli 192 milijonov dinarjev.

Seveda pa bo banka namenila posebno skrb tudi varovanju splošne likvidnosti, posebej še usklajevanju gibanja sredstev in naložb.

Torej, velike naloge v vsakem pogledu, velike in odgovorne!



## MLADI PIŠEJO

## TOVARIŠ TITO

Tovariš Tito je bil človek, ki ga Jugoslovani ne bomo nikoli pozabili. Po njegovi zaslugi je Jugoslavija danes svobodna država. V najhujših časih vojne je bil na čelu partizanske vojske. Pod njegovim vodstvom je Jugoslavija postala socialistična država. Ves čas svojega življenja se je zavzemal za bratstvo med jugoslovanskimi narodi. V svetu je bil zelo spoštovan, saj si je vedno prizadeval za mir na svetu. Bil je velik ljubitelj mladine, vedno je poudarjal, da je jugoslovanska mladina dobra in da ji zaupa. Ravno zaradi njegovega zaupanja smo dolžni ostati takšni, kot je želel on - delovni in poštenu državljani Titove Jugoslavije. Letos bomo drugič praznovali dan mladosti brez našega dragega Tita.

SPELA KRAČUN, 3. a.  
OŠ Edvard Kardelj,  
Slovenske Konjice

## 88 DREVES ZA TOVARIŠA TITA

S 1. aprilom letošnjega leta se je začela akcija za zaščito človekovega okolja z nazivom -88 dreves za tovariša Tita-. Cilj tega je, da bi vsepovsod nasadili čimveč dreves v spomin tovarišu Titu.

Tudi v našem mestu so to akcijo pričeli v osnovni šoli Dušana Jereba. Pionirji in mladinci te šole so posadili 88 dreves, ki bodo krasila naše mesto. Spominjala nas bodo na tovariša Tita in njegovih 88 let. Tovariš Tito je izredno ljubil naravo in z veseljem delal na vrtu. To akcijo so si zamislili mladinci iz Kumrovcu, ki so ob poti proti Titovi spominski hiši posadili 88 rdečih jesenov. Zgledujemo se po njih, ter tako krasimo svoje okolje in izražamo svojo hvaležnost do tovariša Tita.

SABINA REBERNAK, 4. a.  
OŠ Edvard Kardelj,  
Slovenske Konjice

## ŠTAFETI NA POT

Že mnogo let je minilo, odkar so mladinci ponesli na pot prvo štafeto mladosti s pozdravi in najlepšimi željami tova. Titu. Takrat je bil to velik dogodek, ki vse do danes ni izgubil veljave in zanimanja širokih ljudskih množic. Vsako leto 25. maja ponesejo najzaslužnejši mladinci štafeto mladosti po vseh republikah in avtonomnih pokrajinah, v vseh večjih krajih pa jih pričaka in pristrčno sprejme na tisoče Jugoslovancev, ki predsedniku želijo vse najlepše ob njegovem rojstnem dnevu. Tako je bilo vsa leta nazaj, razen tragičnega leta 1980, ko je pot Titove štafete prekinila novica, da je predsednik Tito dobojeval svoje trdo življenje

do konca in da nikoli več ne bo sprejel štafete v svoje roke. Toda Jugoslavija tudi tokrat ni klonila, nasprotno, vsi smo se odločili, da nadaljujemo Titovo pot bratstva in enotnosti, miru in enakopravnosti Jugoslovanskih narodov in narodnosti. Odločili pa smo se tudi, da bomo še naprej praznovali 25. maj kot Titov rojstni dan in dan mladosti, ki ga na ta dan praznujemo prav na Titovo željo.

In tako je lani na ta dan na beograjskem stadionu JLA namesto v čast tova. Titu, mladina plesala tisočglavi množici in veliki Titovi sliki, ki je z glavne tribune spremljala program. A slika je bila le boleč spomin na človeka, ki ga nikoli več ne bo med nami, čeprav je v našem spominu bolj živ kot kdajkoli poprej. Ko je bil program končan, so mladinci začeli vzkljkati parole in čeprav so bili srečni, da jim je program uspel, si niso mogli kaj, da si ne bi tu in tam otrli solzo, ki jim je kanila iz očesa. Kajti spomin je bil tako živ, tako zelo, da se je zdelo, da med navdušeno množico, ki je ploskala, sedi tudi tova. Tito in pozdravlja mladino, ki jo je vedno imel rad, kajti v njej je videl svetlo in lepo prihodnost.

Tako bo tudi letos in vsa leta zatem, ko bodo ob dnevu mladosti mladinci prinesli štafeto v Beograd in jo položili poleg drugih v muzej. Tako ali drugače, tradicija se bo nadaljevala, nadaljevala se bo v spomin na največjega moža jugoslovanske in svetovne zgodovine.

DIANA JAZBINSEK  
OŠ Marjana Nemca, Radeče

## 1. MAJ - PRAZNIK DELA

Učenje je naše delo. Še pred dobrimi dvesto leti so obiskovali šole samo otroci bogatih staršev. Ponavadi so imeli privatne učitelje. Kmečki in revni otroci niso hodili v šole, učilo jih je delo. Kasneje so uvedli nekaj letno šolanje, starši pa so morali plačevati šolnino. Revnejši so bili zopet prikrajšani naprej so učili le ob nedeljah, saj so morali druge dni trdo delati. Bile so posebne šole za deklice in dečke. Imeli so mnenje, da deklicam ni treba toliko znati. Glavno za gospodinjo je bilo, da je kuhati in šivati. Pisali so s kamenčkom na tablico. Stara mama mi je povedala, da so se ji večkrat domače naloge zbrisale. Če pa ji je tablica padla na tla, se ji je razbila. Takrat je bilo doma hudo. Kasneje so si mnogi otroci morali sami služiti denar za knjige in zvezke, s tem da so pomagali bogatim kmetom, obirali hmelj, nabirali žir... Ampak nanje so znali paziti, ker so jih težko pridobili. Najbolj pa so

trpeli otroci na Koroškem in Primorskem. Tam so jim spreminjali priimke, imena vasi, mučili so jih z govorenjem tujega jezika. Naučili so jih biti poslušni in ponižni, saj so uporabljali palico in druge kazni. Med vojno so vzeli slovenske učitelje in dali nemške ali italijanske, ki niso znali slovensko. S potujčevanjem in pretepanjem so otroke samo zbegali, zasovražili so šolo in učitelja. V partizanske šole so otroci radi prihajali, saj so se učili v domačem jeziku, peli in računali. Bili so vedno v nevarnosti, morali so stražiti, saj so lahko sovražniki vedno prišli v vas. Učilnice so bile kmečke sobe. Pozimi so se stiskali okoli peči...

Danes je drugače. Učimo se v modernih, urejenih, čistih, zračnih in lepih šolah. Šolanje in knjige so brezplačne. Delamo lahko pri urah poizkuse. Nihče nas za najmanjše prestopke ne pretepa. Pozimi nam je prijetno toplo, niti nismo lačni, saj imamo v šoli malico in kosilo. Nekoč so se revnim cedile sline ob pojedini bogatih. Sami imamo pravico odločati o raznih stvareh, o zbiralnih akcijah... Lahko mirno povemo o svojem mišljenju na konferenci. Hodimo v gledališče, kino, na ples, proslave, koncerte, imamo športne dneve. Sami se odločamo o končnem izletu, imamo zimske in poletne počitnice, da si lahko nabereimo novih moči.

Kljub vsemu nismo zadovoljni. Zjutraj tarnamo, ko moramo vstati, saj bi najraje še spali. Če pišemo kontrolno nalogo, se jezimo na učitelja in na predmet. Nikomur se ne da sodelovati pri raznih krožkih. Če pa že, največkrat zaradi družbe in drugih ugodnosti. Naloge so sploh najhujša

stvar kar jih jel Ko bi ne bilo teh, bi že še šlo, se večkrat sliši. Za dodatno delo se nikomur ne ljubi, če ni za oceno. Za slabe ocene pa največkrat krivimo učitelje, sami nimamo ob tem najmanjšega občutka krivde.

Čeprav je naše znanje obsežnejše kot je bilo nekoč, se ne znamo obnašati, saj so ukori na vsakodnevem redu. Ne poznamo niti najmanjše hvaležnosti in obzirnosti.

DARJA ZORKO, 8. a.  
OŠ Veljko Vlahovič, Celje

## DRUGI TEGA NE MOREJO RAZUMETI, SAJ NE POZNAJO NAŠE PRETEKLOSTI

Spet je tu pomlad in že je štafeta mladosti s svečanim spremstvom odpotovala po Jugoslaviji. Kmalu bo prispele na cilj in Titova mladina jo bo sprejela z razširjenimi rokami...

A ne bo vse tako, kot je bilo prejšnja leta. Letos je ne bo sprejel tovariš Tito. Nikoli več ne bo sprejel štafete, ki bodo po njegovi smrti potovale skozi mala in velika mesta, hitele k Titu in mladini.

Nihče na svetu ne bo nikoli razumel veličine, ki jo Titova štafeta siplje po domovini, kajti nihče na svetu ne pozna hude preteklosti male države ob Jadranskem morju. Bratstvo, enotnost in ljubezen se zrcalijo v blešči štafetni palici. Pod dežjem in soncem, pa prahu in blatu, izrok v roke - in nekega dne bo te težke in dolge poti konec. Pred njo bo le davno zastavljen cilj: Povrnimo Titu ljubezen, hrabrost in požrtvovalnost, čeprav mu ne moremo povrniti vsega, kar je žrtvoval za domovino. Recimo mu hvala, za-

kaj danes živimo v svobodi, ki jo je branil štiri leta. Ni mogoče izraziti trpljenja, ki ga je Jugoslavija dolge mesece nosila na hrbtu. Toda ta hrbet je bil trd in raven, ni se uklonil pod umazanimi škornji sovražnikovih nog.

Leto je že od tega, odkar smo izgubili enega od velikih stoletja. Nismo mogli dojeti, kaj se je prevzprav zgodilo, nismo verjeli, da se je resnično pretrgala življenjska nitka bolnega predsednika, četudi smo to s strahom pričakovali.

Sleherna misel nas v teh trenutkih vodi na njegov poslednji dom - na Dedinje, da vidi belo, marmorno ploščo in vanjo vklesano ime - Tito.

Zdaj je pomlad in cvetje krog njegovega groba je morda že davno zadehtelo...

BRANISLAVA AUBELJ  
OŠ Marjana Nemca, Radeče

## VARNOST IN ZAŠČITA JUGOSLAVIJE

Varnost in zaščita naše države je temeljna dolžnost in pravica vsakega državljanca. Zaradi zunanjih in notranjih sovražnikov, ki napadajo našo držbo, je organiziran sistem varnosti SFRJ. Njegova vloga se kaže v preprečevanju sovražne dejavnosti, v preprečevanju nesreč in odstranjevanju posledic. Deli se v splošni ljudski odpor in družbeno samozaščito. V okviru družbene samozaščite so organizirane specialne enote, ki so usposobljene za preprečevanje požarov, kraj v primeru nesreč, za reševanje ranjenecv izpod ruševin, zavarovanje objektov, preselitev prebivalstva. Vse te enote morajo biti izurjene že v miru, da bi lahko nemoteno delovale v

slučaju potrebe. V ta namen se organizirajo vaje, ki nam pokažejo našo pripravljenost. Pomembno vlogo pri vajah imajo gasilska društva, ki demonstrirajo reševanje ljudi iz visokih zgradb, gašenje požarov, uporabo gasilskih aparatov, črpanje vode v slučaju poplav. V teh vajah sodelujejo vsi državljani. Vaje se izvajajo tudi v šolah, kjer se učenci poskušajo kar najhitreje in varneje skriti v zaklonišča.

Geslo NNNP naj bo še naprej temeljno vodilo naše zaščite, kajti le organizirana družba se lahko uspešno zaščiti in prepreči paniko.

MATEJ CVIKL, 8. b  
OŠ Veljko Vlahovič, Celje

## PODELITEV BRALNE ZNAČKE

V sredo, 22. aprila sem se udeležila podelitve bralne značke. Peljali smo se v Loče. Nabito polna dvorana pionirjev je zaploskala pevskemu zboru, ki je zapel več pesmi. Odprla so se vrata in v dvorano sta prišla nasmejana Partljič Tone in Milena Muhičeva. Spet ploskanje! Partljič se nam je predstavil z dvema smešnim črticama, Muhičeva pa nam je zaigrala odlomek iz Lizike. Predstavniki šol so nato prejeli za svojo šolo bralne značke in diplome, naš dopisniški krožek pa priznanje za uspešno delo. Z zadovoljstvom smo se vrnili v šolo.

MARINKA  
PUNGARTNIK, 4. r  
OŠ Stranice

## OBRAMBNI DAN

V soboto smo imeli na naši šoli obrambni dan. Drugi razredi smo zapustili šolsko dvorišče in krenili proti severu. Ustavili smo se ob gozdu. Posedli smo na hlode in pomalicali. Med nami je bila kurirka Marjeta. Pripovedovala nam je svoje doživljanje iz pretekle vojne. Bila je obveščevalka za kozjansko območje. Imela sem grozljivo občutke. Napeto smo jo poslušali. Želim si še več podobnih srečanj.

SUZANA PUŠNIK, 2. b.  
Prva osnovna šola Celje

## OBISKALE SO NAS LUTKE

Na našo šolo so prišli lutkarji s Češke. Z lutkami na vrvcih so nam prikazali igralce na razne instrumente: od bobnarja pa do harmonikaša. Pa tudi s folklornimi plesi iz Češke so nas razveselili. To se mi je zdelo zelo lepo. Na koncu sta zaplesala dva možakarja. V teh dveh lutkah je bil samo en človek. Lutkarjem smo rekli, naj nas še kdaj obiščejo z lutkami.

BLAŽ KRAJNC, 2. c  
OŠ Primož Trubar, Lasko



Sejalci - ROBI GUBENŠEK, OŠ Lesično



## SLOVENIJALES

DOM POHIŠTVA Celje, Zidanškova 10

Prodajalna pohištva Slovenj Gradec, Glavni trg 26

Po napornem delu je pravi užitek - sprostiti se na sončnem vrtu.

Udobne in kvalitetne vrtno garniture lahko izbirate pri SLOVENIJALESU



RAZSTAVA »VARNOST IN DS«

## ODLIČNA UČNA URA

V Celju od 29. maja do 7. junija

Po dobrih šestih letih je »prišla« tudi na območje SR Slovenije razstava ekspanzije, ki govori o nastanku, doseženih rezultatih in razvoju tako pomembnega področja, kot sta »VARNOST IN DRUŽBENA SAMOZAŠČITA«. Prvič so razstavo postavili leta 1974 v Beogradu, do danes pa je obšla že 94 jugoslovanskih mest po vseh republikah in pokrajinah, kjer jo je videlo preko dva milijona obiskovalcev. Zdaj je razstava v Sloveniji in Ljubljana je s prostorom v Domu Ivana Cankarja 95. jugoslovansko mesto, ki gosti to nadvse zanimivo in dragoceno »učno uro« s področja, ki smo mu in mu še vedno moramo posvečati vso ustrezno pozornost.

Razstava je razdeljena na štirinajst kronoloških obdobjev od leta 1941 pa vse do današnjih dni, govori pa o nastanku naše varnostne službe, njenih prvih dosežkih, razvoju, težavah, novih uspehih ter se zaključuje v prikaz najsodobnejše tehnike, s katero dobro zaveden in varnostno kulturno osveščen človek pripomore, da v Jugoslaviji živimo mirno življenje.

Na enem prvih panojev je zapisano, da je od leta 1941 do leni pri opravljanju nalog izgubilo življenje več kot 2000 pripadnikov varnostnih služb in več kot 1200 pripadnikov KNOJ ter obmejnih enot JLA. Osemnajst izmed vseh teh je prejelo red narodnega heroja Jugoslavije!

Med množico podatkov, ki jih na enem mestu ponujajo

panoju, naj izdvojimo samo nekatere. Leta 1945 je bilo v Jugoslaviji registriranih le 31.679 motornih vozil, leta 1979 pa že 2 milijona 935.647, letos pa jih je prav gotovo že preko tri milijone. Leta 1955 je bilo v Jugoslaviji 96.572 vozilov motornih vozil, lani pa nekaj manj kot štiri milijone.

Medtem, ko smo leta 1945 imeli v Jugoslaviji samo dobrih 81 tisoč kilometrov cest, pa smo jih imeli pred dvema leti že skoraj 112 tisoč, od tega pa skoraj 50 tisoč kilometrov sodobnih. Takšnih in



## DELOVNI TABORNIKI

Taborniški odred Bistra Savinja iz Šempetra sodi med najbolj delovne v žalski občini. Odred šteje nekaj več kot 120 murnov, medvedkov, čebelic, tabornikov in tabornic. Pred dnevi so pripravili mnogoboj odreda in se tako dobro pripravili na občinskega, ki bo 9. maja. Na sliki: Pri pregledovanju ovir.

T. TAVČAR

podobnih primerjalnih podatkov v besedi, sliki in grafikonih je še več, kar pa pomeni dragocenost, ki je drugje ne bi uspel dobiti, kot recimo z ogledom te razstave.

Razstava »Varnost in družbena samozaščita« bo v Sloveniji »obiskala« enajst mest, med drugim bo prišla tudi v Celje, kjer bo domovala v Pokrajinskem muzeju od 29. maja do 7. junija, torej v času, ko bo v Celju cela vrsta aktivnosti z zvezno vajo ob letošnjem Dnevu civilne zaščite.

TONE VRABL

## NA CESTI NISI SAM

KOLESARJI:

- uporabljajte samo tehnično brezhibna kolesa!
- prepričajte se in pravočasno nakažite smer vožnje!
- na kolesu ne izvajajte nobenih akrobacij!
- kolo je vozilo predvideno samo za enega voznika!
- vozite vedno drug za drugim in upoštevajte prometne znake!

Za življenje v prometu je človek sprejel strogo določen red. Red je tu potreben bolj kot na katerem koli drugem področju. Od tega, kako ga uveljavlja, sta odvisni njegova osebna sreča in sreča drugih, saj je zdrav in za delo sposoben človek največje bogastvo družbene skupnosti.

Brezpogojno spoštovanje in izpolnjevanje prometnih predpisov in pravil, kakor tudi dosledno upoštevanje pravic in prednosti, ki jih prometni predpisi nalagajo drugim udeležencem v prometu, je tedaj temeljna dolžnost vsakega uporabnika prometnih površin. Kdor krši osnovno načelo prometne varnosti, lahko miselno izživa nesrečo.

Maja je začel veljati novi Zakon o temeljih varnosti v cestnem prometu. Temeljne zakonske osnove prometne varnosti so take, kakršne zahteva sedanja stopnja in nadaljnji razvoj cestnega prometa pri nas in vsebujejo načela družbene samozaščite z vidika vsestranskih obveznosti vseh tistih, ki s svojo dejavnostjo vplivajo na prometno ureditev, prometno stanje, zavarovanje in organizacijo cestnega prometa.

Novi temeljni zakon je tudi odsev stanja ogroženosti na naših cestah v sedanjih razmerah in vzrokov, ki pogosto povzročajo tolikšno število prometnih nesreč in posledic.

Med žrtvami prometnih nesreč je vse več pešcev in kolesarjev, zlasti med tema kategorijama udeležencev v prometu pa tudi otrok in mladoletnikov. Le-ti so v vse več primerih tudi povzročitelji nesreč. Najmlajši se ne zavedajo, kam lahko pripelje prostodušnost in objestnost, h kateri sodi ta hip tudi zelo »mondena« vožnja prijatelja na prtljažniku kolesa. Manevrške možnosti kolesarja, ki vozi koga s seboj, so seveda znatno omejene, »potnik« pa je v takšnem položaju, da že čisto navaden padeč lahko povzroči kaj hude poškodbe.

Zgodba zase so železniške nesreče, zlasti tiste na železniških prehodih, brez zapornic. Zlasti na železniških progah je nevarnost velika, saj je pozornost povečini usmerjena le na en tir, na en vlak, medtem pa utegne priti iznenada po drugem tiru drugi vlak in nesreča je tu. Posledice teh nesreč pa so praviloma zelo zelo hude.

Ne rinejo samo šolarji v nevarnost čez železniške tise tam, kjer ni prehoda. Odrasli so jim kar pogosto zelo slab zgled.

Na koncu še tehnični nasvet:

V letu 1981 je v Celju prodanih precej dirkalnih koles, ki imajo TABOLAR gume. Sleherni kolesar, ki se vozi s takšnimi gumami, pa ne ve, koliko mora biti pritiska v tabolarju. Tabolar gume morajo biti napolnjene z zrakom 6-7 atmosfer. Nižji pritisk pogosto povzroča defekte in prepikve.

Kolesarski klub Merx Celje bo poskušal pomagati vsakemu kolesarju s tehničnimi nasveti.

KOLESARSKI KLUB CELJE

## LJUBEČNA: UREJENA POSTAJALIŠČA

Do konca meseca bodo v krajevni skupnosti Ljubecna uredili vsa avtobusna postajališča. Tako so v zadnjih dveh letih uredili enajst postajališč. Na vseh stojijo lične utice, ki nudijo vso zaščito tistim, ki čakajo na avtobus. V ureditvah so vložili precejšnja sredstva in veliko prostovoljnega dela. Konec leta ali v prihodnjem letu bodo vsa avtobusna postajališča še prevlekli z asfaltom. Kdaj bo to, je največ odvisno od sredstev.

M. BRECL

## NAŠA BESEDA V SLOV. KONJICAH

Sedem skupin mladih iz konjske občine se bo v soboto, 9. maja, ob petih popoldne v Domu teritorialne obrambe v Slovenskih Konjicah pomerilo na tekmovalno Naša beseda 1981. Za dvorano brez odra so se odločili predvsem zaradi programa, v katerem je največ recitacij, pa tudi zaradi možnosti sodobnejše oblike interpretacije.

MBP

## LJUBEČNA: VAJA NNNP '81

Letošnja akcija NNNP je pred vrati. Nanjo se povsod dobro pripravljajo. Še posebej zato, ker bo letošnja zvezna akcija prav v Celju. Tako je tudi v krajevni skupnosti Ljubecna. V tej krajevni skupnosti se pripravljajo na vajo skupaj s krajevnima skupnostma Škofja vas in Trnovlje. V akciji bodo poleg krajanov sodelovali še delavci, ki so zaposleni v TOZD v teh krajevnih skupnostih.

Pripravam posvečajo veliko pozornost. Posebej se zato, ker želijo, da bi zaključek te akcije uspel v celoti in bi pokazal pripravljenost krajanov in delavcev na vsako presenečenje.

M. BRECL

SOZD  
merx  
CELJETRGOVSKA  
DELOVNA  
ORGANIZACIJA  
TEKO p.o.  
63000 CELJE, GUBČEVA 2Velika izbira proizvodov za  
šport, rekreacijo in oddih  
je na oddelku ŠPORTNE  
OPREME v veleblagovnici T.

ALMA M. KARLIN

SAMOTNO  
POTOVANJE

58

Na Formozi je več kot dvesto vrst strupenih kač, in kadarkoli je voz prestrašil veliko kobilico, katerega od velikih metuljev ali sicer kaj živega, sem vselej mislila, da smo naleteli na kačo. Tudi voz sam mi je vzbujal pomisleke, kajti po cikcakasti poti je vozil navzdol z vso naglico, da bi imel še nekaj zaleta za vožnjo navzgor; ob vsakem zavoju poti se je prikazala nova podoba, vozili smo se namreč za griči v vedno nove verige gričev in se počasi vzpenjali navzgor v prave gore. Ob poti so rastle sentanski grmi z rumenimi jagodami, vmes pa so se dvigala mogočna pragozdna drevesa ali dolgolistnati bananovci. Tako smo dosegli tablo s svarilnim napisom: »Nevarnost!«

Zdaj smo torej prišli na področje lovcev na glave in zdelo se mi je, da so postali moji spremljevalci malo tišji...

V daljavi so na nekaterih mestih gorela pobočja. Dim se je kot zmaj valil proti cesti. Tako obdelujejo divjaki svoja polja. Sredi komopljenega polja je stalo nekaj rjavih žensk z okroglimi očmi. Prispeli smo do preproste destilarne kafe in izstopili. V peči so, kot pri nas oglarji, prekuhivali na drobno razrezan kafrov les. Vroči sok je tekel skozi cevi, ki so ležale v vodi, da bi se hitro hladile, olje pa je kapljalo v posode, v katerih so ga potem pošiljali naprej. Surova kafa je padala na dno cevi in tudi njo so dajali v posode. Sele v Taihoku bodo vse predelali.

Višje in višje, naprej in naprej od podobe do podobe. Zgodaj popoldne smo prispeli do policijske postaje v Kapansanu. Tu ni nobenih žensk. Tudi nobenih civilnih oseb ne. V tridesetih hišicah - med njimi je tudi prostorna šola, v kateri poučuje policist tiste tayalske otroke, ki žele priti in

stanovati pri njem - živijo samo Japonci: stražijo mejo ob razvpitem področju lovcev na glave. Policaji si sami kuhajo, perejo, krpajo in čistijo. Vsi smo spali na rogoznicah v hiši policijskega inšpektorja, gospodje v prvi, jaz za drsnimi vrati v drugi sobi. Niti enkrat me ni obšel niti najmanjši občutek nevarnosti. Preden sem šla spat, se mi je primerila nenavadna dogodivščina, ki je ne bi hotela doživeti v kaki drugi deželi. Kot vedno smo drug za drugim romali v kopel. Kopalnica je imela luč in je bila zelo čista, banja pa je bila, ker je bila namenjena številnim zastopnikom pravice, nenavadno velika. Slekla sem se, položila stvari na klopico, splezala nekaj stopnic navzgor in se po več »aii« in »auuu« potopila v vročo vodo. Ne vem, ali zato, ker je šel nekdo mimo in so se vrata stresla, ali pa zato, ker niso bila dobro zaprta - kratka, komaj sem bila v čeburu, že so se vrata s treskom prevrnili. Kadarkoli sem hotela skočiti iz banje, da bi postavila vrata na pravo mesto, sem vselej zaslišala korake in skočila nazaj v vodo. Kaj naj storim? Poklicati moram na pomoč in - z glavo v oblaku pare - vljudno prositi, da vrata spet potisnejo v steno. Zaradi moje nezgode se ni nihče vznemiril, jaz pa sem si prizadevala, da bi bila videti, kot da sem vajena, da mi moški, ko sem v kopeli, popravljajo vrata. Odslej sem, preden sem stopila v čeber, drsna vrata vselej temeljito pregledala.

Na mojo prošnjo smo zlezli na visok hrib in se od tam spustili v dolino, kjer smo prišli do enega izmed tistih visečih mostov iz rattanskih ovijalk, ki so razpeti čez reko tok gugalnica. Dve ozki deski sta bili vse, na kar si mogel položiti noge, za oprimek pa je bila v višini iztegnjene roke vrvi, ki se je seveda podajala. Na mostu si se zibal kot vrhovodec na vrvi, in čim več ljudi je šlo po njej, tem bolj se je most gugal in vzbujal v človeku dvome o svoji trdnosti. Inšpektor me je hotel prestrašiti, zato se je poklonil in mi dal s tem vedeti, da imam kot gostja pri prehodu čez most prednost. Pričakoval je, da se bom na mostu vrešče obrnila, toda jaz sem mirno stopila nanj in si pri tem mislila kvečjemu to: če je že treba iti, bom pač ubogljivo šla čezenj.

Nikdar prej in nikjer me ni obšel občutek, da sem daleč od sveta. Tu, »kjer se stekajo reke«, pa je bilo drugače. Hišice z okroglimi strehami, živo zeleni bananovci, zelena šumeča reka, visoki hribi, ki so jemali vsak razgled, sonce za zelo oddaljenih pobočjih, zlata tišina... in zaželela sem si, da bi ostala pri lovcih na glave in čisto pozabila na svet, ki je poln zahrbtnosti in uredništva. Lepo bi bilo živeti brez častilakomnosti, brez cilja, biti potopljen samo vase in v najbližjo okolico. Toda Japonci, ki so hoteli obdržati svoje glave in so si želeli nazaj v nemirni svet, so me kmalu spet pregnali iz raja, čeprav bi bila zelo rada videla tayalske ženske z njihovimi črnimi obrazi, bodečim pogledom in

trdimi konopljenimi oblekami. Zdelo se mi je, da hrib pred mano raste; dlje ko smo plezali, bolj ko so me policaji priganjali, naj pohitim, višji se mi je zdel. Pod nogami je postajal v večernem soncu jekleno moder.

»Če se stemni, preden dosežemo vrh, utegnemo priti lovci na glave! Čez dan si ne upajo, toda ponoči...«

Zgodaj, zelo zgodaj sem zlezla iz toplih futonov in šla ven. Trg je bil obsijan s soncem. Približala sta se mi dva moška. Zavita sta bila v ruto kot v pončo, dolge lase pa sta imela spletene v kito. Na glavi sta imela pletivo, ki je, kot sem pozneje ugotovila, služilo za klobuk, za posodo za pitje, za spravljanje hrane, za žitno mero in za gnezdo za uši. Oči sta imela krotke in otožne. Še malo jima ni bilo videti, da bi hrepenela po glavah.

V majhni trgovini spodaj, kjer so zamenjevali blago, jih je krotko in tiho sedelo še več in vsi s kitami. Prinesli so lepo stebliko tsuso, ki iz nje z ukrivljenim okroglim nožem režejo prekrasen, kot svila bleščeč papir, ki ga pri nas poznamo pod imenom rižev papir. Na ta papir slikajo Kitajci majhne figurice. Steblika doseže višino petih metrov in je v najboljšem primeru debela kot toka. Prinesli so tudi nenavadno lepo konopno blago in nekaj višinskih sadežev, za to pa so zahtevali v zameno tobak, riž in vžigalice. Povprašali so tudi po steklenicah, in videti je bilo, da so zanje dragocene kot zlato.

Tayalske kočje so zelo preproste, skoraj brez opreme. Sredi kočje imajo ognjišče, nekaj desk pa rabi za ležišče. Mrtve pokopavajo v hiši v vse štiri kote, in ko so koti polni, velja hiša za prinašalko nesreče, zato si zgrade novo. Mladi ljudje, ki bi radi medene mesece preživeli sami, se umaknejo v zrak, se pravi, da se naselijo v stavbi, ki je dvajset čevljev nad tlemi.

Glave sprejemajo zelo svečano. Najlepsi mladeniči stoje na častni straži okoli hišice duhov in pojejo in plešejo v čast visokemu gostu. Po enem tednu pripravijo slovesnost, gostje pridejo od blizu in daleč, vlijejo glavi skozi ustnice proseno pivo, se ji zahvalijo za čast, prosijo duha, naj privabi prijatelje, potem pa jo spravijo v hišico duhov, ali pa jo, kot to delajo Bunumi, vzdajo v hišni zid, tako, da jo tisti, ki se približa hiši, lahko vidi. Želela sem si, da bi ostala moja glava tu, kajti kdo in kje bi se sicer toliko ukvarjal z njo? Toda poljski poslanik, ki je to jutro prišel v Kapansan, je hotel svojo glavo spet odnesti v dolino, in Japonci, ki se jim je zdelo, da so odgovorni za mojo glavo, so se pridružili njegovemu prozaičnemu mnenju; tako so me opoldne obem z glavo spet posadili na zaboj potisnega voza in ššš! že je šlo navzdol skozi nepozabne kafrove gozdove. Nad tropsko pokrajino, ki je bila v zlati decembrski svetlobi otožno lepa, je ležal dih jeseni in smrti, v suzukiški travni pa je svareče sušljal veter.

# NAGRADNO KRIŽANKO VAM POKLANJA EMO



Takšen je »zimski« pogled na severno steno Eigerja v švicarskem gorstvu, ki je znana tudi kot Nordwand ali Mordwand (v prostem prevodu mrtvaška, smrtna stena), ki je ena najvišjih in tudi najtežjih sten v Evropskih gorstvih, saj meri 1800 m, medtem ko je dolžina smeri okoli 2400 m. Letos v njej celjski alpinisti niso uspeli, vendar kot se za alpiniste spodobi, bodo poskušali tako dolgo, da bodo steni dokazali, da so od nje močnejši...

		SESTAVA SV	HRVAŠKI SLIKAR, Vrhovci	NAPADALEC NA POLIT. OSEBNOST	SOL. MLEČNE KISLINE	BOLEZEN (IZSTOPANJE) PREBAVL	P
PRERIS. POSNETEK	ZVEZDA V ORLU	REK	INDUSKA BOGINJA, Durga	IGRALKA TRAJČEVA			
	JUŽNO-EVROP. DRŽAVA	SIMBOLNI NAGROBN. SPUMENIK	AVSTRILJSKA POROČ. AGENCIJA	SNOV ZA NETENJE	PRAPOR		
AFERA, SRAMOTEN DOGODEK						KORALNI OTOK	
ZNAMKA OSVEŽ. BOMBONOV						NICOLO PAGANINI	
RUSKO MOŠKO IME						SIMON JENKO	
						SROT TINE	
NOBELIJ			IBEREC			PTT	
			ANTON VRATUŠA			FRANČIJSKI OKOP	
VRSTA TISKARSKIH CRK						KONEC POLOTOKA	
JAVOROV LES						REKA NA PELOPONEZU	
						JAVNI PISAR	
ANTON FUNTEK			PEVKA FALKA	MUSLIM MOŠKO IME	PLADENJ	SVETIŠČE BOGINJE ATENE	
						PRVI PREVOD BIBLIJE	
	AMERICU	POGOST-NOST ROJSTEV					
		LOŠČILO					
NEMŠKO PLEME OB LABI						POKRAJINA V VIETNAMU	
VRSTA IGLAVCA						ELEKTR. POSREDNIK	
	UTEŽNA ENOTA ZA ZLATO					EMO	REFORMATOR HUS

## NAGRADNI RAZPIS

1. nagrada 300 din
2. nagrada 200 din
3. nagrada 100 din

Pri žrebu bomo upoštevali pravilne rešitve, pošljite jih najpozneje do torka, 12. maja do 9. ure. Prinesete jih lahko tudi osebno, na hodniku je poštni nabiralnik. Na kuverto napišite NAGRADNO KRIŽANKO.

## ALI ŽE VESTE...

### MOHAMED V SAMOSTANU

Če zaidete v frančiškanski samostan na Poljudu pod Splitskim Marjanom, lahko vidite v cerkvi nekoliko ne navadno sliko. Nenavadno zato, ker je na njej med številnimi katoliškimi svetniki naslikan tudi lik Mohameda. Domneve o tem, kako je Mohamed prišel na sliko, so različne. V 16. stoletju je bil Split, pa tudi Poljud ogrožen zaradi turških vpadov. Iz najdljivi frančiškani so zato sliki dodali tudi lik Mohameda. Upali so, da bo njihov samostan pri morebitnem zavzetju obvarovan ropanja in požiga. Verjetneje je druga domneva, da so na sliko prikazani vsi tisti, ki so v svojih delih slavili Marijo, ki jo omenja v koranu tudi Mohamed.

# VZPON NA EIGER BI BIL SAMOMOR

## Jožek, Bojan, Aleš in Aco bodo znova odšli v zimsko, smrtno steno

Bilo je 3. marca letošnjega leta, ko se je skupina šestih članov celjskega Alpinističnega odseka odpravila na pot preko Italije v Švico pod vznožje mogočne stene Eigerja. Star kombi, last celjskega Planinskega društva, je sopihal od starta proti cilju. Željenemu cilju štirikih izmed šestih mladih ljudi, ki so si za svoje proste ure oz. njihovo izpolnjevanje izbrali »stadion«, imenovan stene. Visoke, strme, poševne, robate, naglodane, krehke, lepljive, spolzke, utrujajoče, sramežljive, vabljljive, odbijajoče in spet vedno znova vabljljive... Stene, katerih vrhovi so prilepljeni na modro, črno, temno, belo, rdeče nebo. Stene, okoli katerih je mir, tišina kot v grobu, divjanje redkih ptic, grmenje, bliškanje, ples zbeganih in nagajivih vetrov, ki bi hoteli v svojem tempu preizkusiti moč človeka, ki sam ali v navezi bije bitko s steno.

Celjski oz. celjsko Planinsko društvo ima v Sloveniji prav gotovo enega izmed najbolj opaznih Alpinističnih odsekov, katerega člani niso aktivni samo v stenah okoli domačega kraja, temveč tudi dalj, tako v slovenskem in jugoslovanskem gorstvu ter izven njega. In alpinisti hočejo vedno več, alpinisti ne poznajo idealnega vremena, idealne stene, ki bi te z vso prešernostjo spre-

jela v svoja nedrja vse do uspeha. Za njih so ljubimkajoče stene tiste, ki jih »odbijajo«, ki jih »ne marajo«, ki jih odvrtaajo... Takšne trdnjave pa so najboljše za osvajanje.

Aleš (zdaj že nekaj tednov vojak): »Lani poleti, avgusta, sva z Jožekom prešla isto steno v Eigerju. V treh dneh sva jo zmogla, imela sva odlično vreme. Rekla sva, da bo treba poskusiti tudi pozimi. Pripravili smo se, šli in se vrnili. Nismo uspeli. To je za alpinista nekaj najhujšega. Če bi imeli 20 odstotkov možnosti, bi vstopili, tako pa je vsakršen poskus bil podoben načrtnemu samomoru...«

Aco: »Ko nismo uspeli, sem si rekel, da nikoli več ne grem v ta vražji Eiger... Tisto čakanje, gledanje v nebo ali se bo »odprlo« ali ne... Na »kile« živcev smo porabili... Ko smo se vrnili in ko sem vse dobro preštudiral, sem uvidel, da se bom kljub prejšnji odločitvi vrnil. Moramo!«

Bojan: »Kaj naj rečem? Strašno je tisto čakanje ali ti bo dano, da boš zapezal... se spoprijel s steno, ki med alpinisti veliko pomeni... Vreme pa se noče popraviti, okoli hrumijo plazovi, spajanje v mokrih šotorih ni pri-



Jože Zupan, 27 let, Himalajec, doma iz Rimskih Toplic, študent Višje šole za telesno kulturo v Mariboru, član Alpinističnega odseka pri celjskem Planinskem društvu.



Bojan Šrot, 21 let, doma iz Celja, študent prava, član AO pri celjskem Planinskem društvu.



Aleš Stopar, 21 let, doma iz Celja, študent, zdaj v JLA v Ljubljani, član AO pri celjskem Planinskem društvu.



Aco Pepevnik, 22 let, doma v Šentjurju, zaposlen v celjski Zlatarni, tudi član AO pri celjskem Planinskem društvu.

jetno... 12. marca je padla odločitev - nič več čakanja, sledi vrnitev! Vračali smo se kot poraženci, vendar Eiger nas bo še videl. Mora nas videti, in to na vrhu!»

Jožek: »Bil sem v Himalaji in drugod, bil sem poleti v Eigerju... Zdaj je bil nekaj posebnega... To ni poraz, saj smo za mnogo stvari bogatejši in to nam bo koristilo pri naslednjem poskusu v isti smeri. Pri zadnji akciji smo bili premalo pripravljeni in tudi preslabo opremljeni pa še vreme nam je ponagajalo, kot malokdaj. Če bomo vse to rešili, bo pri pri-

hodnjem poskusu prav gotovo boljše.«

Celjsko alpinistično ekspedicijo so vseskozi pestile težave. Od zbiranja potrebnih stvari za takšno pot do prevoza in ne nazadnje vremena, ki jim tokrat izrecno ni bilo naklonjeno. Navezali pa so mnoge koristne stike s tamkajšnjimi prebivalci, ki se »spoznajo«, kdaj je treba poskusiti. Dogovorili so se za sodelovanje in to mora roditi uspehe. Prvo razočaranje je že za celjskimi alpinisti, saj jih ne nazadnje tolaži tudi to, da sta to steno v letošnji zimi zmogla samo dva

alpinista, en Avstrijec in en Šved... Bile do naveze, ki so se večkrat vračale, vračale, dokler niso uspele.

Aleš: »Tudi mi bomo ponavljali, dokler pozimi ne pridemo gor!«

V teh besedah je odločnost, ki jo premorejo samo alpinisti. In ob takšni odločnosti bo prav gotovo tudi celjski alpinist kmalu stopil po »mrtvaški« poti na vrh Eigerja. To bo nova, pomembna zmaga, biser, na katerega je ponosen vsak alpinist. In ob tem, ko takole razmišljajo o ponovnem srečanju z Ei-

gerjem, v celjskem Alpinističnem odseku razglabljuje tudi o prvi samostojni celjski himalajski odpravi. Dobrih alpinistov je dovolj, da bi lahko poskusili tudi s tem. Vse potrebno naj bi predvidoma uredili do prihodnjega leta ali do leta 1983. Karakorum jih vabi in njegovi osemčlanski. Tam naj bi med drugim zavihrala tudi celjska zastava. Mladim, nadebudnim celjskim alpinistom bo pomagal eden prvih jugoslovanskih himalajcev Cic Debeljak...

Tekst: TONE VRABL  
Foto: SLAVKO CANKAR

## CELJSKE MLADINKE DRŽAVNE PRVAKINJE

Najboljše strelke in strelci Celja so se v Kragujevcu udeležili prvenstva Jugoslavije z značno puško serijske izdelave. Velik uspeh so dosegle mladinke Celja, ki so v konkurenci 23 ekip postale državne prvakinja. Celjanke so nastopile v postavi: Ingrid VREČEK 349, Barbara JAGER 352 in Alenka JAGER 361 krogov, s tem rezultatom se je Alenka med 90 posameznicami uvrstila na odlično drugo mesto. Odlično je streljal tudi mladinec strelske družine »KOVINAR« - Štore - Branko MALEC, ki je dosegel 367 krogov in se med 95 nastopajočimi mladinci tudi uvrstil na odlično drugo mesto. Zadovoljil je tudi njegov klubski kolega Jože Česnik, ki je nastreljal 360 krogov.

Med pionirkami sta med Celjankami zadovoljili Vesna Čuček 164 in Natalija Strašek s 153 krogi. Zal pa so slabo streljali naši člani Ervin Seršen 354, Tone Jager 355, Jože Jeram 357 in edini, ki je vsaj delno zadovoljil Marjan Dobovcnik s 359 krogi. Celjski veterani so očitno utrjeni od nenehnega nastopanja. T. J.

## ROKOMET

# KORAK DO KVALIFIKACIJ

### Republiški derbi bo v Grižah

Po zmagi nad Splitom so se rokometaši Aera Celje že pričeli pripravljati za kvalifikacije za vstop v bodočo I. A. zvezno ligo. Vse kaže, da se bodo letos Celjani ob morebitnem uspehu v II. zvezni ligi sever pomerili v zaključnih dveh kvalifikacijskih tekmah proti zmagovalcu zahodne II. zvezne lige - Proleterju iz Zrenjanina ali Potisju iz Ade. Torej proti dvem ekipam iz Vojvodine. Obe moštvi sta že bili članici zvezne lige.

Toda do konca prvenstva je še šest kol. Celjani igrajo do konca prvenstva še trikrat v gosteh in to v soboto v Ribnici proti Inlesu, potem na Reki proti Kvarnerju in v zadnjem kolu v Slavovskem Brodu proti Slavoniji DI. Doma pa so včeraj gostili Polet iz Murske Sobote, v dvoletni Golovec pa bodo še zaigrali rokometaši Zagreba in Mehanika.

Najtežje delo bodo imeli celjski rokometaši že v soboto v Ribnici. Domači Inles ima namreč še možnosti, da bi z morebitno zmago nad Aerom osvojil v tem prvenstvu peto mesto, kar bi zadostovalo za uvrstitev v I. B. zvezno ligo. Celjani pa morajo

zmagati, kajti drugače zasedovalci Mehanika, Rovinj in zlasti Zamet lahko ob koncu slavijo. Še dobro, da v celjskem moštvu tokrat dobro igrajo kandidati za mlado jugoslovansko reprezentanco Stanko Anderluh, Igor Razgor, Polde Kalin in Rolando Pušnik. Tu pa sta še rutinirana Milovan Tomič in Dušan Božič. Torej optimistične napovedi trenerja Aera Slobodana Miškovića so grajene na realnih temeljih.

Zanimivo je tudi tekmovalneje v republiški moški in ženski ligi. Vse ekipe so sicer ob prvomajskih praznikih počivale, toda že v soboto se pričnejo zaključne borbe, ki prinašajo prvim trem ali celo štirim moštvom mesto v bodoči II. zvezni ligi. In med temi kandidati imamo z našega območja kar dve moštvi. Šoštanj, ki je premagal Peko 31:18, je v vodstvu s prednostjo treh točk. Toda v prihodnjem kolu gostuje pri Minervi in tako bo v Grižah veliki derbi. Minerva, ki je trenutno četrta, bi z zmago lahko posegla še v borbo za II. zvezno ligo. Nasprotno pa mladi igralci Aera, ki so premagali Branik 26:18, »beži-

jo« z dna lestvice. Korak naprej bodo storili, če uspejo v soboto zmagati v Trziču proti Peku.

V ženski republiški rokometni ligi so igralke Šmartnega dosegle v zadnjih dveh kolih dva prodorna uspeha. Najprej so doma premagale Polano in kasneje v gosteh še Itas iz Kočevja 14:11. Na lestvici so pete in v kolikor bi v nedeljo uspele doma premagati Dravo iz Ptuja bi postale kandidatkinje za II. zvezno ligo. To pa bi bil največji uspeh za rokomet v Šmartnem ob Paki.

Drugoligaš, ženski rokometni klub Velenje, je uspel v gosteh, ko je premagal DI Trokut v Rajci 15:9.

Vse kaže, da bo novi tekmovalni sistem, ki se razprostira od I. A in I. B. zvezne lige preko II. zvezne lige in republiške lige omogočil vsem klubom, da »najdejo« svoje začetno mesto v tekmovalnem sistemu in potem tudi možnost napredka. Celjani so na pragu I. A. lige in upamo, da bodo čez dober mesec in pol uspeli v kvalifikacijah. V svojih petih kvalifikacijah!

J. KUZMA

V delovni beležnici celjskega Aero kluba, na kateri je zapisano ime Saške Strmole, ni zapisane devetnajstega skoka te mlade padalke. To je bil namreč zadnji skok te dijakinje pedagoškega šolskega centra v Celju. Splet doslej še nepojasnjenih okoliščin je prijetno zgodnjepopoldansko vajo v padalskih skokih na ptujskem letališču spremenil v tragičen zadnjeaprilski dan.



## SAŠKA STRMOLE

Smrt je Saško Strmole doletela le malo pred tem, preden je končala šolanje na pedagoškem šolskem centru, sredi načrtov za prihodnje. Hkrati pa je pretrgala mlado, pa vendar že bogato življenje. Preminula je sredi dejavnosti, ki se ji je posvečala že vse od osnovne šole - športa. Ko je obiskovala osnovno šolo, se je ukvarjala z orodno telovadbo in judom, med šolanjem na srednji šoli je igrala košarko pri Libeli, dokler se končno ni zapisala padalstvu. Ni je bilo strah višine. Hrabro, a vendar vedno premišljeno, se je spuščala v prostranstvo ozračja pod letalom. Kljub športnemu udelež-

stvovanju je bila ves čas dobra učenka in dijakinja. Bila je aktivna v raznih kroških; zdaj je vodila tudi šahovski krožek na IV. osnovni šoli.

Tisto, kar jo je delalo med prijatelji še posebno priljubljeno, je bilo njeno tovarništvo. Vedno je bila pripravljena pomagati. Pa naj je bilo to v šoli ali v okolju, kjer je stanovala. Prav zaradi tega je praznina, ki za njo ostaja, toliko večja.

V ponedeljek so jo številni prijatelji in znanci pospremili na zadnji poti. Vendar bo v srcih tistih, ki so jo poznali in z njo sodelovali, ostala v trajnem spominu.

F. K.

## NA KRATKO

### PRAZNIČNI TURNIRJI

Šahovski klub Savinjanec v Šempetru v Savinjski dolini je ob 1. maju pripravil braturnir, kjer je nastopilo 30 šahistov iz Savinjske doline. V najboljši skupini je zmagal Franc Brinovec iz Zalca (10 točk) pred Stanetom Skokom iz Šempetra (9,5), Martinom Stormanom iz Šempetra in Marjanom Črepanom iz Zalca (8,5) itd. V drugi skupini je osvojil prvo mesto Mitja Uršek iz Griž (6).

Tudi Šahovski klub Zalec je pripravil ob Dnevu OF in 1. maja šahovski braturnir, kjer je nastopilo enajst šahistov. Zmagal je Franc Brinovec ml. pred Marjanom Črepanom in Srečkom Habetom.

Šahisti Društva invalidov Zalec so se srečali z ekipo Društva invalidov Ptuj in igrali neodločeno 4:4. Na turnirju posameznikov je zmagal Plevnik pred Primožičem in Škobrnjetom.

JOŽE GROBELNIK

### ŠPORT V LAŠKEM

V I. občinski ligi v malem nogometu v laški občini nastopa 10 ekip, odigrali pa so enajst kol. Vodi TIM (17 točk) pred JLA (16), Galaksija (16), Rečica (12), Reka (11), Gren (11), Partizan ZM (8), Cosmos (8), Rod (7) in Obnova (3).

V II. ligi nastopa osem ekip, odigrali pa so osmo kolo. Vodi Vrhovo (13 točk) pred Partizan R (11), Zidani most (9), Šampioni (9), Vrh (8), VPD (8), Bor (3) in Breze (3).

V Laškem imajo tudi občinsko ligo v košarki, kjer nastopa 10 ekip. Po 4. kolu je vrstni red naslednji: vodi Merx (8), sledijo pa Pivovarna I, Tim, Dekorativna, VCMR (vsi 6), Kmetijska (4), Pivovarna II, Elkov (po 2) in Papirnica ter Bor - Lesnina (brez točk).

Sah: SK Laško je pripravil braturnir, kjer je sodelovalo 16 šahistov iz Zalca in Laškega. Zmagal je Brinovec st. (13) pred Urškom (12), B Pipalom (11,5), Brinovcem ml. (10,5), V. Pipalom (9,5 točke) itd.

V Laškem je bilo v organizaciji Društva prijateljev mladine pionirsko šahovsko prvenstvo celjske regije za letošnje leto. St. pionirji: 1. Velenje 24, 2. Slovenske Konjice 20,5, 3. Mozirje 19,5, 4. Zalec 16,5, 5. Smarje 14,5, 6. Celje 11 in 7. Laško 6 točk.

St. pionirke: 1. Velenje 17, 2. Zalec 15, 3. Smarje 11,5, 4. Mozirje 8, 5. Celje 6 in 6. Laško 2,5 točke.

ML. pionirji: 1. Velenje 20, 2. Slov. Konjice 13, 3. Mozirje 12,5, 4. Zalec 12, 5. Celje 12, 6. Podčetrtek 8 in 7. Laško 6,5 točke.

ML. pionirke: 1. Velenje 18, 2. Mozirje 13, 3. Celje 11, 4. Zalec 9, 5. Laško 5 in 6. Slov. Konjice 4 točke.

JOŠKO KOKOTEC

### URANKAR IN SKALAR PRVAKA

V Domžalah je bilo letošnje mladinsko prvenstvo Slovenije v dviganju uteži. Nastopila sta tudi dva celjska dvigalca, ki sta osvojila naslov prvaka. To je bil mladi Urankar, ki je v kategoriji do 56 kg osvojil prvo mesto in dosegel rezultat 110 kg. Skalar je zmagal v kategoriji do 60 kg in je dvignil 137 in pol kg. Uspeh pa je tudi član Velenja Čerimovič v kategoriji do 82 in pol kg z dvigom 200 kg.

### OLIMP POKALNI ZMAGOVALEC

Nogometna Olimpa so zmagovalci pokalnega tekmovanja v celjski občini. Po prepričljivi zmagi nad Kladivarjem 3:0 so pozneje premagali še ekipo JLA z rezultatom 9:8 (5:5, 4:1). V regularnem času se je namreč srečanje končalo z neodločenim rezultatom 5:5. Pri izvajanju enajstmetrovk pa so bili spretnejši igralci Olimpa. Tako bo ekipa Olimpa zastopala ožje nogometno področje Celja v nadaljevanju pokalnega tekmovanja.

### NOGOMETAŠI HUDINJE ZMAGOVALCI

Na turnirju občinskih prvakov osnovnih šol in ŠSD v nogometu, ki je bilo v Celju, so imeli največ uspeha mladi igralci OŠ Franja Vrnunča iz Hudinje, ki so premagali OŠ Šmartno ob Paki 2:0 (0:0) in OŠ Radlje 1:0 (0:0). Igralci Radelj so premagali Šmartno 6:0 (4:0).

Tako bodo igralci Hudinje sodelovali na polfinalnem turnirju v Litiji. Tekmovanje bo 9. maja.

### VODITA ŠTUCL IN BERVAR

Najboljši šahisti Celja in Zalca so se pomerili na četrtem hitropoteznem turnirju za pokal Celja. V močni konkurenci šestnajstih šahistov sta tokrat zmagala Franc Pešec in Božo Štucl, ki sta zbrala 13 in pol točke. Za pol drugo točko sta zaostala Matjaž Mikac in Jano Bervar - 11 točk. Sledijo: Tomaž Mikac 9,5, Pertinač 8,5, Janez Pešec 8, Marjan Črepan in Tine Prisljan 7 in pol točke.

Po štirih turnirjih sta v vodstvu za pokal Celja Bervar in

Štucl z 21 točkami pred Pešcem 12, Pertinačem in Matjažem Mikcem 11, Črepanom 8, Tomažem Mikcem, Bogadijem in Janezom Pešcem 6, Streherjem 5 ter Pajkom in Prisljanom 2 točki.

### ROGAŠKA SLATINA PETA

Tekmovanje so zaključile košarkašice v republiški ligi. Predstavnica našega območja sta dosegla polovičen uspeh. Medtem, ko so v zadnjem kolu igralke Rogoške Slatine ponovile dobro igro in zmagale v Kopru proti domačinkam 67:60 in si s tem priborile peto mesto, so igralke Libele doma nesrečno izgubile proti močni vrsti Mengša 63:64 in s tem ostale na zadnjem, enajstem mestu.

Moštvo Rogoške Slatine je v 20. srečanju enajstkrat zmagalo in devetkrat izgubilo. Zbralo je 22 točk. Ta uspeh so priborile igralke PEHLE, Virant, Pavšar, Čerešnik, Meš, Oblak, Čujež in Zupan.

Ekipa Libele je imela letos smolo. Mlado moštvo je zaigralo v zadnjih srečanjih odlično, toda več srečan je izgubilo v zadnjih minutah igre. Mladost je opravila svoje, toda moštvo v katerem igrajo košarkašice Cencelj, Cerjak, Aleksič, Koželj, Knez, Jančar, Benkovič, Janžek in Hribernik lahko v prihodnje doseže večji uspeh. Glavni namen in cilj vseh pri Libeli naj bo, da te igralke ostanejo skupaj še neko obdobje in uspehi bodo prišli. Celjanke so v dvajsetih srečanjih zmagale samo štirikrat in 16-krat izgubile.

### LJUBNO DRUGO

V republiški ženski odbojkarški ligi so letos dosegle izreden uspeh igralke Ljubnega, ki so ob koncu prvenstva osvojile odlično drugo mesto za neporaženim Branikom iz Maribora. Ljubno je igralo 17 srečan in 13-krat zmagalo ter samo štirikrat izgubilo. Imajo mlado in zelo uigrano moštvo, ki bo doseglo svoj vrhunec šele v prihodnjih sezonah.

Nasprotno je mlada ekipa Golovca letos pokazala nekaj dobrih iger, toda to ni bilo dovolj za prodor v gornji del lestvice. Celjanke so ob koncu osvojile sedmo mesto in zbrale 14 točk. Sedemkrat so zmagale in desetkrat izgubile.

### ŠEMPETER PREDZADNJI

Prvenstvo so zaključili tudi odbojkarji Šempetra, ki so po odličnem startu v spomladanskem prvenstvu ob koncu doživeli nekaj porazov in to je bilo dovolj, da so ob koncu zasedli predzadnje mesto s 14 točkami. V zadnjem kolu so izgubili odločilno tekmo proti Bovu 2:3 in s tem verjetno tudi mesto med drugoligaši.

J. KUZMA

## KEGLJANJE

# TOKRAT USPEH IN PORAZ

### Ženske in moški drugi v republiški ligi

Ljubitelji kegljanja v Celju bodo prišli na svoj račun ponovno v soboto, ko bo ob 15.00 uri na sporedu na kegljišču Ingrada ženski dvoboj med Celjem in Gradisem, ob 17. uri pa dvoboj moških Celje - Triglav. Vodeči Triglav, ki je še vedno za dve točki boljši od Celja, bo poskušal z zmago potrditi svoj letošnji primat v republiški ligi. Toda najboljša celjska šesterka ima trden namen, da se izenači s Triglavom in doseže

svoj doslej največji uspeh!

Če pogledamo zadnje rezultate, moramo ponovno pohvaliti moško vrsto. Celjani so sredi Ljubljane presenetljivo premagali ekipo Gradisa z rezultatom 5188:5131, torej za 57 kegljev. Ta uspeh so Celju priborili Urh 886, Kompan 828, Kačič 893, Nareks 897, Tisovec 815 in Tomažič 869 kegljev.

Manj uspeha so imele kegljavnice. Kljub dobremu nastopu so v Ljubljani izgubile

proti Ljubljani z rezultatom 2395:2437, torej za 42 kegljev. Za celjsko ekipo so nastopile: Pečovnik 390, Urh 398, Bajde 401, Lesjak 416, Marinc 403 in Gobec 387 kegljev.

Na lestvici je ženska ekipa Celja na drugem mestu z dvema porazoma in petimi zmagami. Sedaj bo mnogo težje osvojiti naslov prvaka, kajti vodeči Konstruktor je iz kola v kolo v boljši formi. Vse kaže, da bo srečanje med Celjem in Konstruktorjem v zadnjem kolu resilo vprašanje najboljših ekip.

Razveseljivo pa je, da se je tako moška, kakor ženska ekipa že uvrstila na državno prvenstvo.

Tekmovanje so pričeli tudi v II. republiški kegljaški ligi, kjer sodelujeta z našega območja Kovinar iz Štor in Aero Celje. Slednji je nastopil v 1. kolu v Trbovljah proti Partizanu. Kljub odlični igri peterice v ekipi so Aerovci izgubili zaradi slabega dne Božička, ki je porušil samo 804 keglje. Ostali so pridali rezultatu 5241 (izgubili so za 35 kegljev) naslednje število kegljev: Šrot 941, Viki Vanovšek 895, Ramšak 908, Dušan Vanovšek 876 in Lubej 817.

TV

J. KUZMA

## ŠAHOVSKA NAGRADNA IGRA 16

Mnogim jugoslovanskim šahistom je uspelo osvojiti naslov državnega prvaka, vendar je med njimi samo eden, ki je ta naslov osvojil kar enajstkrat.

### Vprašanje:

Kateri izmed trojice naših velemojstrov je kar enajstkrat osvojil laskavi naslov najboljšega v Jugoslaviji (pravilni odgovor obkroži):

### SVETOZAR GLIGORIČ VASJA PIRC PETAR TRIFUNOVIČ

Odgovore s kuponom pošljite najkasneje do 12. maja v naše uredništvo, trije izmed sodelujočih pa bodo z žrebom dobili nagrade PIVOVARNE LAŠKO!



# AZIJSKA NAGRADA

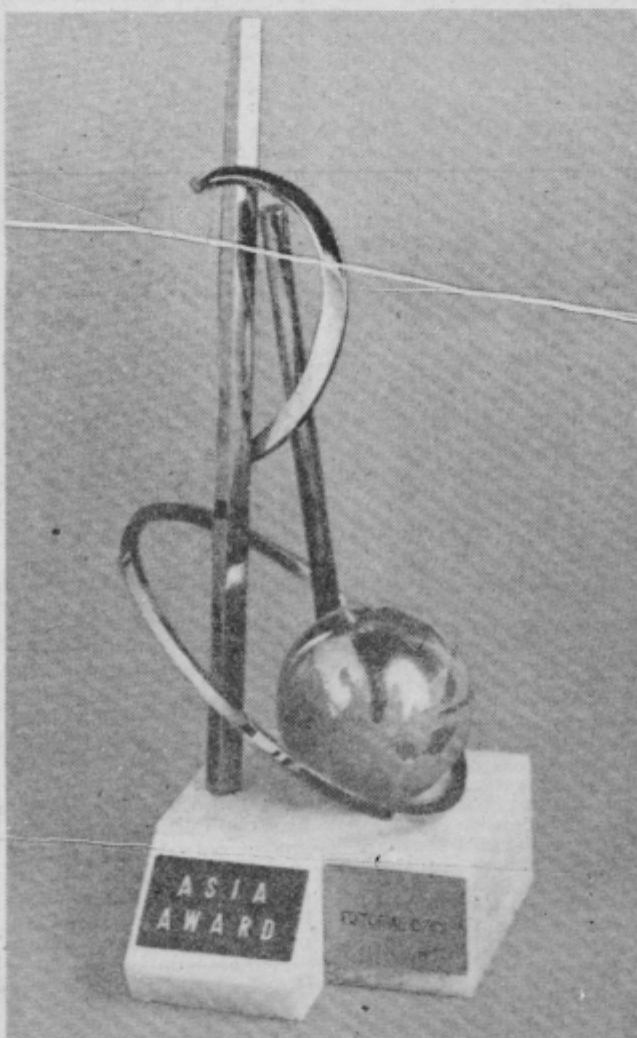
**Priznanje COFLEXU LTD z Malte je priznanje  
COMETU iz Zreč**

Izvoz znanja in tehnologije, ki je v celoti nastala v domačih glavah in v domačih razmerah zreškega Cometa na Malto je prej kot v dveh letih rodil bogate sadove. Coflex Ltd. Corradino Malta je prejel veliko Azijsko nagrado za letošnje leto za kvaliteto umetnih brusov. To pa je priznanje za zreški Comet, saj izdelujejo umetne bruse na osnovi njihove tehnologije, ob stalnem prenosu dosežkov iz matične firme pri kvaliteti, storilnosti, tehnoloških izboljšavah, zniževanju stroškov proizvodnje...

Tovarno na Malti sta pred slabima dvema letoma ustanovila zreški Comet in malteška korporacija za razvoj MDC. Pri naložbi je sodeloval Comet oziroma njegova temeljna organizacija Coflex s 70 odstotki kapitala, malteška družba pa s 30. Kljub mnogim začetnim težavam je proizvodnja kmalu stekla. Proizvajajo pa del Cometovega programa, zato ga tudi dopolnjujejo z zreškimi izdelki. Kakovost izdelkov stalno preverjajo, prav tako celoten proizvodni proces. Priznanja se lahko tako vsi enako veselijo.

Mednarodno Azijsko nagrado podeljuje časopis The East Trade iz Singapurja družbam, ki razvijajo trgovanje in sodelovanje z azijskimi državami in ki so na tem področju dosegle ustrezno kakovostno raven. Coflex Ltd. je vse pogoje izpolnil. Nagrada pa ima poleg potrditve kvalitete in proizvodne usmerjenosti tudi druge vrednote. Ob podelitvi te nagrade namreč izdajo tudi katalog vseh, ki so nagrado dobili. Za Coflex Ltd. so zapisali, da je to mešana družba, organizacija, kjer delajo po tehnologiji zreškega Cometa in da kakovost kontrolira zahodnonemška ustanova.

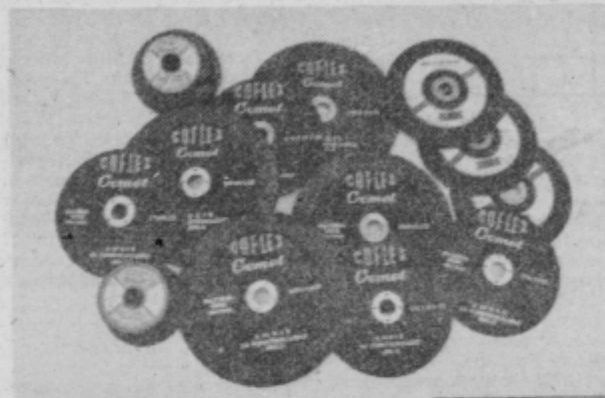
Preteklo leto je bilo za Coflex Ltd. prvo leto samostojnega poslovanja v zaostrenih pogojih mednarodne konkurence, ki pa ga je ob pomoči Cometa dobro zaključila. To je bilo leto, v katerem so organizirali proizvodnjo, dosegli visoko stopnjo produktivnosti, kvaliteta je dosegla načrtovano raven. Leto, ki je bilo tudi poslovno uspešno. Pretežni del proizvodnje je bil še vedno usmerjen v Evropo preko naročil, ki jih je posredoval Comet, poleg domačega in azijskega tržišča pa so usme-



Nagrada Azije, bronasta in marmorna trofeja, je delo španskega kiparja in kovinarja Martina Perillona.

rili svojo pot tudi k osvajanju severno-afriškega tržišča, zlasti Alžira. Ker pa tu prodor še ni tolikšen, kot ga žele, je proizvodnja v preteklem letu še ostala na začetni ravni, torej v okviru enoizemskega dela, seveda z možnostjo, da z dvoizemskim podvojijo zmogljivosti. Kljub temu pa se investicija Cometu dobro vrača. Želijo seveda, da bi se vložena sredstva čimprej vrnila. Ocenjujejo pa, da bi se že v letu 1981 lahko približali temu cilju. Ob tako dobrem sodelovanju, kot so ga doslej že razvili, bi tudi pri tem lahko in morali uspeti.

Comet in Coflex Ltd. z Malte sta pri kvaliteti izdelkov že uspela. Uspela sta s sodelovanjem. Ne samo ona dva. Dve deželi sta uspeli, saj ne smemo pozabiti, da je Coflex Ltd. na Malti prva jugoslovanska naložba v proizvodnjo umetnih brusov na tej neuvrščeni, prijateljski sredozemski državi. Zreški Comet namerava položaj in vlogo Coflexa Ltd. še utrditi ter pritegniti k sodelovanju še enega tujega partnerja, s tem pa bi gotovo še okrepili kooperantske posle. Vedno, kadar uspejo delavci na Malti, uspe tudi zreški Comet, uspe njegovo znanje in tehnologija. Priznanje enemu je priznanje vsem in tudi Azijska nagrada je nagrada uspeha vseh.



V takšnih umetnih brusih je vgrajeno znanje zreškega Cometa, znanje, za katerega so dobili priznanje.



Šele dve leti minevata, kar so Zrečani na Malti pričeli z montažo strojev v proizvodni hall.



Delavci na Malti v Coflexu Ltd. so mladi in ni jih veliko - toda delajo dobro!

## GORA OLJKA

## DRUŽBENA MALOMARNOST

Dom propada, radi pa bi ga planinci

Dom na Gori Oljki žalostno propada. Kljub temu še vedno privablja številne turiste, ki začudeni zrejo v razvaline nekoč izredno lepega objekta. Po svojem videzu je spominjal že kar na hotel. V domu je več restavracij, kuhinja in nekaj sob. Ni se dolgo od tega, ko so ob sobotnih večerih v domu prirejali plesne prireditve, sem pa so radi zahajali tudi planinci, saj se tu križata Savinjska in Šaleška planinska pot. Razgled z Gore Oljke je enkratni, saj se z nje vidita tako Šaleška kot Savinjska dolina. Skratka, tu je ena najlepših razglednih točk na našem območju.

Dom torej propada. Vrata so razbita, stekla na oknih tudi, streha pušča, ometi odpadajo in stene so vlažne.

Objekt je družbena lastnina. Delovna organizacija Gostinstvo-turizem, ki je objekt pravno nasledila, je dovolila prenos uporabe planinskega društva Polzela. OK SZDL v Žalču se strinja, da dom prevzame v upravljanje planinsko društvo. S tem se strinja tudi občinski izvršni svet, svoje pa bodo morali reči še delegati občinske skupščine na eni izmed svojih prihodnjih sej. Če se bo s tem strinjal tudi republiški izvršni svet, bo dom končno v rokah planincev. In kaj potem? Za obnovo doma bo potrebnih tisoče prostovoljnih delovnih ur in ogromno denarja, saj je dom v takš-



nem stanju, da je vprašanje, kako ga bodo lahko spravili v red le planinci. Ti so dom nekoč že hoteli prevzeti, vendar odgovorni takrat nad tem niso bili navdušeni stanju! Sedaj, ko je tako razpadel, pa bi si ga lahko lastili vrli ljubitelji planin.

Naj bo tako ali drugače žalostno je, da družbeni objekti tako propadajo, da se do njih obnašamo, kot da niso

naši. Nekaj časa so dom imeli v najemu razni zasebniki, ki tudi niso bili zainteresirani, da bi objekt vzdrževali, pač pa jim je bil edini cilj čim več zaslužiti. Res pa je tudi, da je dom takrat vsaj obratoval. Sedaj še tega ni več! Ljudje, ki slučajno zaidejo na to lepo planinsko točko pa so ob pogledu na dom dobesedno zagroženi.

JANEZ VEDENIK

v Veterniku pa je deček zagledal staro mamo in skočil s traktorja ter padel pod kolesa prikolice in na kraju nesreče umrl.

## PEŠEC NA DESNI STRANI

Skozi Šentvid pri Grobelnem je vozila z osebnim avtomobilom ANGELA ŠTOR, 58, iz Celja in dohitela FRANCA GAJŠKA, 58, iz Šentvida, ki je po svoji desni strani cestišča potiskal ob sebi kolo. Voznica ga je zadela s sprednjim desnim delom avtomobila in zbila v občestni jarek. Poškodbe so bile tako hude, da je Gajšek na kraju nesreče umrl.

ne v predalu točilne mize, odprl blagajno in pobral denar, pri tem pa mu je padla na tla kuverta z 19.000 dinarji, ki jih je pozabil. Za storilec se poizvedujejo.

## DEČEK SKOČIL S TRAKTORJA

Po kolovozni cesti iz peskoloma proti Veterniku je KAREL KLAKOČAR, 28, iz Veternika vozil na prikolici traktorja gramoz. Na pesku so sedeli 3 in pol letni BORIS MOŠKON in njegova starša. Pri hiši številka 25

## PRIZADEVNI ŠOŠTANJSKI GOBARJI

Pred dobrim letom so v Šoštanju ustanovili društvo gobarjev in zeliščarjev. Ker je to prvo tovrstno društvo v velenjski občini, smo o enoletnem delovanju društva povprašali predsednika Ivana Bačovnika. Le-ta je povedal, da so mislili ustanoviti le gobarsko društvo, na ustanovnem občnem zboru pa so se na predlog predsednika krajevne konference SZDL ing. Franca Pečovnika gobarjem pridružili še nabiranci zdravnih zelišč. Predstavnik zveze borcev Milan Pugalj pa je na zboru povdaril pomen delovanja takega društva s posebnim ozirom na prehrano v izrednih okoliščinah, ko bi morali ljudje živeti zgolj v naravi in samo od naravnih sadežev.

Društvo je že lansko jesen v domu krajevne skupnosti Šoštanj pripravilo gobarsko zeliščarsko razstavo, ki jo je v treh dneh obiskalo okrog 1000 ljudi, še zlasti pa veliko šolske mladine, kar je bilo vsekakor zelo razveseljivo, saj si društvo prizadeva, da bi prav mladino naučili pravilnega nabiranja gob. Ivan Bačovnik je še povedal, da bodo v okviru društva začeli letos s poskusno gojitvijo delikatesnih gob šampinjonov, za kar pa bo glede na rentabilnost takšnega pridobivanja teh vrst gob potrebna predhodna študija. Seveda pa si bo društvo prizadevalo vzgajati članstvo, še zlasti pa mladino, z raznimi strokovnimi predavanji, s prikazovanjem diapozitivov užitnih in strupenih gob. Še posebno razveseljivo pa je, da je društvo s pomočjo krajevne organizacije SZDL dobilo tudi svoj uradni prostor v stavbi bivše občine, kjer so vsako sredo od 8. do 10. ure uradne ure in možen vpis v društvo. Letna članarina je 50 din, za mladino pa 20 din. Da bi delo društva bilo čim bolj uspešno, imajo redne mesečne sestanke, na katerih se sproti dogovarjajo o delovnih nalogah, pač glede na trenutne pogoje dela oziroma sezone nabiranja gob in zdravnih zelišč.

Tako je za konec najinega razgovora povedal predsednik Ivan Bačovnik, ki je bil pobudnik in je žrtvoval veliko prostega časa za ustanovitev in tekoče delo gobarsko zeliščarskega društva v Šoštanju.

V. KOJC



## STANOVANJA ZA DELAVCE GORENJA

Konec aprila so v tovarni gospodinske opreme Gorenje v Velenju delavcem izročili ključe 78 stanovanj v naselju Šalek-Gorica III. To so eno, dvo in trisobna stanovanja z daljinskim ogrevanjem in zakloniščem.

Izvajalec del na stanovanjskih zgradbah Gorenja je zamujal z deli zaradi tržnih razmer in dodatnih zemeljskih del pred začetkom gradnje.

Ključke so dobili delavci, ki že imajo nekaj časa odločbe za dodelitev stanovanja. Pravico do tega so pridobili na razpisu za dodelitev stanovanj po samoupravnem sporazumu o uporabi in združevanju sredstev za stanovanjsko gospodarstvo.

V Gorenju bodo v tem času skupaj s temi stanovanji, v katero so se delavci že vselili, pridobili 180 stanovanj, kar pomeni sicer lepo število, potreb pa še zdaleč ne bodo zadostili. Naslednji objekti bodo v naselju Šalek II, kjer bo zgrajenih in predvidoma vseljivih ob koncu leta 1982 še 106 stanovanj.

Na fotografiji: Pred novim stanovanjskim objektom Gorenja v »satelitskem« naselju Velenja - v Šaleku - Gorica II. HINKO JERC



## PRI RIMSKI NEKROPOLI

Tako se imenuje nova restavracija v središču Šempetra. Otvoritev je bila dan pred delavskim praznikom in pomeni velik delovni uspeh Hmežadovne delovne organizacije Gostinstvo in turizem. Pa ne le to. Pomeni korak naprej v izboljšanju turistične ponudbe Šempetra. Mnogo je namreč bilo turistov, ki so obiskovali rimsko nekropolo in tožili so, da se v bližini ne da okrepati. Restavracija, ki je veljala tri milijone dinarjev je v zgradbi hmeljarskega doma, odprta bo vsak dan, v njej pa bo zaposleno devet ljudi. Je pa dobrodošla tudi kmetom, potnikom na relaciji Maribor-Ljubljana in vsem tistim, ki radi dobro jedo. JANEZ VEDENIK

## LAŠKO: MESEC ČISTOČE

Krajevna skupnost Laško dobi vsako pomlad lepše obličje. Krajanom namreč ni vseeno, v kakšnem okolju živijo.

V krajevni skupnosti Laško so se tudi letos odločili za nadaljevanje vsakoletne akcije čiščenja in urejanja okolja pod naslovom »mesec čistoče«, ki traja od 15. aprila do 15. maja. In, če že služba za odvoz smeti, največ iz objektivnih razlogov, ne more opravljati svoje dejavnosti tako kot bi bilo treba, je takšna akcija, v kateri so vključeni vsi krajanje, toliko bolj dobrodošla in pohvalna.

Laško je turistični kraj, bliža se sezona, zato so prizadevanja za lepši in prijaznejši videz mesta in njegove okolice, kakšna pa sebi umevna. V tej akciji sodelujejo vsi občani, hišni sveti, delovne organizacije, vodi in nadzoruje pa jo eno najaktivnejših društev v KS Laško, Hortikulturno društvo, ki bo ob koncu akcije tudi s fotografijami zabeležilo, kakšne sadove je obrodil »mesec čistoče«.

M. A.

## ZGODILO SE JE...

## USODNO LETENJE

S planine Loka se je nad Luče spustil z zmajem IVAN PREK, 33, iz Podveže. Krožil je nad Lučami in nenadoma zasel v vrtnec vetrov. Začelo ga je prevračati in s hrbtno stranjo je padel na njivo ter obležal mrtev.

## UKRADEL IN IZGUBIL

V noči med nedeljo in ponedeljkom je neznanec odnesel iz blagajne hotela Turist v Mozirju 150 tisoč dinarjev. Storilec je kaj hitro našel ključe blagaj-

## CENTER ZA MLADINSKI TURIZEM CELJE, Kocenova 2

razpisuje prosta dela in naloge:

- 1 receptorja
- 1 skladiščnika
- 2 delavca za delo v kantini
- 1 čistilke
- 1 obrtnika

(potrebno znanje tesarskih, ključavničarskih, vodo- in elektroinstalacijskih del)

za dobo 2.-3. mesecev v letovišču Savinja v Makarski. Prijave bomo sprejemali za redno in pogodbeno delo.

Pogoji prijav: delovne izkušnje na enakem ali podobnem delovnem mestu  
Rok prijav: 10 dni od objave razpisa

O izbiri bomo kandidate obvestili pismeno v 15 dneh po končanem razpisu

## TURISTIČNO DRUŠTVO DOBRNA

objavlja prosta dela in naloge

## vodje turistične pisarne

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje: da imajo končano srednjo ekonomsko-turistično smer  
znanje tujega jezika (nemškega)  
znanje strojepisja  
dve leti delovnih izkušenj

Kandidati, ki izpolnjujejo razpisne pogoje, naj pismene vloge z dokazili oddajo TD Dobrna v roku 15 dni po objavi.

## HMEZAD NOTRANJA TRGOVINA ŽALEC

Delovna skupnost skupnih služb

KOMISIJA ZA DELOVNA RAZMERJA  
OBJAVLJA  
NASLEDNJA DELA IN NALOGE

## 1. Vodenje ekonomsko-organizacijskega oddelka

POGOJI: končana ekonomska fakulteta ali visoka ekonomsko-komercialna šola in štiri leta ustreznih delovnih izkušenj.

Kandidati naj pošljejo prošnje in dokazila o izpolnjevanju pogojev v roku 15 dni po objavi kadrovske službi DO HMEZAD NOTRANJA TRGOVINA ŽALEC, Celjska cesta 7.



## OGLASI

### PRODAM

ZASTAVO 750 lux 64.000 km v dobrem stanju (prva barva) prodam za 4,5 M. Čater, Na Ilpico 4, Šentjur, tel.: 741-000 int. 42.

DVOSOBNO stanovanje, dve garaži, ena garaža je delavnica 5 x 7 m s kanalom in skladiščem, ter vrt z zemljo, skupaj 1016 m<sup>2</sup>, prodam. Zglasite se pri odv. Miller Romanu.

TRAKTOR Zetor 2511 z bočno kosilnico Garibaldi, prodam. Ogled petek, sobota popoldan, nedelja dopoldan. Jager, Latkova vas 30, Prebold.

GRADBENO barako ugodno prodam. Kaičič, Doberteša vas 63, Šempeter, dop. tel.: 710-715.

LADO 1200 prodam. Ogled vsak dan od 15. do 19. ure. Prelog Branko, Celjska 18, Vojnik.

PRODAM TAM 8000 kasonar 4,5 m. Ogled vsak dan - cena po dogovoru. Bele Davorin, Trilčno 16, Rogatec.

TEŽKO mlado kravo s teletom, prašiča 60 kg, kuhinjski štedilnik Küpperbusch ter enosno prikolico, prodam. Šorn Bukovžlak 9, Teharje.

TV BARVNI Gorenje 950, 75, brezhiben ugodno prodam. Vprašati na tel.: (063) 22-779.

KOKOŠI nesnice rjave za nadaljnjo rejo ali zakol prodajamo v petek 8. maja, soboto in nedeljo. Zgornje roje 23, Šempeter.

MIZO, tri stole, angleščino 2000 S in kanarčke, prodam. Kraigherjeva 7, Nova vas, stanovanje 63, 11. nad.

FIAT 127, malo karamboliran ugodno prodam. Ogled vsak dan od 16. ure naprej. Zupančič, Gorica pri Silivnici 25.

TOVORNI avto Mercedes 319 D vozen z B kategorijo, prodam. Petrej Stefan, Ilovca 8, Vojnik.

10 MESECEV starega lovskega terierja, prodam. Ogled možen vsako popoldne od 18. ure dalje na naslov. Remih Ladislav, Žalec, Cesta na Lavo 9.

HSR 48 z zvočniki prodam. Simonič Ervin, Prijateljeva 1, Celje (Hudinja).

ELANOV čoln z motorjem TOMOS 4 ter prikolico prodam. Črepinšek Vitomir, Pohorska 4, Celje.

FIAT 750, neregistriran in 2 t sena, prodam. Sivka Slavko, Laška vas 29, Štore.

POSESTVO z gospodarskim splotjem prodam v Hrušovcu blizu trga Šentjur. Inf. dobite pri Debelak Francu, Ul. Malgaja 45, Šentjur, vsako nedeljo dopoldne.

OBRAČALNIK šir. 130 cm prodam. Pezdevšek Martin, Goričica 2, Šentjur.

PRAŠIČE za zakol ali nadaljnjo rejo, teža 80 kg in pujske 10 tednov stare, prodam. Gobec Ivan, Završe 11a, Grobelno, tel.: 821-285.

PRIKOLICO za osebni avto prodam po ugodni ceni. Smole Franc, Sodna vas 21, Pristava pri Mestlinju.

KASETOFON in manjše harmonike dvovratne, frajtonerce ugodno prodam. Lubej Slavko, Repno 6, Šentjur.

ZASTAVO 1300 E dobro ohranjeno, prevoženih 15 km, letnik 78, prodam. Uratnik Edo, Braslovče 14.

ZASTAVO 101, letnik 76, prodam za 6 M. Klapalič Goran, Okrogarjeva 3, Nova vas.

TRAVNIK 1,6 ha, sončna lega, 25 km iz Celja proti Planini, asfal., prodam. Tel.: 23-458.

MONTAŽNI bazen Ø 3,6 m, višine 0,90 m, ugodno prodam. Cena 10.000 din, Herman, Levstikova 9, Žalec.

BREJO telico 8 mesecev, prodam. Fideršek Anton, Proseniško 17, Šentjur.

MOLZNI stroj, prevozni in traktorsko kosilnico na tri točkovni sistem, skoraj novo prodam. Božnik Marko, Socka 25, Strmec pri Vojniku.

VOZNEGA voia, starega 4 leta, težkega 600 kg in vozno kravo staro 6 let, težko 600 kg, 5 mes. brejo, prodam. Preložnik Jože - Štrancar, Straža 3, Strmec pri Vojniku.

GARAŽO na Zelenici, V stanovanjskem bloku prodam. Tel.: 24-235.

MLIN za žito (žrmlje) košnjo na sončni legi v Šmarju, prodam. Vizjak Slavko, Zadrže 13, 63240 Šmarje.

ČOLN Kliček s prikolico ugodno prodam. Tel.: 701-589.

80 a ZEMLJE, s hišo prodam. Šket Ivan, Vršana vas 38 a, Pristava.

SENO prodam. Belak Franciška, Stražica 26, Frankolovo.

KROMPIR, prodam. Velenšek Greta, Ostrožno 131, Celje.

STANOVANJSKO hišo z nekaj zemlje na lepi sončni legi, voda, elektrika v hiši, prodam. Primeren za vikend, cesta do hiše, cena po dogovoru. Antolinc Fanika, Log 22, Rogatec.

TOVORNI avto Mercedes 312 ugodno prodam. Registriran do marca 82. Šram Franc, Petrovče 100, na žel. postaji.

ZASTAVA 750 LE letnik 81, prodam delno za gradbeni les. Tel.: 28-448.

RENAULT 16 TL, letnik 73, prodam. Tel.: (063) 26-471.

UGODNO prodam prenosni barvni televizor Grundig. In. tel.: 737-199, vsak dan od 19. do 20. ure.

UGODNO prodam »Pony express«, kopalno bano, 1 kom. okna 1,20 x 0,90. Telefon 22-896, Tončke Čečeve št. 6.

SIMCO 1000 LS, letnik 1976, delno tudi za kredit. Informacije popoldne na tel. 24-983.

125 P star 8 mesecev. Inf. na tel. 24-984.

### KUPIM

GLOBOK rabljen otroški voziček kupim. Tel.: 27-615 ali 21-225.

ZA ŠKODO 110 L kupim pokrov prtljajnika, sprednjo masko in zadnji desni blatnik. Ban Franci, Lopata 65, Celje.

KUPIM traktor 20-35 KM - Ferboson ali Stayer. Romih Franc, Svetina 22, Štore.

### STANOVANJA

ZAMENJAM dvoipolsobno stanovanje, 10 let staro, družbeno (54 m<sup>2</sup>) na Zelenici za večje. Ponudbe pod šifro: Centralno ogrevanje, ali na tel.: 21-241.

ZAMENJAM stanovanje v centru mesta veliko kuhinjo, sobo, kabinet, predsobo, kopalnico, najemna nizka - za dvosobno v bloku. Šifra: Center.

GARSONIERO centralno ogrevano I. nad. zamenjam za stanovanje tudi brez centralne v Ljubljani ali Kranju. Šifra: Garsoniera - okolica Celja.

STAREJŠI upokojenki nudim brezplačno enosobno stanovanje (centralno ogrevano) proti zamenjavi enako vredno ali večje. Centralno ogrevanje ni obvezno. Upokojenka.

EKONOMSKO komercialni predstavnik, nujno lažje opremljeno sobo v Celju ob 15 dnevnih potovanjih po Sloveniji. Tel.: (016) 44-554 Milčič.

ZAMENJAM dvosobno stanovanje v Velenju za enako ali manjše v Celju. Šifra: Takoj.

### ZAPOSLITEV

V REDNO delovno razmerje sprejemam natakario ali trg. prodajalko. Lahko delo, urejen delovni čas ter dober osebni dohodek. Zaželena starost nad 25 let. Zglasite se osebno v Bifeju Park, Celje, Malstrova 2, tel.: 21-763.

### HMEZAD NOTRANJA TRGOVINA ŽALEC

#### KOMISIJA ZA DELOVNA RAZMERJA

OBJAVLJA NASLEDNJA DELA IN NALOGE

#### TOZD VELEPRODAJA

##### 1. skladiščnega delavca

POGOJI: končana osemletka in eno leto delovnih izkušenj pri skladiščnem poslovanju. Poskusno delo je dva meseca.

#### TOZD TRANSPORT

##### 1. avtomehanika za tovorna vozila

POGOJI: končana poklicna šola avtomehanika in dve leti ustreznih delovnih izkušenj. Poskusno delo je tri mesece.

Kandidati naj pošljejo prošnje in dokazila o izpolnjevanju pogojev v roku 15 dni po objavi kadrovske službi DO Hmezad Notranja trgovina Žalec, Celjska cesta 7.

### ZAHVALA

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi moje ljube hčerke

## SASKE

se iskreno zahvaljujem AEROKLUBU CELJE za njihovo nesebično pomoč, ki so jo nudili v najhujših trenutkih. Iskrena hvala.

Ivan Strmole

### ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgubi naše ljube hčerke

## SASKE STRMOLE

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so jo pospremili k počitku v njen zadnji dom, ji darovali toliko lepih vencev in cvetja ter sočustvovali z nami. Posebna zahvala AEROKLUBU CELJE, PEDAGOŠKEMU ŠOLSKEMU CENTRU, pevskemu zboru, govornikom in vsem mladim, ki so ji izkazali zadnjo čast. Hvala tudi duhovniku za opravljen obred,

Družina Strmole

### ZAHVALA

Ob boleči izgubi ljube žene

## Katarine Bence roj. Javornik

stanujoče ul. Frankolovskih žrtev 30, Celje

se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, prijateljem in sosedom, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti v Dobrni in darovali vence. Posebna hvala tov. Pavliču, predsedniku ZB Hudinja, za njegove poslovilne besede ob grobu. Hvala Pokelšek Francu, Drame Hinku in Kasnik Hubertu, ki so mi bili v najtežjem trenutku v oporo. Hvala Dobrnem duhovniku za obred. Iskreno se zahvaljujem Hudinjskim borce, ki ste se v tako velikem številu poslovili od nje. Hvala Dobrski SZDL in gasilskemu društvu. Vsem še enkrat priščrna hvala

Žalujoči

mož Avgust Bence

### SIP - Strojna industrija n. sol. o Tovarna kmetijskih strojev n. sol. o Šempeter v Savinjski dolini

OBJAVLJA naslednja prosta dela in naloge

#### Vodenje lakirnice

Poleg splošnih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:  
- kemijski tehnik ali druga ustreznna srednješolska izobrazba  
- 2 leti delovnih izkušenj pri vodenju in organiziranju barvanja izdelkov  
- enojzemensko delo  
- stanovanja ni  
- sklenitev delovnega razmerja po dogovoru

Pismene prijave z dokazili o izobrazbi sprejema SIP - Strojna industrija, 63311 Šempeter v Savinjski dolini 15 dni od dneva objave. Prijav z nepopolnimi dokumenti ne bomo upoštevali. O izbiri bomo kandidate obvestili v 30 dneh po izteku roka za prijavo.



## NA DOPUST S TTG

CELJE  
Titov trg 1  
tel. 23-448

### PULJ - paviljoni VERUDELA

Cena za 10 dni: 1. 6.-1. 7. 4420 din  
Cena za 10 dni: 1. 7.-31. 8. 4820 din

- APARTMANI V BANJOLAH  
- APARTMANI PJEŠČANA UVALA  
Cena za 5 oseb na dan 1450 din

### MEDULIN PRI PULJU - hotel BELVEDERE

Cena za 10 dni: 1. 6.-1. 7. 4420 din  
Cena za 10 dni: 1. 7.-31. 8. 4820 din

### PRIMOŠTEN - ZASEBNE SOBE

Cena za 10 dni: 1. 6.-1. 7. 4655 din  
Cena za 10 dni: 1. 7.-31. 8. 4910 din

### VIS - OTOK VIS - hotel TAMARIS

Cena za 10 dni: 1. 6.-1. 7. 3460 din  
Cena za 10 dni: 1. 7.-31. 8. 4560 din

### ZASEBNE SOBE:

Cena za 10 dni: 1. 6.-1. 7. 3210 din  
Cena za 10 dni: 1. 7.-31. 8. 3860 din

### RABAC - hotel MARINA

Cena za 10 dni: 1. 6.-1. 7. 4410 din  
Cena za 10 dni: 1. 7.-31. 8. 4620 din

### KOMIŽA - OTOK VIS - hotel BIŠEVO

Cena za 10 dni: 1. 6.-1. 7. 4630 din  
Cena za 10 dni: 1. 7.-31. 8. 6030 din

### KOMIŽA - OTOK VIS - ZASEBNE SOBE

Cena za 10 dni: 1. 6.-1. 7. 3630 din  
Cena za 10 dni: 1. 7.-31. 8. 3830 din

### PIRŠEV DOM NAD MISLINJO

CENA NA DAN PO OSEBI - 250 din

**TV SPORED**

TELEVIZIJSKI SPORED ZA TEDEN  
OD 10. 5. do 16. 5. 1981

NEDELJA, 10. 5.

- 9.15 POROČILA (Lj)
- 9.20 ŽIV ŽAV, otroška matineja (Lj)
- 10.10 R. Grič-S. Karanovič: NA VRAT NA NOS, nadaljevanje in konec (Lj)
- 11.05 TV KAŽIPOT (Lj)
- 11.25 MOZAIK (Lj)
- 11.30 NARODNA GLASBA (Bgd)
- 12.00 Tampere: EP V BOKSU, prenos (do 15.30/16.00) (EVR, Zgb II)
- 16.00 POROČILA (Lj)
- 16.05 KULTURNA DEDIŠČINA PAKISTANA, dokumentarna oddaja (Lj)
- 16.30 Split: MEDNARODNI PLAVALNI MITING (Zgb II, Lj)
- 17.15 ŠPORTNA POROČILA (Lj)
- 17.30 HERPELJCI, dokumentarna oddaja (Lj)
- 17.40 JANNIN PORTRET, ameriški film (Lj)
- 19.10 RISANKA (Lj)
- 19.15 CIK CAK (Lj)
- 19.22 TV NOCOJ (Lj)
- 19.24 ZRNO DO ZRNA (Lj)
- 19.30 TV DNEVNIK (Lj)
- 19.55 VREME (Lj)
- 19.57 PROPAGANDNA ODDAJA (Lj)
- 20.00 A. in Y. Shkreli: KO POMLAD ZAMUJA, nadaljev. TV Priština (Lj)
- 20.55 PROPAGANDNA ODDAJA (Lj)
- 21.00 DOKUMENTARNA REPORTAŽA (Lj)
- 21.30 V ZNAMENJU (Lj)
- 21.50 ŠPORTNI PREGLED (Bgd)

Oddajniki II. TV mreže:

- 15.40 NEDELJSKO POPOLDNE (N. Sad)
- 17.45 POROČILO, ameriški film (Zgb I)
- 19.00 RETROSPEKTIVA ANIMIRANEGA FILMA "ZAGREB 80" (Zgb I)
- 19.30 TV DNEVNIK (N. Sad)
- 20.00 JAZZ NA EKРАНU (Lj II)
- 20.55 VČERAJ, DANES, JUTRI (Zgb II)
- 21.20 ODRSKE LUČI, ponovitev zabavne glasbene oddaje (Zgb II)

PONEDELJEK, 11. 5.

- 8.45 TV V ŠOLI (Zgb)
- 10.00 TV V ŠOLI (do 12.05) (Bgd)
- 14.55 TV V ŠOLI - ponovitev (do 16.00) (Zgb)
- 16.15 KMETIJSKA ODDAJA TV ZAGREB (Lj)
- 17.15 POROČILA (Lj)
- 17.20 MINIGODCI V GLASBENI DEŽELI (Lj)
- 17.35 VIHARNO SNUBLJENJE, burleska Charlieja Chaplina (Lj)
- 18.00 PRED IZBIRO POKLICIA: Poklici v železniškem gospodarstvu (Lj)
- 18.30 OBZORNIK (Lj)
- 18.40 POP GODBA: Pankrti in Paraf (Lj)
- 19.10 RISANKA (Lj)
- 19.15 CIK CAK (Lj)
- 19.24 TV NOCOJ (Lj)
- 19.26 ZRNO DO ZRNA (Lj)
- 19.30 TV DNEVNIK (Lj)
- 19.55 VREME (Lj)
- 19.57 PROPAGANDNA ODDAJA (Lj)
- 20.00 J. Hubač: IKAROV PADEC, češka drama (Lj)
- 21.40 KULTURNE DIAGONALE (Lj)
- 22.20 V ZNAMENJU (Lj)

Oddajniki II. TV mreže:

- 17.10 TV DNEVNIK V MADŽARŠČINI (N. Sad)
- 17.30 TV DNEVNIK (Bgd I)
- 17.45 BAJKE DALJNJIH LJUDSTEV (Bgd I)
- 18.00 ENCI-MENCI, lutkovna oddaja TV Skopje (Bgd I)
- 18.15 MLADI RAZISKOVALCI, izobraževalna oddaja (Lj)
- 18.45 TELESPORT (Zgb II)
- 19.30 TV DNEVNIK (Bgd I)
- 20.00 ZNANOST (Bgd II)
- 20.50 ZAGREBSKA PANORAMA (Zgb II)
- 21.15 OBLJUBLJENA DEŽELA, poljska nadaljevanka (Sa II)
- 22.15 IZ SPOREDA TV... (do 22.45) (Bgd II)

TOREK, 12. 5.

- 9.00 TV V ŠOLI (Zgb)
- 10.00 TV V ŠOLI (Bgd)
- 16.25 ŠOLSKA TV: Mreža življenja, Pustolovščina moderne umetnosti (Lj)
- 17.20 POROČILA (Lj)
- 17.25 KAPITAN KUK, slovaška pravljica (Lj)
- 17.35 AKADEMSKA FOLKLORNA SKUPINA "FRANCE MAROLT" (Lj)
- 18.05 PALČKI NIMAJO POJMA, otroška serija TV Zagreb (Lj)
- 18.35 OBZORNIK (Lj)
- 18.45 MOSTOVI - HIDAK, oddaja za madžarsko narodnostno skupnost (Lj)
- 19.00 KNJIGA (Lj)

- 19.15 RISANKA (Lj)
- 19.20 CIK CAK (Lj)
- 19.24 TV NOCOJ (Lj)
- 19.26 ZRNO DO ZRNA (Lj)
- 19.30 TV DNEVNIK (Lj)
- 19.55 VREME (Lj)
- 19.57 PROPAGANDNA ODDAJA (Lj)
- 20.00 AKTUALNA ODDAJA (Lj)
- 20.50 PROPAGANDNA ODDAJA (Lj)
- 20.55 E. Zola: VZPON ROUGONOVIH, francoska nadaljevanka (Lj) (Lj)
- 21.50 V ZNAMENJU (Lj)

SREDA, 13. 5.

- 9.20 TV V ŠOLI (Zgb)
- 10.00 TV V ŠOLI (Bgd)
- 17.25 POROČILA (Lj)
- 17.30 ZBIS - F. Rudolf: 40 ZELENIH SLONOV (Lj)
- 17.50 VELIKE RAZSTAVE? kulturno dokumentarna serija (Lj)
- 18.15 OKROGLI SVET (Lj)
- 18.25 OBZORNIK (Lj)
- 18.40 PRIMORSKA POJE (Lj)
- 19.10 RISANKA (Lj)
- 19.15 CIK CAK (Lj)
- 19.24 TV NOCOJ (Lj)
- 19.26 ZRNO DO ZRNA (Lj)
- 19.30 TV DNEVNIK (Lj)
- 19.55 VREME (Lj)
- 19.57 PROPAGANDNA ODDAJA (Lj)
- 20.00 FILM TEDNA: NAPAD NA POLICIJSKO POSTAJO, angleški film (Lj)
- 21.30 MAJHNE SKRIVNOSTI VELIKIH KUHAJSKIH MOJSTROV (Lj)
- 21.35 MINIATURE: Nada Sevšek (Lj)
- 22.05 V ZNAMENJU (Lj)

ČETRTEK, 14. 5.

- 9. TV V ŠOLI (Zgb)
- 10.00 TV V ŠOLI (Bgd)
- 16.35 ŠOLSKA TV: Mreža življenja, Pustolovščina moderne umetnosti (Lj)
- 17.30 POROČILA (Lj)
- 17.35 TEHTNICA ZA NATANČNO TEHTANJE (Lj)
- 18.05 MOZAIK KRATKEGA FILMA: Rdeči cvet (del. n.) Solza na obrazu (del. n.) jugoslovanska filma (Lj)
- 18.30 OBZORNIK (Lj)
- 18.40 NA SEDMI STEZI (Lj)
- 19.10 RISANKA (Lj)
- 19.15 CIK CAK (Lj)
- 19.22 TV NOCOJ (Lj)
- 19.24 ZRNO DO ZRNA (Lj)
- 19.30 TV DNEVNIK (Lj)
- 19.55 VREME (Lj)
- 19.57 PROPAGANDNA ODDAJA (Lj)
- 20.00 STUDIO 2 (Lj)
- 21.30 625 (Lj)
- 22.10 V ZNAMENJU (Lj)

PETEK, 15. 5.

- 8.45 TV V ŠOLI (Zgb)
- 10.00 TV V ŠOLI (Bgd)
- 14.55 TV V ŠOLI - ponovitev (do 16.00) (Zgb)
- 17.15 POROČILA (Lj)
- 17.20 DRUŽINA SMOLA, madžarska risana serija (Lj)
- 17.45 ČEZ TRI GORE: Ljubljanski oktet (Lj)
- 18.15 OBZORNIK (Lj)
- 18.25 MEMORIALNA ARHITEKTURA, izobraževalna odd. TV Beograd (Lj)
- 18.55 NE PREZRITE (Lj)
- 19.10 RISANKA (Lj)
- 19.15 CIK CAK (Lj)
- 19.24 TV NOCOJ (Lj)
- 19.26 ZRNO DO ZRNA (Lj)
- 19.30 TV DNEVNIK (Lj)
- 19.55 VREME (Lj)
- 19.57 PROPAGANDNA ODDAJA (Lj)
- 20.00 USTVARJANJE TITOVE JUGOSLAVIJE, dokumentarna serija (Lj)
- 20.55 PROPAGANDNA ODDAJA (Lj)
- 21.00 T. Mann: BUDDENBROOKOVA, nemška nadaljevanka (Lj)
- 22.00 V ZNAMENJU (Lj)
- 22.15 NOČNI KINO: DOLGEGA DNE POTOVANJE V NOČ (del. n.), ameriški film (Lj)

Oddajniki II. TV mreže:

- 17.10 TV DNEVNIK V MADŽARŠČINI (N. Sad)
- 17.30 TV DNEVNIK (Bgd I)
- 17.45 BAJKE DALJNJIH LJUDSTEV (Bgd I)
- 18.00 ENCI-MENCI, lutkovna oddaja TV Skopje (Bgd I)
- 18.15 MLADI RAZISKOVALCI, izobraževalna oddaja (Lj)
- 18.45 TELESPORT (Zgb II)
- 19.30 TV DNEVNIK (Bgd I)
- 20.00 ZNANOST (Bgd II)
- 20.50 ZAGREBSKA PANORAMA (Zgb II)
- 21.15 OBLJUBLJENA DEŽELA, poljska nadaljevanka (Sa II)
- 22.15 IZ SPOREDA TV... (do 22.45) (Bgd II)

SOBOTA, 16. 5.

- 8.00 POROČILA (Lj)
- 8.05 MINIGODCI V GLASBENI DEŽELI (Lj)
- 8.15 KAPITAN KUK, slovaška pravljica (Lj)
- 8.25 ZBIS - F. Rudolf: 40 ZELENIH SLONOV (Lj)
- 8.45 TEHTNICA ZA NATANČNO TEHTANJE (Lj)
- 9.15 PALČKI NIMAJO POJMA (Lj)

- 9.45 JEZIK V JAVNI RABI: Kako nastanejo pri besedah različne vrednosti (Lj)
- 9.55 DOKUMENTARNA ODDAJA (Lj)
- 10.55 J. Dietl: BOLNIŠNICA NA KONCU MESTA, češka nadaljevanka (Lj)
- 11.15 POROČILA (do 11.20) (Lj)
- 15.50 POROČILA (Lj)
- 15.55 Tuzla: NOGOMET SLOBODA: VELEŽ, prenos (Sa, Lj)
- 17.45 LAŽNIVI KLJUKEC (del. n.), madžarski mladinski film (Lj)
- 18.50 NAŠ KRAJ (Lj)
- 19.05 ZLATA PTICA (Lj)
- 19.10 RISANKA (Lj)
- 19.15 CIK CAK (Lj)
- 19.24 TV NOCOJ (Lj)
- 19.26 ZRNO DO ZRNA (Lj)
- 19.30 TV DNEVNIK (Lj)
- 19.55 VREME (Lj)
- 19.57 PROPAGANDNA ODDAJA (Lj)
- 20.00 SOBOTNA TV KRIŽANKA (Lj)
- 21.40 PROPAGANDNA ODDAJA (Lj)
- 21.45 URA STRELJANJA (del. n.), ameriški film (Lj)
- 23.25 POROČILA (Lj)
- 22.30 TV KAŽIPOT (Lj)

Oddajniki II. TV mreže:

- 17.45 VATERPOLO: PARTIZAN: JADRAN prenos (Bgd II)
- 18.45 NARODNA GLASBA (Sa II)
- 19.15 ZABAVNO GLASBENA ODDAJA
- 19.30 TV DNEVNIK (Zgb II, Bgd I)
- 20.00 MOLIEROV PORTRET, dokumentarna oddaja (Bgd II)
- 20.45 POROČILA (Zgb II)
- 20.55 ČLOVEK IN ZAKON, dokumentarna serija (Sa II)
- 21.25 ŠPORTNA SOBOTA (Bgd II)
- 21.45 GLASBENI BIENALE - ZAGREB (do 22.45) (Zgb II)

Plošče in kasete melodij, ki ste jih izbrali, so vam na voljo v prodajnih enotah KOVINOTEHNE - TOZD TEHNIČNA TRGOVINA Celje

**LESTVICA ZABAVNIH MELODIJ:**

1. SUPER TROUPER - ABBA
2. MERI - HAZARD
3. KULMINACIJA - SREBRNA KRILA
4. OKO MOJE - NOVI FOSILI
5. WOMAN IN LOVE - BARBRA STREISAND

KUPON za lestvico zabavnih melodij

Glasujem za pesem \_\_\_\_\_  
izvajalec \_\_\_\_\_  
Ime, priimek, naslov \_\_\_\_\_

Nagrajenca: Janja Gologranc, Bukovžlak 13, Teharje  
Dana Robič, Dobrepolje 9, Planina pri Sevnici

Pišite na naslov: Novi tednik - Radio Celje, Trg V. kongresa 3 a, Celje  
Lestvica domačih melodij je na sporedu vsak ponedeljek ob 17.15, lestvica zabavnih melodij pa vsako soboto ob 17.15.  
Vsakič nagrada mala plošča.

Lestvico domačih melodij vam poklana SLOVENJAJLES - DOM POHISTVA Celje, Zidanškova 10.

**LESTVICA DOMAČIH MELODIJ:**

1. ZA TVOJ ROJSTNI DAN - AVSENIK
2. SREČA V GORAH - SLAK
3. ŠOPEK POLJSKIH ROŽIC - FRANK
4. GODEC - HENČEK
5. SPOMIN NA MAJ - GRIŠKI KVINTET

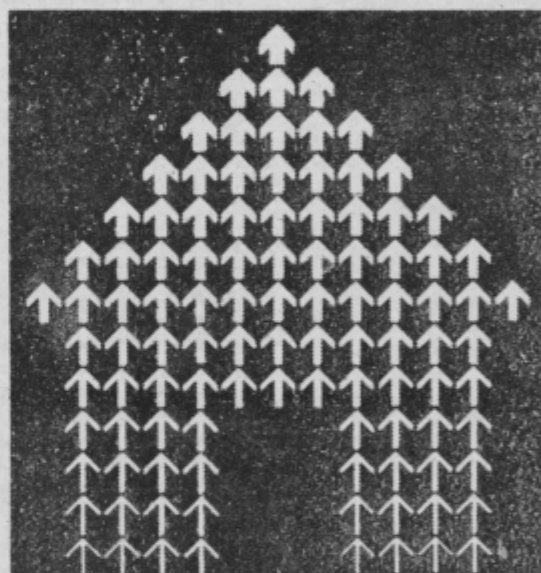
KUPON za lestvico domačih melodij

Glasujem za pesem \_\_\_\_\_  
izvajalec \_\_\_\_\_  
Ime, priimek, naslov \_\_\_\_\_

**POIŠČITE V... prodajnem centru hudinja**

- sanitarno keramiko in ploščice
- stavbno pohištvo
- peči za centralno ogrevanje z možnostjo nakupa na potrošniški kredit brez pologa
- Schmidl armature - klasične in enoročne
- PVC in salonitni kanalizacijski material

**kovinotehna tozd tehnična trgovina**



**RADIO CELJE**

**SPORED OD 7. 5. DO 13. 5. 1981**

ČETRTEK, 7. 5.: 8.00 Poročila, 8.05 Dopoldne z vami - usmerjeno izobraževanje (vmes ob 9.00 Poročila), 10.00 Zaključek sporeda, 15.30 Obvestila, 15.45 Zabavni globus, 16.00 Kronika, 16.15 Čestitke in pozdravi, 16.30 V živo - Osvobodilna fronta na Celjskem, 18.00 Zaključek sporeda.

PETEK, 8. 5.: 8.00 Poročila, 8.05 Petkov mozaik, (vmes ob 9.00 Poročila), 10.00 Zaključek sporeda, 15.30 Obvestila, 16.00 Poročila, 16.05 Čestitke in pozdravi, 16.45 Zabavni globus, 17.00 Kronika, 17.15 Glasbo vam izbira, 17.45 Mladi mladim, 18.00 Zaključek sporeda.

SOBOTA, 9. 5.: 8.00 Poročila, 8.05 Dopoldne z vami, 9.00 Poročila, 9.05 Jugotonov express, 9.30 Filmski sprehodi, 10.00 Zaključek sporeda, 15.30 Obvestila, 16.00 Poročila, 16.05 Čestitke in pozdravi, 17.00 Kronika, 17.15 Lestvica zabavnih melodij, 17.30 Kulturni feljton, 17.45 Zabavni globus, 18.00 Zaključek sporeda.

NEDELJA, 10. 5.: 10.00 Poročila, 10.10 Obvestila, 10.30 Predstavljamo vam, 10.45 Onkraj srebrne črte, 11.00 Vedri zvoki, 11.15 Zabavni globus, 11.30 Kmetijska oddaja, 12.00 Čestitke in pozdravi, 13.00 Poročila, 13.05 Od melodije do melodije, 13.30 Literarna oddaja, 13.45 Iz domačih logov, 14.00 Zaključek sporeda.

PONEDELJEK, 11. 5.: 8.00 Poročila, 8.05 Sportno dopoldne (vmes ob 9.00 Poročila), 10.00 Zaključek sporeda, 15.30 Obvestila, 16.00 Poročila, 16.05 Čestitke in pozdravi, 16.30 Reportaža, 16.45 Zabavni globus, 17.00 Kronika, 17.15 Lestvica narodnozabavnih melodij, 17.30 Sportni pregled, 17.45 Glasbene novice, 18.00 Zaključek sporeda.

TOREK, 12. 5.: 8.00 Poročila, 8.05 Strokovnjak svetuje (vmes ob 9.00 Poročila), 10.00 Zaključek sporeda, 15.30 Obvestila, 16.00 Poročila, 16.05 Čestitke in pozdravi, 16.30 Iz krajevnih skupnosti, 16.45 Zabavni globus, 17.00 Kronika, 17.15 Iz arhiva resne glasbe, 17.45 Odmevi, 18.00 Zaključek sporeda.

**IZ SPOREDA**

ČETRTEK, 7. maja ob 16.30: V ŽIVO: OF NA CELJSKEM

Ob 40-letnici vstaje ni mogoče mimo Osvobodilne fronte, katere ustanovitev v prvih tednih okupacije po vseh slovenskih pokrajinah je bila izraz volje ljudskih množic, da se uprejo okupatorju, da pa hkrati začnejo boj za boljšo, pravičnejšo družbo. Kako je bilo to v Celju in na Stajerskem, bosta v današnji oddaji v živo govorila Lojze Diacci, eden od ustanovnih članov Pokrajinskega odbora OF za Stajersko in Marica Frece-tova, ustanovni član mestnega odbora OF v Celju.

SOBOTA, 9. maja ob 17.30: KULTURNI FELJTON

Naša sodelavka Zlatka Ovcarič bo v kulturnem felj-tonu predstavila tri knjižna dela, ki po naslovih in vse-bini obeležujejo naše letošnje pomembne obletnice ter 9. maj - Dan zmage. Slišali bomo oceno knjig: Stoletje svetovnih vojn, II. svetovna vojna in Aktivist.

TOREK, 12. maja ob 8.05: STROKOVNJAK SVETUJE

Današnja oddaja smo posvetili ljubiteljem in rejcem ptic ali bolje rečeno papig. V studio smo povabili Olgo Dolenc, ki je s svojimi malimi varovanci osvojila že več naslovov državnih prvakov. V oddaji se lahko vklju-čijo tudi poslušalci, tako da pokličejo telefonsko šte-vilko 22-009.

SREDA, 13. maj ob 16.30: DELO IN ZDRAVJE

Po vrsti oddaj, ki smo jih namenili predvsem pogo-jem za zdravo delo, pričnemo z današnjo oddajo Delo in zdravje obravnavati poklicne bolezni, bolezni, ki so nastopile zaradi opravljanja določenih del oziroma dela v zdravju škodljivem okolju. Oddajo Delo in zdravje pripravlja dr. Bogomil Hrašovec.

BUDIMPEŠTA

## PANONSKA PRESTOLNICA

Z razliko od Čehov, so bili Madžari na meji manj sitni. Zamudilo nas je le obvezno menjanje dinarjev v forinte. Siofok ob Blatnem jezeru, ko mu nekateri pravijo »Madžarsko morje«, je izrazit turistični kraj. Ob obali jezera je nanizana vrsta malih krčmic, pa večjih restavracij, sindikalnih domov in tudi modernih hotelov – vse za turiste.

Naš cilj je bila Budimpešta, kamor smo prispeli po lepi avtomobilski cesti proti večeru. Velemestni utrip se ne da primerjati z Dunajem,

vite melodije, njegova violina je vriskala, jokala, bila razborita in otožna. Naloga članov njegove kapele, ki so bili oblečeni v rdeče huzarske frake, je bila spremljati ga na cimbalah, violinah, basih, tamburicah...

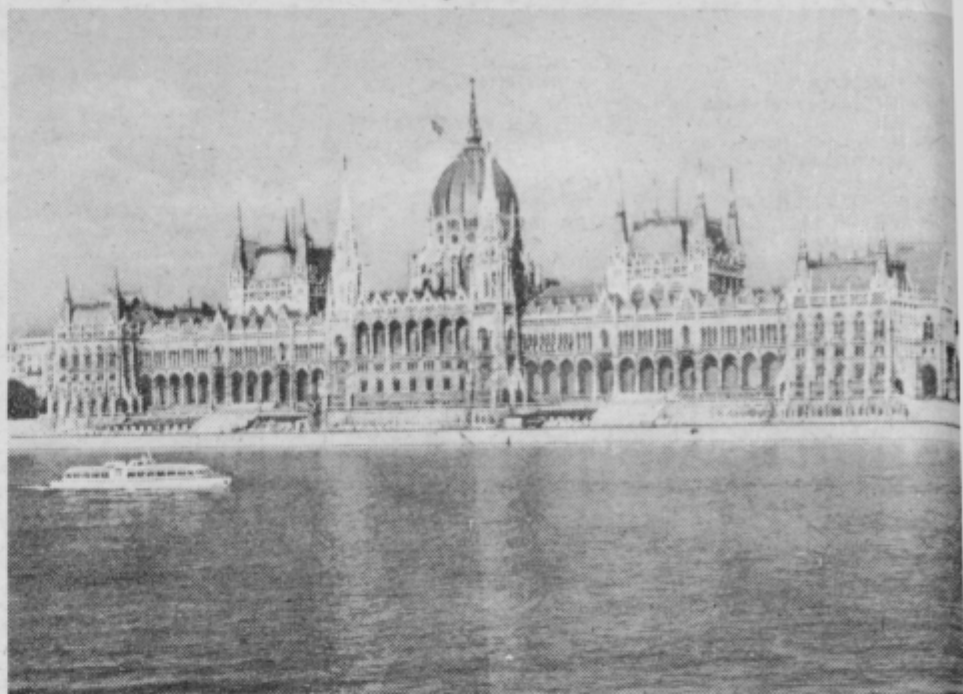
Naslednji dan smo si na hribovskih, ki so še sestavni deli Karpatov v Budimu, ogledali grad, čigar zgodovina sega v vladno kralja Bele, v 13. stol. V naslednjih stoletjih sta kralja Sigismund in Matija Korvin, ki je v naši zgodovini znan kot kralj Matjaž, grad razširila in možno utrdila. Ko so Budim zaseli Turki, je pričel grad propadati, cesarica Marija Terezija pa je leta 1760 tu zgradila mogočno baročno palačo. Težki boji Rdeče armade z Nemci v zimi 1944/45 so grad močno razrušili. Komaj je bila obnova gradu in mesta po osvoboditvi delno zaključena, je leta 1956 prišlo do ljudske vstaje, v katero je posegla rdeča armada in zopet je nastala huda škoda, ki so jo komaj v zadnjih letih odpravili.

Verjetno je Budimpešta edino glavno mesto na svetu, ki je hkrati zdravilišče v katerem izvira 123 termalnih vrelcev. Bili smo na Margit Szigetu, to je Margaretinemu otoku na Donavi na katerem je vrsta športnih objektov in naprav, velike restavracije, kopališča, toplice, parki, sprehajališča, leti odri, spomeniki, itd. Slehernemu obiskovalcu Budimpešte bi priporočal, da si te zanimivosti na otoku ogleda.

Krasna stavba, zgrajena v novogotškem slogu je madžarski parlament, ki so ga gradili od 1885 do 1905, torej

polnih 20 let. Pogled preko Donave na stavbo je enkraten, saj jo krasi vrsta stebrišč, večjih in manjših stolpov s skulpturami važnih kulturnozgodovinskih madžarskih osebnosti, kupolami itd.

Kulturno-zgodovinskih znamenitosti je v mestu več. Od lepe ploščadi s spomenikom prvih sedmih plemenskih poglavarjev, v svojstvenem slogu je zgrajena ribiška utrdba, razni muzeji, galerije itd. Seveda pa se razvija tudi novi, sodobni del mesta.



PIŠE: **7 ERNEST REČNIK**

Čeprav ima mesto nad dva milijona prebivalcev. Ta številka nam pove, da biva vsak peti Madžar v Budimpešti. Mesto sestavljata Budim, ki je zgrajen na desnem bregu Donave na gričevnatem svetu in Pešta, ki leži na ravninah levega brega.

Večerjo v razkošni starinski restavraciji so nam servirali livrirani natakariji. Ugotovili smo, da madžarska kuhinjska ni kar tako, saj je bil izbor jedi zelo bogat, zraven pa so nam še servirali originalnega tokajca. Zaželeli smo si originalne ciganske muzike, zato nas je vodil Ibusa, to je madžarske potovalne agencije Laci odpeljal v lepo restavracijo Matiyas Pince. Madžarska narodna muzika je pravzaprav ciganska muzika, za katero ni pisanih not. Ciganski primas Janos v modnem fraku je iz svoje violine izvajal čudo-

## Gradovi in graščine na celjskem območju

13

Piše: dr. IVAN STOPAR

### JELŠE (Erlachstein), dvor, graščina, dvorec Jelšingrad

Vrh položne vzpetine, Zadrže 30 pri Šmarju pri Jelšah. Občina Šmarje.

Starejša literatura postavlja nastanek dvora v čas visokega srednjega veka in našteva celo gospode Jelške – Erlache, ki naj bi se omenjali med 1146–1335. Vendar pa srečamo Jelše v virih šele 1424 kot Erlach, v letih 1479 in 1490 se tu izrečno omenja dvor – Hoff, am Hof, ok. 1490 pa naletimo že tudi na slovensko obliko imena Jelšche – Jelše. Dvor je bil sprva pač celjski fevd, nato pa deželnoknežji. 1635 so ga napadli in oplenili uporni kmetje. 1666 ga je skupaj s tremi kmetijami dobil v zajem baron Žiga Gaisruck, ki ga je prezidal v graščino in obenem precej povečal posest. 1695 je ob Jelšah zgorela pristava, škodo pa so ocenili na 1040 florintov. 1754 so k Jelšam sodili uradi Korpule, Jelše, Vojnik in Kostivnica s skupno 165 podložnimi domačijami. Do 1799 so bile deželnoknežji fevd Gaisruckov, nato so si sledili razni lastniki: 1799 Anton Nagy, 1837 R. Novak, 1845 Rudolf Gödel, 1884 baron Gödel – Lannoy, 1887 pl. Artens. Do 1870 je bil v stavbi sedež deželnega sodišča. Pred zadnjo vojno je bil dvorec v posesti družbe Jelšingrad, ki se je ukvarjala z lesno trgovino. Do potresa 1974 in še nekaj časa potem je bil v njem dom onemoglih. Potres ga je hudo poškodoval, tako da je zdaj delno opuščen, delno pa še vedno rabi za stanovanja.

Današnja stavba ima v temeljnem tlorisu obliko črke L s prizidanim stolpičem ob osrednjem, vzhodnem traktu, obenem pa je njena zunanjsčina na tem traktu razgibana s stolpiči, pomoli in balkoni. Poleg pritličja obsega še nadstropje in vrhne polnadstropje, podkletena pa je le v severnem delu osrednjega trakta. Zunanjsčina osrednjega trakta z opi-

sanimi arhitekturnimi elementi je oblikovana v mavrsko-kastelnem slogu, le v nadstropju vhodne fasade so okna še ohranila kamnitne, profilirane baročne okvire. Osrednji del fasade je rizalito poudarjen, odlikovan predvsem s portalom iz časa kastelizacije graščine in sočasnim, z železno ograjo opremljenim balkonom. Nad temenom portala je marmorna plošča z napisom: Per amor li ho fatto – Per amor li mamengo. Pomozni severni trakt je ohranil svoj baročni značaj, ki se kaže v oblikovanju oken in portalov – elementi so enaki kot pri oknih osrednjega trakta. Portal, ki drži z dvorišča v nekdanjo kapelo, ima na prekladi napis, ki je že neberljiv, a zanesljivo ne vsebuje ne letnice ne kronograma. Začne se z besedama: Carole sancte...

Najpomembnejša sestavina dvorca je njegov osrednji trakt. Vhodna veža je križno obokana – križi so poudarjeni s fingiranimi maltastimi rebri. Levo in desno od veže so stranski prostori, kjer nastopajo različni sistemi obokov. V podaljšku vhodne veže je v pritličju prizidana stolpa t. im. mavrska soba z živopisano poslikanim stropom: arabske v heksagonalnih poljih. Na desni drži iz veže enoramno stopnišče do reprezentančne avle v nadstrop-

ju, ki ima ob stopnišču kamnitno balustradno ograjo. Avla sega s svojim zrcalnim obokom v vrhne polnadstropje. Osrednje polje na oboku zavzema prizor konjeniške bitke, naslikan bržčas v tehniki oljne temperre. Slika naj bi predstavljala zmago Žige Dietrichsteinskega nad upornimi kmeti pri Brežicah 1515 in je menda navdihnila pesnika Antona Aškercja, ki je nekaj časa služboval v Šmarju, njegov znani ciklus pesmi Stara pravda, katerih ena opeva tudi ta, zgodovinsko sicer neresnični dogodek. V ogelnih okvirih so štiri manjše slike, ki alegorično prikazujejo štiri elemente: vodo z ribiči, zrak s pticami, zemljo z jelenom in ogenj s Feniksom na gori. Preostalo površino stropa pokriva bogat, delno polnplastičen štuk iz zač. 18. stoletja. Motivno gre za vitičje s ptiči, plastično izoblikovane bojne trofeje v vogalih (arma militaris), vojska s trobento in pavkami, putte in imperatorsko poprsje.

Iz avle drži v sosednje prostore pet bogato profiliranih baročnih kamnitih portalov z delno še starimi vratnicami. Umetnostno najpomembnejši je tu spet prostor v prizidanem vzhodnem stolpu, ki je tako kot prostor v pritličju opremljen v mavrskem slogu. Na stropu je živobarvna, štukirana mavrska ornamentika z arabskimi napisi izjemne kvalitete, sočasno poslikane stene pa so prebeljene. Drugi prostori so manj zanimivi, čeprav tu in tam naletimo na pomenljive detajle: grbe nekdanjih lastnikov (mlajšega izvira, večidel naslikani), sobo z lesenim kasetiranim stropom, baročne portale ipd. Za stavbno zgodovino dvorca pa daje pomembna izhodišča klet. V njeni južni steni naletimo na velik, polkrožen, kamniten portal s posnetimi robovi, ki pa je zazidan. Sočasni s portalom so tudi kamnitni kletni oboki.



Graščina Jelše na Vischerjevem bakrorezu iz okoli leta 1681

### TRIM HOJA

Ze tradicionalno trim hojo na Celjsko kočjo bo v nedeljo 17. maja pripravil Strokovni svet za športno rekreacijo pri ZTKO Celje in Partizan Gaberje. Start bo od 7. do 11. ure na igrišču Skalna klet. Na cilju bodo člani Partizana Gaberje pripravili tudi več družabnih iger za vse udeležence trim hoje.

### ZABAVNI ANSAMBLI V VOJNIKU

Gasilsko društvo Vojnik prireja pod pokroviteljstvom ZKO Celje 7. revije narodnozabavnih ansamblov. Prireditev bo v soboto, 13. junija. Kot gostje bodo nastopili člani ansambla Lojzeta Slaka.

MG

### ŠAH IN VATERPOLO ZA PRVOMAJSKI VIKEND

Društvo takomenovanih »levih (ali nenavadnih – op. p.) športov« v Rimskih Toplicah pripravlja za letošnje leto več zanimivih prireditev. Tako bodo ob krajevnem prazniku Rimskih Toplic pripravili »živi« šah pa regato z blazinami po Savinji, vaterpolo turnirje, atletske mete, hojo po sodu, streljanje s fračami in druge manj znane discipline.

Društvo je najprej organiziralo šahovski turnir za določitev dveh, ki bosta vodila »žive« figure. Izven konkurence je zmagal kot gost Meho Malkoč pred Tonetom Knapom in Matjažem Voljavcem. Sodelovalo je deset šahistov.

V izredno hladnem in deževnem vremenu 2. maja pa so pripravili vaterpolo srečanje med starimi in mladimi v odprtem termalnem kopališču Stari (Sabolčki, Gorišek, T. Stopinšek, Svitodolčan, Flis in Marinšek) so premagali mlade (Lah, Stopar, Privšek, J. Stopinšek in Plahuta) 12:10. Podobnih in drugih srečanj bo v letošnjem letu v Rimskih Toplicah še več.

ANDREJ MARINŠEK

OBJAVO JE OMOGOČIL STC – JAVNA SKLADIŠČA CELJE

NOVI  
tednik  
18

NOVI TEDNIK – Glasilo občinskih organizacij SZDL Celje, Laško, Mozirje, Slovenske Konjice, Sentjur, Šmarje pri Jelšah in Zalec – Uredništvo: Celje, Trg V. kongresa 3 a, poštni predal 161. Naročnina in oglasi: Trg V. kongresa 3 a – Glavni urednik Novega tednika in Radia Celje Avgust Ribič. Odgovorni urednik Novega tednika Drago Medved, odgovorni urednik Radia Celje Branko Stamejčić. Redakcija: Marjela Agrež, Milan Božič, Jure Krašovec, Mateja Podjed, Milena Poklič-Brečko, Damjana Stamejčić, Zdenka Stopar, Mitja Umnik, Janez Vedenik, Tone Vrabl. Tehnični urednik Franjo Bogadi. Izhaja vsak četrtek. Izdaja ga ČGP Delo, Ljubljana. Rokopisov ne vračamo. Cena posamezne številke 8 din, celoletna naročnina 380 din, polletna 190 din. Za tujino je cena dvojna. Štev. žiro računa: 50700-603-31198 – ČGP Delo Ljubljana TOZD Novi tednik Celje. – Telefon, oglasi in naročnina: 22-369, 23-105.